

П. Г. УДЖАУС

БЪРНИ БУЛГАРИНИ! ДЖИМЪНС

Бърни Устър и
сър Родерик Глосъп в

Издателска къща
• КРОНОС •

П. Г. УДХАУС
БЪДИ БЪЛГАРИН, ДЖИЙВС

Писането на моите истории ми доставя удоволствие. Но измислянето направо ми взема здравето. Не можеш да измисляш сюжети като моите, без да те обхваща съмнение от време на време, че нещо сериозно се е повредило в двете полукълба на мозъка ти. Странното е, че точно когато ми се струва, че съм уврял за лудницата, нещо винаги щраква и след това всичко е смях и веселие.

Бъди българин, Джийвс

— Мога да ти кажа, Джийвс, че по-доблестни мъже от теб са понасяли далеч по-лоши неща от банджото. Имаш ли представа, че един българин, Илия Господинов, веднъж свирил на гайда двадесет и четири часа без прекъсване? И да не мислиш, че прислужникът на Господинов го напуснал? Там, в България, хората са с по-яка закалка. Убеден съм, че той е останал зад младия си господар от началото до края и не се съмнявам, че час по час го е подкрепял с лед и други възстановителни средства. Тъй че, бъди българин, Джийвс!

ПРЕДГОВОР

Това е първият от същинските романи за Джийвс и Бърти Устър и е единствената моя книга, която се опитах да създам, без да сядам на машината и без да си разтягам мускулите на гърба.

Не че някога съм мислил да диктувам на стенограф. Не мога да си представя как може човек да пише, като говори на глас, лице в лице с някоя отегчена секретарка с тефтер. И все пак за много автори е дребна работа да кажат: „Готова ли сте, мис Спелвин? Диктувам. Нов ред тире Не запетая лорд Джаспър Мъргатройд тире каза не по-добре го направете изсъска Иванджелин запетая тире няма да се омъжа за вас запетая дори и да сте последният мъж на земята точка нов ред тире Добре запетая аз не съм последният мъж на земята запетая така че този въпрос не възниква тире отвърна лорд Джаспър запетая сучейки цинично мустак точка нов ред И така се изниза целият ден, точка“.

Ако някога започна да правя това, през цялото време ще имам чувството, че докато записва, момичето си мисли: „Е запетая чудно ми е тире как запетая при толкова много домове за малоумници запетая слухтящи на всички страни за клиенти запетая тоя идиот Удхаус е успял да остане на свобода през цялото това време въпросителна“.

Та това, което направих, е да си купя от онези машини, при които говориш на микрофон и записваш бележките си на лента. Така започнах да изливам мислите си на нея. След първите няколко параграфа реших да прослушам как звучи казаното.

Звучеше твърде ужасно, за което и да е човешко ухо. До този момент не знаех, че имам глас като на някой надут даскал, който се обръща към учениците си от амвона на училищния параклис. В него имаше някаква мрачна скука, която смразява кръвта. Това ме ужаси. Бях се надявал, ако всичко върви добре, да създам една развлекателна книга — жизнерадостна, ако ме разбирате добре, безгрижна, ако все още съм ясен, и духовита, ако това е точната дума. А сега осъзнах, че човек с такъв глас не може и да сънува за смях и безгрижие. В ръцете на такъв човек писанието ми щеше да се превърне в една от ония

смутни трагедии за селския живот, които връщаме в библиотеката, след като сме прехвърлили страница първа. На следващия ден продадох машината и се почувствах като древния моряк, който се отървал от албатроса^[1]. Така че сега се доверявам отново на добрата стара машина.

Писането на моите истории ми доставя удоволствие. Но измислянето направо ми взема здравето. Не можеш да измисляш сюжети като моите, без да те обхваща съмнение от време на време, че нещо сериозно се е повредило в двете полукълба на мозъка ти и широката лента напречни нерви, наречени *corpus callosum*. Имам навика да изписвам около 400 страници с бележки, преди да започна един роман, и в този процес винаги идва един момент, когато си казвам: „О, какъв благороден ум е погребан тука“. Странното е, че точно когато ми се струва, че съм уврял за лудницата, нещо винаги щраква и след това всичко е смях и веселие.

[1] От поезията на Колъридж — албатросът е символ на вина и бремене, източник на бедствия и нещастия. — Б.пр. ↑

ДЖИЙВС ИЗВЕСТЯВА

Чувствах се малко нещо обезпокоен. Всъщност нищо конкретно и все пак ме изпълваше някаква смътна тревога. Седях си в добрата стара бърлога и подръпвах струните на моето банджо — инструмент, към който напоследък доста се бях привързал. Е, не може да се каже точно, че зад челото ми се таяха смутни мисли, но пък от друга страна не може с абсолютна сигурност и да се отрече. Може би думата „трепетен“ изразява възможно най-добре чувствата ми. Имах усещането, че е произтекла ситуация, изпълнена с обезпокоителни последиствия.

— Джийвс — рекох, — знаеш ли какво?

— Не, сър — отвърна ми той с глас, в който не можах да открия и капчица милосърдие.

— Знаеш ли кого видях снощи? — продължих да подклаждам огъня аз.

— Не, сър.

— Дж. Уошбърн Стоукър и дъщеря му Полин — не издържах накрая.

— Така ли, сър?

— Трябва да са в столицата — предположих след известен размисъл.

— Така изглежда, сър.

— Малко неудобно, нали?

— Мога да си представя, че след онова, което се случи в Ню Йорк, вероятно ще е мъчително да виждате мис Стоукър, сър. Но, струва ми се, подобна „евентуалност“ едва ли ще възникне.

Претеглих думите му.

— Когато започнеш да говориш за евентуалности, Джийвс, мозъкът ми прищраква и изпускам същината. Да не искаш да кажеш, че ще трябва да се постарая да остана настрана от пътя ѝ?

— Да, сър.

— Да я избягвам?

— Да, сър.

Изсвирих унесено пет такта от „Стария рибар“. Изявлението на Джийвс беше успокоило душата ми. Разбирах логиката му. В края на краищата Лондон е голям град. И можеш преспокойно да не се натъкваш на хора, които не желает да срещаш.

— И все пак, доста се стреснах — признах си скромно аз.

— Много добре мога да си го представя, сър.

— Като се прибави и факта, че ги придружаваше сър Родерик Глосъп...

— Така ли, сър?

— Да. Бяха в „Савой грил“. Хрупаха си на една маса до прозореца. И още нещо много подозрително, Джийвс. Четвъртият член на компанията беше лелята на граф Чъфнъл, Мъртъл. Какво общо имат с тая тайфа?

— Вероятно Нейно Благородие е позната или на мистър Стоукър, или на мис Стоукър, или на сър Родерик, сър.

— Да, възможно е. Това би обяснило нещата. Но признавам си, бях изненадан.

— Влязохте ли в разговор, сър?

— Кой, аз? Не, Джийвс. Изхвъркнах от салона като светкавица. Като изключим, че не бих се срещнал със Стоукърови за нищо на света, как си ме представяш ей така, без всякаква причина, да ида и да си бъбря със стария Глосъп?

— Прав сте. Сър Родерик Глосъп никога преди не е бил много приятен събеседник, сър.

— Ако има човек на тоя свят, с когото никога повече не искам да си кажа и една дума, то това е точно тая гадина.

— Забравих да ви известя, сър, че сър Родерик се отби да ви види тази сутрин.

— Какво? — подскочих аз.

— Да, сър.

— Отбил се да ме види? — Недоумението ми нямаше измерими граници.

— Да, сър.

— След всичко, което се случи между нас?

— Да, сър.

— Гръмнат съм, Джийвс! — признах накрая.

— Да, сър. Осведомих го, че още не сте станал и той каза, че ще се върне по-късно.

— Аха, така значи? — изсмях се аз с оня мой язвителен смях. — Е, когато дойде, насъскай кучето срещу него.

— Нямаме куче, сър.

— Тогава тичай до долния апартамент и заеми померанското кутре на мисис Тинкълър-Мулк. Ще осъществява той светски посещения, след като се държа по такъв мерзък начин в Ню Йорк! Никога не съм чувал подобно нещо! Ти чувал ли си подобно нещо, Джийвс?

— Признавам, че при конкретните обстоятелства визитата му предизвика у мен изненада, сър.

— Че как иначе! Мили боже! Господи! Света Дево! Тоя тип трябва да има кожа на носорог.

А когато ви разкажа историята, която имам предвид, мисля, ще се съгласите, че ожесточението ми беше оправдано. Нека да си подреда фактите в главата и да ви ги предам.

Преди три месеца, когато забелязах известно оживление у скъпата ми леля Агата, реших, че е разумно да прескоча до Ню Йорк за малко и да ѝ дам време да се усмири. И някъде по средата на първата ми седмица там, по време на едно празненство, се запознах с Полин Стоукър.

Тя направо ми взе акъла. Красотата ѝ ме опияни като силно вино.

— Джийвс — спомням си, че рекох, когато се върнахме в апартамента, — кой беше онзи, който като гледал нещо си, приличал на някой, който гледа нещо си? Учил съм този пасаж в училище, но май съм го забравил.

— Предполагам героя, който имате предвид, сър, е поетът Кийтс, който оприличава чувствата си при първия прочит на Чапмъновия^[1] „Омир“ с тези на храбрия Кортес^[2], към Пасифика ширен насочил орлов взор^[3].

— Пасифика, значи?

— Да, сър.

— Разбира се. Сега се сещам. Ето така се почувствах днес следобед, като ме представиха на мис Полин Стоукър. Тази вечер ми изглади панталона особено внимателно, Джийвс. Ще вечерям с нея.

Винаги съм установявал, че в Ню Йорк, нагази ли в сърдечните въпроси, човек напредва стремглаво. Това, струва ми се, се дължи на нещо, съдържащо се в тамошния въздух. Две седмици по-късно направих предложение на Полин. Тя прие. Дотук добре. Но забележете какво последва. Едва бяха изминали четиридесет и осем часа, когато един гаечен ключ беше тикнат в механизма и всичко отиде по дяволите.

Ръката, която тикна този гаечен ключ, бе на гадняра Родерик Глосъп.

В моите мемоари, както си спомняте, често съм имал случай да споменавам това старо гърне с отрова. Една гнида с голо кубе и рунтави вежди, ужим психиатър, но всъщност, както всеки знае, ни повече, ни по-малко скъпоплатен доктор на всички откачалки. От години той непрестанно излиза на пътя ми, и то винаги с фатални последици. Така се случи, че беше в Ню Йорк, когато обявата за годеща ми се появи във вестниците.

Това, което го бе довело там, беше една от периодичните му визити при втория братовчед на Дж. Уошбърн Стоукър, Джордж. Този тип Джордж беше човек, който дълги години се напъгал да мами де що вдовици и сираци види и накрая напрежението взело да му идва много. Разговаряше по странен начин и развиваше тенденция да ходи на ръце. Вече от няколко години беше пациент на сър Родерик и последният имаше навика да прелита до Ню Йорк от време на време, за да го види. В конкретния случай пристигна точно навреме, за да получи от вестника, заедно със сутрешното си кафе и яйцето, новината, че Бъртрам Устър и Полин Стоукър имат намерение да сложат брачните халки. И, доколкото знам, в същия момент захапал телефона, разговаряйки с бащата на бъдещата булка, без дори да спре да си обърше гадната уста.

Какво е казал на Дж. Уошбърн за мен, разбира се, не бих могъл да кажа, но ако трябва да отгатна, сигурно го е информирал, че някога съм бил сгоден за дъщеря му Хонория и че той е разтрогнал годеща, защото се уверил, че съм тотално смахнат. Без съмнение е засегнал случая с котките и рибите в спалнята ми, вероятно също и епизода с откраднатата шапка и навика ми да се спускам по водосточните тръби. Накрая сигурно е свършил с описание на злощастната история с пробитата грейка на лейди Уикъм.

Като близък приятел на Дж. Уошбърн и като човек, на чието мнение Дж. У. разчита, гореупоменатата персона Р. Г. предполагам, не се е затруднила да убеди последния, че аз не съм идеалният зет. Във всеки случай, както казах, само след четиридесет и осем часа бях уведомен, че няма да бъде необходимо да си поръчвам нов панталон и гардения, защото номинацията ми е била анулирана.

И това беше човекът, който имаше... как беше думата... да идва в дома на Устър. Виж го ти!

Реших да съм крайно остър с него.

Още си свирех на банджо, когато въпросният тип доплува в дома ми.

Онези, които познават Бъртрам Устър, добре знаят, че той е мъж, подвластен на внезапен, дълбок ентусиазъм, и че когато е обхванат от него, се превръща в безпощадна машина — целеустремен, съсредоточен, решителен. Точно това ставаше, когато свирех на моето банджо. От онази нощ в „Алхамбра“, когато върховната виртуозност на Бен Блум и неговите Шестнадесет балтиморски другари запали огън в гърдите ми и ме накара да се захвана с инструмента, не беше минал и ден без няколкочасова упорита практика. И аз, вдъхновен от Бога, дърпах струните и чаках музата да ме посети, когато вратата се отвори и Джийвс изтика вътре омразния спец по усмирителните ризи, за когото тъкмо ви разправях.

В интервала, който последва новината, че докторът желае да разговаря с мен, бях попремислил нещата. Единственото заключение, до което успях да стигна, е, че човекът трябва да е претърпял някаква метаморфоза и да се е решил на извинение — нещо, което ми дължеше след поведението си в Ню Йорк. Ето защо един по-мек Бъртрам Устър се изправи, за да се заеме със задълженията си на домакин.

— А, сър Родерик — рекох, — добро утро.

Не можеше да има нищо по-любезно от тези мои слова. Представете си изумлението ми обаче, когато единственият отговор бе едно сумтене, при това безспорно твърде неприятно сумтене. Разбрах, че диагнозата ми за ситуацията е напълно погрешна. Бил съм твърде далеч от истината. Пред мен не стоеше честен човек с извинение на уста. Та той не би ме гледал с по-явна неприязън, дори ако бях бачила на *dementia praecox*.

Добре тогава, ако смята да се държи така, много добре, хм, така де. Вежливостта ми изчезна като пролетен сняг. Отдръпнах се високомерно, като в същото време вдигнах строго вежди. И тъкмо се канех да процедя онова мое изречение, така де, „На какво дължа тая визита и т.н.“, когато гадината ме изпревари.

— Ти трябва да бъдеш освидетелстван — изхъхри той.

— Моля?

— Ти си обществена заплаха. От седмици, както изглежда, превръщаш живота на съседите си в ад с някакъв противен инструмент. Виждам, че и сега си с него. Как смееш да свириш на това нещо в една порядъчна сграда? Каква адска гюрултия!

Естествено, останах хладен и горд.

— „Адска гюрултия“ ли каза?

— Точно така казах — не спираше да изхвърля слюнки в почистения ми дом откачалката на откачалките.

— О? Добре, нека да ти кажа, че онзи, който музика в душата не таи... — пристъпих към вратата. — Джийвс? — извиках по коридора, — как го беше казал Шекспир? На какво бил способен онзи, който музика в душата не таи?

— На предателство, кроежи и заговори подли^[4], сър.

— Благодаря ти, Джийвс. Та той е способен на предателство, кроежи и заговори подли — казах, като се върнах в стаята.

Сър Родерик направи една-две танцови стъпки.

— Съзнаваш ли, че обитателката на долния апартамент, мисис Тинклър-Мулк, жена с дълбоко разстроени нерви, е една от моите пациентки. Трябваше да й дам успокоително.

Вдигнах ръка.

— Спести ми клюките от лудницата, моля — казах резервирано. — А ти знаеш ли, че мисис Тинклър-Мулк притежава померанско куче?

С този мой въпрос би трябвало да го закова на стената, но не би — думите му бяха изстреляни със скоростта на онези жаби, дето скачат по цяла пресечка:

— Стига си дрънкал глупости.

— Не дрънкам глупости. Това животно лае по цял ден, а често и през по-голямата част на нощта. Значи мисис Тинклър-Мулк е имала очи да се оплаче от моето банджо, така ли? Ха! Нека първо види

гредата, т.е. померанеца, който ѝ е под носа, пък тогава чуждите сламки — заключих малко афористично.

Тук гаднярът Глосъп явно се ядоса.

— Не съм тука, за да си говорим за кучета. Искam от теб уверение, че немедленно ще спреш да дразниш тази нещастна жена.

Поклатих глава.

— Съжалявам, че е толкова безчувствена публика, но преди всичко изкуството.

— Това е последната ти дума, така ли? — наежи се като бодливо свинче той.

— Така — отвърнах хладно.

— Много добре. Ще има още да чуеш по този въпрос.

— А мисис Тинклър-Мулк ще има още да чуе от това — казах храбро и размахвах банджото.

После натиснах звънеца.

— Джийвс, покажи пътя на сър Родерик Глосъп!

Признавам — бях доста доволен от начина, по който се държах по време на този сблъсък на характери. Имало е времена, както сигурно си спомняте, когато внезапната поява на стария Глосъп в дневната ми би била достатъчна, за да хукна като заек и да си търся скривалище. Но оттогава бях минал вече през огъня и присъствието му не ме изпълваше с неописуем ужас. С доста голяма доза задоволство продължих да си свиря „Сватбата на рисуваната кукла“, „С песен в дъжда“, „Три малки думи“, „Лека нощ, любима“, „Парад на любовта ми“, „Пролетта дойде“, „Чия изгора ти си?“ и част от „Искam аз автомобил със свирка, дето свири би-би-бип“ в гореспоменатия ред. И тъкмо стигах до края на последната от изброените песни, когато телефонът иззвъня.

Отидох до инструмента, взех го и се заслушах мълчаливо. И докато слушах, лицето ми ставаше все по-сурово и решително.

— Много добре, мистър Мандълхофър — казах ледено. — Можеш да осведомиш мисис Тинклър-Мулк и нейните сподвижници, че избирам втората алтернатива.

И натиснах звънеца.

— Джийвс — казах, — стана беля.

— Сър?

— Злобата надига грозната си глава в „Бъркли маншънс“ W1. Забелязвам пълна липса на взаимно отстъпване и ведър междусъседски дух. Току-що говорих с управителя на тази сграда по телефона и той ми постави ултиматум. Каза, че мога или да спра свиренето на банджо, или да се чупя.

— Наистина ли, сър?

— Оплакванията, както изглежда, са били направени от уважаемата мисис Тинклър-Мулк от С6; от подполковник Дж. Дж. Бустард, удостоен с орден за особени заслуги, от В5; и от сър Евърърд и лейди Бленърхасит от В7. Добре. Така да бъде. Не ми пука. Няма да е зле да се отървем от тия Тинклър-Мулковки, тия Бустардовци и разните му Бленърхасетовци. Напускам ги, без да ми мигне окото.

— Предлагате да се преместим, сър?

Повдигнах вежди.

— Разбира се, Джийвс, едва ли можеш да предположиш, че бих помислил за друга линия на поведение.

— Страхувам се, че и другаде ще се сблъскате с подобна враждебност, сър.

— Не и където отивам. Възнамерявам да се оттегля в дълбоката провинция. В някое кътче, забравено от света. Ще наема къщурка и там ще подновя обучението си.

— Къщурка ли, сър?

— Да, къщурка, Джийвс. И по възможност с покрив, покрит с бъз и орлови нокти.

И в следващия момент се случи нещо, което така ме извади от равновесие, че човек би ме катурнал и с клечка за зъби. Имаше кратка пауза и после Джийвс, когато съм отгледал до сърцето си, така да се каже, години, години наред, та същият този Джийвс се прокашля и от устните му се отрониха следните невероятни слова:

— В такъв случай, сър, страхувам се, че ще трябва да ви предупредя за напускането си.

Последва напрегната тишина. Зяпах в него с ококорени очи.

— Джийвс — казах му и няма да сгрешите, ако си помислите, че бях зашеметен, — правилно ли чух?

— Да, сър.

— Всъщност, ти замисляш да напуснеш моя антураж?

— Да, макар и с най-голямо съжаление, сър. Но ако имате намерение да свирите на този инструмент в тясното пространство между стените на някоя селска къщурка...

Изправих се.

— Казваш „този инструмент“, Джийвс. При това го казваш с неприятен и трагичен глас. Трябва ли да разбирам, че не харесваш моето банджо?

— Да, сър.

— До днес го понасяше много добре.

— Никак не ми беше лесно, сър.

— Мога да ти кажа, че по-доблестни мъже от теб са понасяли далеч по-лоши неща от банджото. Имаш ли представа, че един българин, Илия Господинов, веднъж свирил на гайда двадесет и четири часа без прекъсване? Рипли свидетелства за това в своята „Ако щеш вярвай!“.

— Наистина ли, сър?

— Е, и да не мислиш, че прислужникът на Господинов го напуснал? Смешен въпрос. Там, в България, хората са с по-яка закалка. Убеден съм, че той е останал зад младия си господар от началото до края на неговия опит и не се съмнявам, че час по час го е подкрепял с лед и други възстановителни средства. Тъй че, бъди българин, Джийвс.

— Не, сър. Боя се, че не мога да се оттегля от позицията си.

— Но, по дяволите, точно това правиш — ти се оттегляш от позицията си.

— Трябваше да кажа, че не мога да отменя решението, което взех.

— О?

Поразмишлявах малко.

— Наистина ли го мислиш, Джийвс?

— Да, сър.

— И си го огледал сериозно? Претеглил си всички „за“ и „против“?

— Да, сър.

— И си решен да го сториш?

— Да, сър. Ако наистина имате намерение да продължите с този инструмент, то аз нямам друг избор, освен да напусна.

Устървата кръв кипна. Обстоятелствата от последните години така се бяха развили, че поставиха този наглец в позиция, която може да се сравни с тази на домашен Мусолини. Но ако забравим това и се придържаме единствено към голия факт, какво е в края на краищата Джийвс? Един камериер. Платен прислужник. А човек не може вечно да раболепства на този най-обикновен камериер. Всъщност „раболепства“ ли е точната дума? Знам, че започваше с „р“... Идва момент, когато всеки трябва да си спомни, че прадедите му са проявили храброст в битката при Креси и да скръцне със зъби. Ето сега този момент дойде.

— Тогава, напускай, по дяволите.

— Много добре, сър.

[1] Джордж Чапмън (1559–1634) — английски поет, драматург и преводач на Омир. — Б.пр. ↑

[2] Херман Кортес (1485–1547) — испански войник и изследовател, завоевател на Мексико. — Б.пр. ↑

[3] По превода на Моис Бело на Джон Кийтс, С., 1985 г. — Б.пр. ↑

[4] Шекспир — „Венецианският търговец“ — 5 действие, 1 сцена, по превода на Валери Петров. — Б.пр. ↑

ДЕБЕЛАШКА РАБОТА

Трябва да си призная, че бях в доста мрачно настроение, когато половин час по-късно взех бастуна, шапката и лимоненожълтите си ръкавици и излязох из лондонските улици. Но макар и да не смеех да мисля какъв живот ще бъде без Джийвс, нямах намерение да омеквам. Когато завих към Пикадили, бях вече само огън и калена стомана; и струва ми се, след още половин минутка щях да пръхтя, ако не и направо да надавам древния боен вик на Устърови, ако не бях забелязал на хоризонта познати очертания.

Те не бяха на друг, а на моя приятел от детинство, петия барон Чъфнъл — въпросният образ, ако си спомняте, чиято леля Мъртъл бях видял предишната вечер да си другарува с оная хрътка Глосъп.

Като го видях, се сетих, че търся вила в провинцията и точно това е човекът, който може да ме снабди с такава.

Чудя се дали някога съм ви разказвал за Чъфи. Спрете ме, ако се повторя. Познавам го, малко или много, откак съм се родил — бяхме заедно в началното училище, в Итън и в Оксфорд. Сега, обаче, не се виждаме достатъчно често, защото той прекарва повече от времето си в Чъфнъл Реджис, на брега в Самърсетшир, където притежава огромно имение с около сто и петдесет стаи и хълмист парк, простиращ се на мили в диаметър. Но от това, което ви казвам, не трябва да оставате с впечатлението, че Чъфи е някой от моите приятелчета с пълни джобове. Доста го е закъсал, горкият, като повечето хора, които притежават земя, и живее в Чъфнъл Хол, само защото няма как да се отърве от него, а и не може да си позволи да живее другаде. Ако някой му предложи да купи мястото, то Чъфи ще го разцелува и по двете бузи. Но на кой в днешно време би му хрумнало да купува къща с такива размери? Не може даже да я даде под наем. Затова той кисне там през по-голямата част от годината и няма с кого да си продума, освен с местния доктор и свещеника, или с леля си Мъртъл и дванадесетгодишния ѝ син Сийбъри, които живеят във Вдовишката

къща в парка. Доста скучно живуркане за човек, който в университета е предявявал солидни заявки да стане едно от готините момчета.

Чъфи притежава също селцето Чъфнъл Реджис — не че от това му става по-добре. Искам да кажа, данъците върху имението, всичките разходи по поправките и какво ли не още почти се изравняват с това, което получава от наеми, и в крайна сметка ръцете му остават почти празни. Все пак той е стопанинът и като такъв несъмнено има поне дузина къщурки на разположение. Затова бях повече от сигурен, че на Чъфи ще му стане доста драго от възможността да даде една от тях на почтен наемател като моя милост.

— Точно тебе исках да видя, Чъфи — казах аз, след като си обменихме началните поздравителни възклицания и потупвания. — Хайде тръгвай с мен към Клуба на търтеите да похапнем. Може да ти отворя малко работа.

Той поклати глава, както ми се стори твърде печално.

— Бих желал, Бърти, но трябва да съм в „Карлтън“ след пет минути. Ще обядвам с един човек.

— Зарежи го — предложих на секундата.

— Не бих могъл.

— Добре тогава, доведи и него и ще станем трима — продължих чудесната си идея.

Чъфи се усмихна доста тъжно.

— Не мисля, че ще ти хареса, Бърти. Става дума за сър Родерик Глосъп.

Опулих се насреща му. На всеки ще му дойде като шок, ако тъкмо се е разделил с някой, да го наречем А, после среща Б и въпросният Б започва да му говори за А.

— Сър Родерик Глосъп? — повторих последните му думи и едва не политнах назад.

— Да.

— Не знаех, че го познаваш — признах смирено.

— Вярно, не го познавам добре. Срещал съм го само няколко пъти. Голям приятел е на леля ми Мъртъл.

— А, става ми ясно. Снощи я видях да вечеря с него.

— Е, ако днес дойдеш в „Карлтън“, ще видиш пък мен да обядвам с него.

— Но, Чъфи, друже — недоумявах, — не е ли опасно това? Къде е здравият ти разум? Да си имаш работа с този тип е страшно изпитание. Знам го. Минал съм по този път.

— Вярвам ти — примирено промълви Чъфи, — но трябва да изтърпя. Получих спешна телеграма от него вчера, в която ми казва да дойда и да го видя непременно. Надявам се, че ще поиска да наеме Замъка за лятото или пък познава някого, който има подобна идея. Едва ли ще праща такива телеграми, ако няма нищо. Ще трябва да го понеса, Бърти. Но ще ти кажа какво ще направя. Ще вечерям с тебе утре.

Щях да приема на драго сърце, разбира се, ако обстоятелствата бяха различни, но сега трябваше да откажа. Имах начертан план и бях запланувал действията си, а те не можеха да бъдат променени.

— Съжалявам, Чъфи. Утре напускам Лондон — съобщих решението си.

— Ами?

— Да. Управата на сградата, в която живея, ми предложи да избирам между това да напусна веднага, или да спра да свиря на банджо. Избрах първото. Ще наема някоя къщурка в провинцията и тъкмо това имам предвид, като ти казах, че имам работа за тебе. Можеш ли да ми предложиш някоя виличка?

— Мога да ти дам да си избереш измежду пет-шест.

— Трябва да бъде тиха и уединена. Разбираш ли, Чъфи — вметнах скромно аз, — смятам да доусъвършенствам техниката си. Ще свиря на моето банджо.

— Имам точно такава — прекъсна ме той. — На края на пристанището е. Около миля наоколо няма пукнат съсед, освен полицейския сержант Ваулс. Той свири на хармониум. Можете да си направите дует.

— Бомба! — изквичих аз.

— Тази година при нас е отседнала и една естрадна трупа. Игрят маскирани като негри. Можеш да изучиш и тяхната техника — продължи да подклажда огъня скъпата ми дружка.

— Чъфи, като че ли ми говориш за рая. И ще можем да се виждаме за разнообразие.

— Но няма да идваш у дома с проклетото си банджо.

В този миг ми се стори, че в думите му се прокрадна молба.

— Няма, старче — обещах веднага. — Но ще идвам да обядваме заедно доста често.

— Благодаря.

— Няма защо.

— Между другото, какво казва Джийвс по този въпрос? Не бих повярвал, че той ще иска да напусне Лондон?

Настръхнах.

— Джийвс няма какво да казва нито по този, нито по който и да е друг въпрос. Ние скъсахме.

— Какво!

Предполагах, че новината ще го зашемети и не бях далече от истината.

— Да — повторих, — от днес нататък ние с Джийвс ще тръгнем по различни пътеки. Той има нечутото дебелокожие да ми заяви, че ако аз не се откажа от банджото си, той ще напусне. Приех неговата оставка.

— Наистина ли си го пуснал да си отиде?

— Наистина.

— Виж ти, виж ти, виж ти — невярващо заклати глава моят приятел.

Махнах с ръка безгрижно.

— Случват се такива неща. Не се преструвам, че съм доволен, разбира се, но няма да взема да се гръмна, я. Собственото ми достойнство не ми позволява да приема условията на нахалника. С Устърови не може да се прекалява — вирнах брадичката си аз. — „Много добре, Джийвс — рекох му. — Така да бъде. Ще наблюдавам бъдещата ти кариера с огромен интерес“. И това беше всичко.

Повървахме малко в мълчание.

— Значи си се разделил с Джийвс? — каза Чъфи замислено. — Виж ти, виж ти, виж ти... Имаш ли нещо против да се отбия и да си взема довиждане с него?

— Абсолютно нищо.

— Ще бъде проява на любезност — допълни той.

— Точно.

— Винаги съм се възхищавал на интелекта му.

— Аз също. Най-много от всички.

— Ще намина към апартамента след обяда.

— Дадено, намини — казах и видът ми беше весел, дори безгрижен. Раздялата с Джийвс ме беше накарала да се чувствам като че ли съм стъпил на мина и тъкмо си събирам парчетата, пръснати из тоя жесток свят, но ние Устърови умеем да пазим хладнокръвие.

Обядвах в Клуба на търтеите и прекарах следобеда там. Имах за какво да мисля. Новината, че по пясъците на Чъфнъл Реджис някаква естрадна трупа изнася представления, натежа доста на везните в полза на това място. Бих могъл да общувам с тези експерти и вероятно да науча едно-друго от свирача на банджо по въпросите за положението на пръстите и изпълнението. Този факт ми помогна да понеса с твърдост перспективата да бъда някъде, където вероятно ще срещам доста често вдовицата лейди Чъфнъл и сина ѝ Сийбъри. Доста съм си мислил какво му е на бедничкия Чъфи с тая двойка паразити, дето непрекъснато му се врат в краката. Като казвам това, съм доста лоялен към младия Сийбъри — едно дете, което е трябвало да бъде удушено още при раждането. Нямам доказателства, но винаги съм подозирал, че точно той пхна гущера в леглото ми последната нощ, когато гостувах в Замъка.

Но, както казах, бях готов да изтърпя тази двойка в замяна на привилегията да съм в близък контакт с един наистина печен свирач на банджо, а повечето от тия маскирани като негри артисти могат да дърпат струните и насън. Ето защо мисълта, която ме изпълваше със странна меланхолия, когато се върнах в апартамента да се преоблека за вечеря, не беше тази за вдовицата и сина ѝ.

Не. Ние Устърови можем да бъдем честни пред себе си. Но това, което ме правеше унил, бе мисълта, че Джийвс е на път да изчезне от живота ми. Никога не е имало втори като Джийвс, мислех си, докато се пъхах в костюма, и никога няма да има. Заля ме вълна от чувства. Усетих силен спазъм. И когато тоалетът ми бе приключен и заставах пред огледалото, оглеждайки това идеално изгладено сако и съвършения ръб на панталона, изведнъж взех внезапно решение.

Отидох в дневната и натиснах звънеца.

— Джийвс — казах. — Искам да ти кажа една-две думи.

— Да, сър?

— Джийвс, във връзка с разговора ни тази сутрин...

— Да, сър?

— Джийвс, премислих нещата. Стигнах до извода, че и двамата прибързахме. Нека забравим миналото. Можеш да останеш.

— Много мило от ваша страна, сър, но... Все още ли смятате да изучавате този инструмент?

Замръзнах.

— Да, Джийвс, смятам.

— Тогава, страхувам се, сър...

Достатъчно беше. Кимнах гордо.

— Много добре, Джийвс. Това е всичко. Ще ти дам, разбира се, отлични препоръки.

— Благодаря, сър. Няма да бъде необходимо. Днес следобед бях нает от лорд Чъфнъл.

Подскочих.

— Значи ли това, че Чъфнъл се е прокраднал тук и те е грабнал под носа ми?

— Да, сър. Отивам с него в Чъфнъл Реджис след около седмица.

— Така значи. Е, може би ще ти е интересно да знаеш, че аз тръгвам натам утре.

— Наистина ли, сър?

— Да. Наех там една вила. Ще се срещнем при Филипи^[1], Джийвс.

— Да, сър.

— Или май сгреших името на мястото?

— Не, сър, Филипи е съвсем точно.

— Много добре, Джийвс.

— Много добре, сър.

Ето такива, значи, бяха събитията, които доведоха до следната сцена: сутринта на петнадесети юли, Бъртрам Устър стои на прага на вила „Морска гледка“ в Чъфнъл Реджис, оглежда наоколо и съзерцава пейзажа пред себе си през ароматния дим на цигарата.

[1] Филипи — древен град в Македония, където през 42 г.пр.н.е. Марк Антоний и Октавий побеждават Брут и Касий. — Б.пр. ↑

СПОМЕНИ ЗА МЪРТВОТО МИНАЛО

Знаете ли, колкото повече живея, толкова повече разбирам, че големият номер в живота е да си достатъчно убеден какво точно искаш и да не се оставяш да те разколебаят разни типове, които си мислят, че знаят повече от теб. Когато през последния си ден в столицата обявих в Клуба на търтеите, че се оттеглям за неопределен период в това уединено място, всички взеха да ме умоляват, може да се каже със сълзи в очите, да не си и помислям да правя това шантаво нещо. Основният им довод — щял съм да пукна от скука.

Но аз се бях придвижил съобразно плана си и ето ме сега, на петата утрин от моето пристигане, щастлив като птичка и предоволен от решението си. Слънцето светеше весело. Небето синееше. А Лондон ми се струваше на мили далече — което си беше самата истина. Не би било преувеличено, ако кажа, че в душата ми царуваше пълен покой.

Нещо, което никога не съм знаел, когато разказвам някоя история, е точно колко пейзаж трябва да вмъкна в нея. Питал съм един-двама познати пишещи братя, но техните мнения се различават. Един човек, когото срещнах на коктейл в Блумсбъри, каза, че подкрепял с две ръце описанията на кухненски мивки, разхвърляни спални и мръсотията изобщо, но не и на природните красоти. Докато Фреди Оукър — моя скъпа дружка от Клуба на търтеите, който пише любовни истории за седмичниците под псевдонима Алиша Сиймур, веднъж ми каза, че само цъфналите пролетни морави му носят поне сто лири годишно.

Аз лично винаги съм избягвал прекалено дългите описания на местността, затова и сега ще карам по кратката процедура. Както си стоях там онази утрин, това, което виждаха очите ми, бе следното. Малка китна градинка, съдържаща един храст, едно дърво, няколко цветни лехи, езерце с лилии, а по средата му статуя на голо дете с подутото коремче, и накрая вдясно — жив плет. През този плет новият ми прислужник Бринкли си бърбеше със съседа ни — полицейски

сержант Ваулс, който изглежда се беше отбил с цел да продаде някое яйце.

Право напред имаше друг жив плет с градинска врата, а отвъд него се забелязваха тихите води на пристанището, в което по всяка вероятност през нощта беше доплувала и хвърлила котва една огромна яхта. От всички обекти, попадащи в този миг в обсега на зрителните ми рецептори, най-голямо одобрение и възхита от моя страна печелеше тъкмо тази яхта. Бяла на цвят, подобна на презокеански кораб, тя завършваше достойно контура на брега на Чъфнъл Реджис.

Така, това беше заобикалящата действителност. Прибавете една котка, душеща охлюва на пътеката, и мен, с цигара в уста, и ще притежавате така нужната ви пълна картина.

Не, грешка. Не съвсем пълна, защото бях оставил старата двуместна таратайка на пътя и от нея се виждаше само покрива. И в този момент летният покой бе разцепен от писъка на бибипката й. Хукнах към портата с възможно най-бърза скорост от страх да не би някой демон в човешки образ да одраска боята. Когато стигнах до целта, намерих на предната седалка малко момче, което замислено стискаше тромбата. Тъкмо бях готов да му тресна един по тиквата, когато познах в хлапака братовчеда на Чъфи, Сийбъри, и задържах ръката си.

— Здравсти — каза той.

— Живо-здроо — отвърнах аз.

Държах се резервирано. Още не можех да забравя оня гушер в леглото. Не знам дали ви се е случвало някога, умрели за сън, да се пъхнете в леглото, да се отпуснете и в този миг някакъв непознат гушер да се шумугне в левия ви крачол. Това е преживяване, което слага клеймо върху човешката душа завинаги. И макар, както казах, да нямам никакви достоверни доказателства, че автор на злодеянието е точно този млад наглец, все пак хранех подозрения, които направо са си сто процента сигурност. Затова сега заговорих не само с подчертана сдържаност в гласа, но и с леден поглед в очите.

Това ни най-малко не го смути. Той продължи да ме гледа с онова безочие, което го прави толкова неприятен за свестните хора. Беше дребен, луничав хлапак, с уши като аероплани и имаше навика да те гледа така, като че ли си някаква отрепка, която е срещнал по време на благотворителната си обиколка из копторите. В личния ми каталог от

снимки на деца престъпници този субект идва трети по ред — не е толкова лош, колкото синчето на леля ми Агата, младият Тос, или отрока на мистър Блуменфелд, но е далеч преди малкия Себастиан Муун, Бонзо — младата издънка на леля Далия и другите подобни.

След като зяпа в мен известно време, сякаш си мислеше, че съм се променил в отрицателна посока, откакто се видяхме за последно, той проговори:

— Трябва да дойдеш на обяд.

— Значи Чъфи се е върнал, а? — предположих аз.

— Да.

Разбира се, щом Чъфи се е върнал, аз съм на негово разположение. Провикнах се през плета на Бринкли, че ще отсъствам за обяд, скочих в колата и потеглихме.

— Кога се върна? — продължих да разпитвам.

— Снощи.

— Сами ли ще обядваме?

— Не.

— Кой още ще бъде там?

— Мама, аз и някои други хора.

— Цяла компания, а? По-добре да се върна и да си сложа друг костюм.

— Не.

— Мислиш, че този е добре.

— Не, мисля, че е гола вода. Но няма време.

След като уточни този въпрос, бърбивецът замълча. От това състояние излезе, когато реши да ме запознае с част от местните клюки.

— Мама и аз пак живеем в Замъка.

— Моля?

— Имаше някаква миризма в нашата къща.

— Дори и след като я напуснахте? — казах му, какъвто съм си находчив.

Това никак не го развесели.

— Няма защо да се правиш на остроумен — сръза ме хлапакът.

— Ако наистина искаш да знаеш, предполагам, че е от моите мишки.

— От какво?

— Започнах да отглеждам мишки и кутрета. И, разбира се, те понамирисват — добави той с равен глас. — Но мама си мисли, че е от тръбите. Трябва да ми дадеш пет шилинга!

Не ми беше възможно да му проследя мисълта. Начинът, по който разговорът скачаше от едно на друго, ме накара да се почувствам като в сън.

— Пет шилинга? — подскочих аз.

— Пет шилинга.

— Какво искаш да кажеш с това „пет шилинга“?

— Искам да кажа пет шилинга.

— Вече го чух добре. Но това, което искам да знам, е, как внезапно се озовахме на тази тема? Първо си говорехме за мишки, а после вмъкваш шилинговия мотив.

— Искам пет шилинга.

— Да предположим, че наистина ти трябва пет шилинга. Защо, по дяволите, точно аз съм длъжен да ти ги дам?

— За защита.

— Какво?

— Защита.

— От кого?

— Просто защита.

— От мен няма да измъкнеш никакви пет шилинга.

— А, добре.

Той помълча още малко.

— Разни неща могат да се случат на хората, които си стискат шилингите за защита — подхвърли той замечтано.

При тази мистериозна реплика разговорът свърши, защото излязохме на алеята към Замъка и на стълбите забелязах да стърчи една позната фигура — беше самият Чъфи. Спрях колата и излязох.

— Здравсти, Бърти — рече Чъфи.

— Добре заварил в Чъфнъл Хол — отвърнах. После се огледах. Хлапето се беше изпарило. — Слушай, Чъфи, става дума за оня проклетник, младия Сийбъри. Какво му е?

— Как какво му е?

— Е, ако питаш мен, бих казал, че нещо му хлопа. Тъкмо се опитваше да ми измъкне пет шилинга за защита.

Чъфи се разсмя силно. Изглеждаше добре с тоя тен.

— А, това ли. Една от последните му идеи.

— Какво имаш предвид?

— Пристрастил се е към гангстерските филми.

Пердето падна от очите ми.

— А, станал е рекетъор?

— Да. Много забавно. Прави се на мутра — обикаля и събира пари за защита от всеки, съобразно възможностите му. И добре изкарва. Изобретателно дете. Щях да си платя, ако бях на твоє място. Вече съм дал каквото трябва.

Бях потресен. Не толкова от информацията, че гадчето отново е демонстрирало болния си ум, колкото от факта, че Чъфи проявява такава весела толерантност. Погледнах го изпитателно. Още от самото начало ми се стори, че около него витае нещо странно. Обикновено той е с овесен нос заради финансовите си проблеми и те поздравява с угаснал поглед и чело, натежало от грижи. Такъв си беше и преди пет дни в Лондон. Какво тогава го беше накарало да се ухили като пача и да стигне чак дотам, та да говори за малкия Сийбъри с чувство, което застрашително се приближава до нежна обич? Заподозрях, че има някаква мистерия и реших да го подложа на сериозна проверка.

— Как е леля ти Мъртъл? — попитах с най-невинния си глас.

— Чудесно.

— Сега живее в Замъка, както чувам?

— Да.

— За неопределено време?

— Да.

Това беше достатъчно.

Трябва да спомена, че едно от нещата, които винаги са правели живота на бедния Чъфи още по-тежък, е отношението на леля му към него. Тя никога не можа да се примири с пустата му приемственост на титлите. Виждате ли, Сийбъри не е син на покойния чичо на Чъфи, четвъртия барон, а само нещо, което лейди Чъфнъл беше забърсала пътьом по време на някакъв предишен брак и следователно не влизаше в графата на това, което сред аристокрацията се нарича „потомство“. А по въпросите на наследствеността, ако не си потомък, спукана ти е работата. Ето защо, когато четвъртият барон предаде богу дух, Чъфи беше този, който си сложи в джобчето титлата и имението. Разбира се, всичко беше честно и открито, но не можеш да накараш жените да

разберат тия работи. Така отношението на вдовицата към Чъфи, както самият той често беше споделял, продължаваше да бъде крайно неприязнено. Тази жена имаше навика да притиска Сийбъри в ръцете си и да гледа с упрек към Чъфи, като че ли той им е погодил някакъв гаден номер. Не казваше нищо, нали разбирате, но се държеше напълно като жена, която се смята за жертва на подла игра.

В резултат на това вдовицата лейди Чъфнъл не беше една от любимките на Чъфи. Отношенията им винаги са били подчертано обтегнати. Искам да кажа, че ако споменеш името ѝ, изразителните черти на Чъфи се изкривяват от болка и той потрепва, като че ли си раздразнил стара рана.

Но сега петият барон направо грееше. Дори и моята забележка за пребиваването ѝ в Замъка не го натъжи. Явно тук имаше някаква мистерия. Нещо се пазеше в тайна от Бъртрам.

Подхванах го както аз си знаех.

— Чъфи — рекох му, — какво означава всичко това?

— Кое?

— Защо си се нахилил така глупашки. Не можеш да ме заблудиш. Не и стария Устър Ястребовото око. Кажи си, момко, нещо има. За какво е тая радост?

Той се поколеба. За момент ме погледна косо.

— Можеш ли да пазиш тайна?

— Не.

— Е, няма голямо значение, защото след ден-два ще го публикуват в „Морнинг поуст“. Бърти — прошепна Чъфи, — знаеш ли какво се случи? Отървах се от леля Мъртъл.

— Искаш да кажеш, че някой иска да се ожени за нея?

— Точно това искам да кажа.

— И кой е тоя малоумник? — поинтересувах се начаса.

— Твоят стар приятел, сър Родерик Глосъп.

Останах като треснат.

— Какво!

— И аз бях изненадан.

— Но старият Глосъп не може да замисля брак.

— Защо не? От две години вече е вдовец.

— Да, знам, че все някакво обяснение е възможно. Но исках да кажа, че хич не му пасват булчински цветя и сватбена торта.

— Е, това е положението.

— Дявол да го вземе!

— Да.

— Все пак има и нещо положително в тая работа, Чъфи, добри ми друже. Това означава, че малкият Сийбъри получава един наистина чепат втори баща, а старият Глосъп — точно завареника, който бих му пожелал. И двамата си го търсеха през последните години. Но представи си — коя жена би била толкова смахната, че да свърже живота си с неговия. О, скромни наши героини!

— Не бих казал, че героизмът е само от едната страна. Фифти-фифти би било по-правилно. Има много добри страни у Глосъп, Бърти.

Е, това не можех да го преглътна. Направо ми звучеше налудничаво.

— Не отиваш ли твърде далеч, старче? Приемам, че ти е смъкнал леля Мъртъл от гърба...

— Не забравяй Сийбъри.

— Вярно, и Сийбъри. Но и така да е, наистина ли би казал, че старият гадняр си има и добри страни? Забрави ли всички истории, които съм ти разправял за него? Те го показват в много съмнителна светлина.

— Е, лично на мен ми прави добрини. Знаеш ли за какво искаше да ме види толкова спешно оня ден в Лондон?

— За какво?

— Намерил е някакъв американец, на когото мисли, че може да продаде Замъка.

— Не думай!

— Да. Ако всичко мине добре, ще се отърва от тая проклета барака и ще имам малко пари в джоба. И всичко ще бъде благодарение на чичо Родерик, както ми се ще да мисля за него. Затова, бъди така любезен, Бърти, да се въздържаши от зловни забележки по негов адрес и не го слагай в един кюп с младия Сийбъри. Трябва да се научиш да обичаш чичо Родри заради мен.

Поклатих глава.

— Не, Чъфи, страхувам се, че не мога да изневеря на позицията си.

— Е, добре, върви по дяволите тогава с твоята позиция — каза Чъфи сърдечно. — Аз лично гледам на него като на ангел-спасител.

— А сигурен ли си, че тая работа ще се уреди? Какво ще прави тоя тип с целия този Замък?

— О, това си има съвсем просто обяснение. Той е голям приятел на стария Глосъп и идеята е да даде парите и да остави доктора да управлява сградата, която ще е нещо от рода на клуб за нервноболните му пациенти.

— Защо старият Глосъп просто не я наеме от теб?

— Размърдай си мозъка, Бърти. В какво състояние е според теб това място сега? Говориш за него като че ли може да отвори врати всеки момент и да приеме посетители. Та повечето стаи не са били използвани повече от четиридесет години. Трябват му поне петнадесет хиляди лири, за да го сложи в ред. Че и отгоре. Отделно нова мебелировка, инсталация и т.н. Ако не се заеме някой милионер като този, Замъкът ще ми виси на шията до края на живота.

— А, значи е милионер, а?

— Да, в това отношение всичко е тип-топ. Безпокоя се обаче, дали ще можем да му вземем подписа в крайна сметка. Е, днес ще е у нас на обяд и ще се постареем. Може доста да омекне на пълен стомах, нали?

— Освен ако няма киселини. Много американски милионери ги имат. Тоя твой човек може да е от ония, които не могат да приемат повече от чаша мляко и една кучешка бисквитка.

Чъфи се засмя весело.

— Не съвсем. Не и стария Стоукър.

И той внезапно започна да подскача наоколо ми като агне на пролетна морава:

— Хоп-а-ла, хоп-а-ла!

Една кола беше спряла пред стълбите и в момента от нея се изсипваха пътниците.

Пътник „А“ беше Дж. Уошбърн Стоукър.

Пътник „Б“ беше дъщеря му Полин.

Пътник „В“ беше по-малкият му син Дуайт.

Пътник „Г“ беше сър Родерик Глосъп.

НЕПРИЯТНО ПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЛИН СТОУКЪР

Трябва да кажа, че направо ми се разтрепериха мартинките. Такъв як шамар не бях получавал от години. Да се сблъскаш с този период от мъртвото си минало в Лондон е доста неприятно. Но да налетиш на същата тайфа тъкмо в тази точка от географията на Обединеното кралство и то с перспективата за дълъг обяд, е направо ужасяващо.

Свалих шапка с възможно най-изискания жест, който можах да изстискам от себе си, но лицето ми носеше отпечатъка на душевен смут. На практика пухтях като локомотив и едва си поемах въздух.

Чъфи се проявяваше като любезен домакин.

— Хоп-а-ла! Ето ви и вас. Как сте, мистър Стоукър? Как сте, сър Родерик? Здравсти, Дуайт. Ъ-ъ... добър ден, мис Стоукър. Мога ли да ви представя приятеля си, Бърти Устър? Мистър Стоукър, моят приятел Бърти Устър. Дуайт, моят приятел Бърти Устър. Мис Стоукър, моят приятел Бърти Устър. Сър Родерик Глосъп, моят приятел Бърти... О, но вие вече се познавате, нали?

Все още бях в безтегловно състояние. Трябва да се съгласите, че това може да разтърси всеки нормален човек. Огледах тайфата.

Старият Стоукър ме зяпаше изпепеляващо.

Гадината Глосъп ме изяждаше с поглед.

Младият Дуайт не откъсваше очи от мен.

Само Полин май не забеляза неловката ситуация и си чуруликаше волно като славейче. Страничен човек би си помислил, че най-накрая се е осъществила дългоочакваната среща между стари приятели.

В момент, в който Бъртрам можеше да произнесе само едно колебливо „хък-мък“, Полин се хвърли насреща ми, изливайки потоци от думи, и сграбчи сърдечно ръката ми.

— Виж ти, виж ти! Старият полковник Устър цял-целеничък! Да не повярва човек, че те срещаме тук, Бърти! Обаждах ти се в Лондон,

но ми казаха, че си напуснал.

— Да. Дойдох тук — промълвих едва-едва.

— Виждам, слънчице. Е, сър, това наистина е новината на деня. Изглеждаш прекрасно, Бърти. Не мислиш ли, че е сладък, татко?

На стария Стоукър май не му се щеше да става жури в конкурса „Мистър Чъфнъл Реджис“. Той изгрухтя като прасе, поглъщащо наведнъж половин зелка, но отказа да се ангажира повече от това. Дуайт, едно сериозно дете, все още ме поглъщаше с очи. Сър Родерик, който беше станал морав, вече избледняваше в по-слаб оттенък, но изглеждаше така, като че ли на нежната му душа е нанесен потресающ удар.

И в този момент се появи вдовицата лейди Чъфнъл. Тя е една от ония страховити жени, които приличат на водач на ловци в женски вариант. Лейди Чъфнъл се справи светкавично, но безупречно с тълпата. Преди да разбере къде съм, всички бяха вече вътре, а аз — сам с Чъфи. Той ме наблюдаваше със странен поглед и хапеше долната си устна.

— Не мислех, че познаваш тия хора, Бърти — призна той.

Най-накрая успях да си взема въздух и от сухите ми устни се отрони едно:

— Да, Чъфи. Срегнахме се в Ню Йорк.

— Виждахте ли се с мис Стоукър, докато беше там?

— Малко.

— Само малко?

— Сравнително малко.

— Тя се държи доста дружески с теб, Бърти.

— А, не. Съвсем нормално.

— Бих си помислил, че сте големи приятели.

— А, не. Само добри познати. Тя така се държи с всички — доуточних аз.

— Така ли?

— Ами да. С голямо сърце е, нали разбираш.

— Тя е възхитителна, импулсивна, благородна, спонтанна и неподправена, нали?

— Абсолютно точно.

— Прекрасно момиче, Бърти.

— О, много.

— И очарователно.

— О, съвсем вярно.

— Всъщност, привлекателно.

— Именно.

— Виждах я доста често в Лондон.

— Така ли?

— Ходихме заедно в зоологическата градина и в музея на Мадам Тюсо.

— Разбирам. И какво мисли тя за тоя номер с купуването на къщата?

— О, тя гласува с две ръце.

— Кажи ми, момко — казах, нетърпелив да се отдалеча от темата, — как изглеждат перспективите?

Чъфнълите вежди се сключиха.

— Понякога добри, понякога не — призна той.

— Ясно.

— Несигурни.

— Разбирам.

— Тоя тип Стоукър ме изнервя. Като цяло е настроен доста приятелски, но не мога да се отърва от чувството, че всеки момент може да се чупи и да развали цялата работа. Не можеш ли да ми кажеш има ли някакви специални теми, които трябва да отбягвам, когато говоря с него?

— Специални теми?

— Е, нали знаеш как е с непознат. Казваш му, че денят е прекрасен, а той започва да бълва огън и жупел, защото си му напомнил, че в един точно такъв прекрасен ден жена му забегнала с личния му шофьор.

Замислих се.

— Добре де, ако бях на твое място — рекох, — не бих се разпростирал много-много на темата „Б. Устър“. Искам да кажа, ако си мислил да ме четкаш...

— Не съм.

— Е, не го и прави. Той не ме харесва.

— Защо?

— Нищо особено, Чъфи — просто една от ония необясними антипатии. Мислех си още... ако нямаш нищо против... дали не е по-

добре да не се присъединя към дружинката на масата за обяд. Можеш да кажеш на леля си, че имам главоболие.

— Добре, ако мислиш, че иначе приятният ти образ ще предизвиква у него гневни чувства... И защо не може да те понася?

— Не знам.

— Е, радвам се, че ми каза. По-добре да се измъкваш вече.

— Ще го направя — съгласих се аз.

— А аз май трябва да отида при другите.

Той влезе вътре, а моя милост започна да крачи напред-назад по чакъла. Радвах се да остана сам. Искях да помисля относно това негово отношение към Полин Стоукър.

Дали не бихте желали да се върнем малко назад и да проследим мислено онази част от разговора ни, свързана с момичето.

Нещо да ви прави впечатление?

Не?

Е, за да схванете същността, би трябвало да сте там и да наблюдавате приятеля ми. Аз умея да чета по лицата и това на Чъфи ми се стори твърде показателно. Не само че докато говореше за Полин, изражението му бе като на препарирана жаба, но беше и почервениял като домат. Върхът на носа му започна да шава, а в погледа му се четеше сваян. Подобни симптоми можеха да означават само едно — старият ми съученик бе хлътнал яко по Полин. Бърза работа, разбира се, като се има предвид, че познава обожавания обект едва от няколко дена, но Чъфи си е такъв — човек на импулса и на пламенната страст. Само му намери момичето, а останалото е в негови ръце.

Както и да е, ако бях прав в изводите си, то това бе добре за мен. У Бъртрам не можете да откриете животински инстинкти. По моему Полин Стоукър е свободна да си хване което и да е гадже, ако ѝ харесва, а от отхвърления ухажор ще получи само едно сърдечно „Давай!“. Знаете какво става, ако човек се поразмисли на спокойствие върху тия въпроси. В началото е ред на сломеното сърце, а после — на облекчението, че за твой късмет си се измъкнал от капана. Все още можех да видя, че Полин Стоукър е едно от най-хубавите момичета, които съм срещал, но нямаше и следа от стария огън в гърдите, който ме беше накарал да хвърля сърцето си в краката ѝ онази нощ в „Плаза“.

Като анализирах фактите, ако „анализирам“ е точната дума, стигнах до заключението, че това, което ме е накарало да променя отношението си, е нейната невероятна динамичност. Макар и безспорно прекрасна гледка, Полин Стоукър за беда беше едно от ония момичета, които искат да плуваш с тях една миля преди закуска и те изритват навън, когато искаш да подремнеш след обяда, та дори това да е само за пет приятни сета тенис. И сега, когато пердето беше паднало от очите ми, осъзнавах, че мисис Бъртрам Устър би трябвало да бъде малко по-друга.

Но в случая с Чъфи тези възражения ставаха на пух и прах. Разбирате ли, той самият е порядъчно динамичен. Язди, плува, стреля, преследва лисици с юнашки викове и изобщо не се спира на едно място. Той и мис Полин Стоукър ще бъдат идеалната двойка и ако можех да направя нещо, за да раздвижа нещата, бих го сторил на секундата.

Затова, когато в този момент видях Полин да излиза от къщата и да връхлита върху ми, явно с цел да си обменим някоя приказка и някой и друг спомен, аз не се отдръпнах, а я поздравих с едно жизнено „Живо-здрaво!“. Освен това ѝ позволих да ме насочи към една закътана пътечка, която водеше през рододендроновите храсти.

И всичко това идва да покаже докъде може да стигне един Устър, когато става дума да се окаже помощ на приятел, защото последното нещо, което исках, беше да се уединявам с това момиче. Първият шок от срещата с нея беше преминал, но все още далеч не кипях от възторг при перспективата за един задушевен разговор. Тъй като нашите отношения бяха разтрогнати по пощата и по време на последното си общуване все още бяхме сгодена двойка, не бях сигурен с какъв тон да подхвана.

Както и да е, мисълта, че ще мога да кажа някоя добра дума за стария Чъфи ми даде сили за изпитанието. Паркирахме се на една пейка и пристъпихме към дневния ред.

— Каква невероятна изненада, Бърти. Да те срещна тука! — започна тя. — Какво правиш по тия места?

— Временно съм се оттеглил — отвърнах, доволен, че първите реплики не са по интимната част. — Трябваше ми място, където да свиря в усамотение на банджо и затова наех тази вила.

— Каква вила?

— Имам вила долу при пристанището.
— Сигурно си се изненадал, като ни видя.
— Изненадах се.
— Повече изненадан, отколкото щастлив, а?
— Е, вярно, скъпа Полин, винаги ми е приятно да те видя, но ако става дума за баща ти и стария Глосъп...
— Той май не е сред твоите обожатели, а? Между другото, Бърти, наистина ли държиш котки в спалнята си?
Настръхнах.
— Имало е котки в спалнята ми, но инцидентът, за който намекваш, си има готово...
— Добре. Няма значение. Приеми го за минало. Но трябваше да видиш лицето на татко, когато научи за това. Като говорим за татковото лице, бих се посмяла добре, ако го видя сега.
Не разбрах. Господ ми е свидетел, обичам да се посмея като всеки човек, но лицето на Дж. Уошбърн Стоукър никога не ме е подтиквало към това. Тоя тип винаги ми е напомнял за пиратите из Карибско море — огромен звяр с пронизващ поглед. Какъв ти смях — в негово присъствие краката ми направо омекваха като понички.
— Искам да кажа, ако внезапно се появи иззад ъгъла и ни свари глава до глава. Той е убеден, че все още копнея по теб.
— Не, не може да бъде!
— Но наистина...
— По дяволите!
— Вярно е, казвам ти. Мисли се за някой строг родител, който е разделил двама влюбени и трябва непрекъснато да бди, за да не се съберат отново. Даже и не подозира, че не си имал по-щастлив момент в живота от този, в който получи писмото ми...
— Не, не точно!
— Бърти, бъди честен. Знаеш, че си умрял от удоволствие.
— Не бих казал това.
— Няма нужда да го казваш. Аз си знам.
— Но, за бога, наистина! Не говори така! Винаги съм те поставял на най-висок пиедестал.
— Какво си правил? — изпъна стройното си тяло тя. — Откъде ги копаеш тия изрази?

— Май предимно от Джийвс — признах скромно аз. — Бившият ми личен помощник. Имаше чудесен речник.

— Да не би да е умрял?

— Не, напусна ме. Не харесваше моето банджо. Разменихме си няколко реплики и сега е при Чъфи.

— Чъфи?

— Лорд Чъфнъл.

— О?

Последва пауза. Тя се заслуша за момент в двойка птички, които имаха някакъв спор сред клоните на близкото дърво.

— Отдавна ли познаваш лорд Чъфнъл? — попита накрая.

— О, доста.

— И ти е близък приятел?

— Пръв приятел е най-точната дума.

— Добре. Надявах се да е така. Искях да говоря с теб за него. Мога да ти се доверя, нали, Бърти?

— Разбира се.

— Знаех си, че мога. Ето това е предимството да си била сгодена за някого. Когато развалиш годежа, се чувстваш като негова сестричка.

— Изобщо не гледам на теб като на истеричка — казах разпалено. — Ти имаше пълното право...

— Не истеричка. Сестричка!

— А, сестричка? Значи искаш да кажеш, че гледаш на мен като на брат?

— Да, като на брат. Колко си досетлив. Сега искам да се отнесеш с мен много сестрински. Разкажи ми за Мармадюк.

— Не мисля, че го познавам.

— Лорд Чъфнъл, глупчо такъв.

— Той Мармадюк ли се казва? Гледай ти! Колко вярно било, че човек не знае нищо за другата половина от света, а! Мармадюк! — казах аз, като се заливах в смях. — Спомням си, че в училище все отбягваше тая тема и я пазеше в тайна.

Тя изглеждаше раздразнена.

— Мармадюк е хубаво име!

Хвърлих ѝ един от моите бързи проникателни погледи. Това трябваше да означава нещо. Никой не би казал, че Мармадюк е хубаво

име ей така, без да си има причини. Освен това със сигурност очите ѝ блестяха, а епидермисът на бузите ѝ имаше розов оттенък.

— Я виж! — рекох. — Я виж! Я виж! Я виж!

Поведението ѝ беше предизвикателно.

— Добре де! Стига си си играл на Шерлок Холмс. Не се опитвам да скрия нищо. Тъкмо щях да ти кажа.

— Ти обичаш този... Ха, ха, ха! Извини ме... този Мармадюк?

— Луда съм по него.

— Добре! Е, ако това, което казваш...

— Не ти ли се вижда божествен начина, по който косата му бухва отзад?

— Имам си по-важни неща за вършене, отколкото да зяпам тила на Чъфи. Но, както се канех да забележа, ако това, което казваш, е вярно, пригответи се за голямата радост. Аз съм доста добър наблюдател и когато преди малко разговорът ни се обърна в твоя посока, очите му заприличаха на луковици и придобиха един такъв вид, което ми говори, че той е дълбоко заплепен от теб.

Тя помръдна нетърпеливо рамене и доста свадливо смачка с красивия си крак една минаваща щипалка.

— Това го знам, тъпчо. Да не мислиш, че едно момиче не може да познае.

Бях искрено озадачен.

— Ако той те обича и ти го обичаш, не разбирам от какво се жалваш?

— Как не можеш да разбереш? Той явно е хлътнал по мен, но и дума не отронва.

— Не ти казва нищо?

— Нито звук.

— Е, и защо да бърза? Ти разбираш, че в тия неща има известно приличие, известна скромност? Естествено е да не казва още нищо. За бога, дай му малко време. Познава те едва от пет дни.

— Понякога ми се струва, че в предишния си живот е бил вавилонски цар, а аз — християнска робиня.

— Какво те кара да мислиш така?

— Просто ми се струва.

— Е, ти си знаеш най-добре. Аз лично бих казал, че е много съмнително. И какво искаш тогава от мен?

— Ами ти си му приятел. Можеш да му намекнеш. Да му кажеш, че няма защо да си гълта езика...

— Не си е глътнал езика. Само е деликатен. Както току-що ти обясних, ние мъжете си имаме свои правила по тия въпроси. Може да се влюбим бързо, но след това смятаме, че е прилично да се забави малко темпото. Като истински рицари смятаме, че не ни подобава да се натресем на едно момиче ей така — все едно нахлуваш в крайпътен ресторант за паница супа. Ние...

— Абсолютни глупости! Ти ме помоли да се омъжа за теб, след като ме познаваше от две седмици.

— О, но тогава си имаше работа с един от Необузданите Устърови.

— Не разбирам...

— Да? — казах аз. — Продължавай. Слушам те внимателно.

Но тя гледаше над рамото ми, някъде на югоизток, и като се обърнах, забелязах, че не сме вече сами.

Там, със стойка на почтителна вежливост, стоеше Джийвс и слънчевите лъчи си играеха върху благородните му черти.

БЪРТИ ПОЕМА НЕЩАТА В СВОИ РЪЦЕ

Кимнах приятелски. С този човек може да сме скъсали деловите си отношения, но един Устър винаги е сърдечен.

— А, Джийвс.

— Добър ден, сър.

Полин бе заинтригувана.

— Това ли е Джийвс?

— Това е Джийвс.

— Значи ти не харесваш банджото на мистър Устър?

— Да, мис.

Предпочитах този деликатен въпрос да не се обсъжда и твърде възможно е да съм проговорил по-остро.

— Е, Джийвс? Какво има?

— Мистър Стоукър, сър. Той се интересува за местонахождението на мис Стоукър.

Разбира се, старецът както винаги душеше наоколо ни като хрътка, но нито мястото, нито времето ми се видяха подходящи. Обърнах се към момичето и го отпратих с благовъзпитан жест.

— По-добре е да тръгваш.

— И аз така мисля. Няма да забравиш какво ти казах, нали?

— Ще обърна най-голямо внимание на въпроса — уверих я аз.

Тя пое към къщата, а Джийвс и аз останахме сами в това усамотено кътче. Запалих небрежно цигара.

— Е, Джийвс.

— Сър?

— Искам да кажа, ето че пак се срещаме.

— Да, сър.

— При Филипи, а?

— Да, сър.

— Вярвам, че я караш добре с Чъфи?

— Всичко е чудесно, сър. Надявам се да сте доволен от новия си помощник.

— О, много. Голям сладур.

— Много съм щастлив да го чуя, сър.

Последва пауза.

— Ъ-ъ, Джийвс — казах.

Странно нещо. След като обменихме тези любезни реплики, имах намерение да кимна небрежно и да си тръгна. Но е толкова трудно да изневериш на навика! Искам да кажа, ето ме мен, и ето го Джийвс, а току-що е изникнал проблем от ония, за които винаги съм искал неговия съвет и мнение. Нещо като че ли ме бе заковало в земята. Вместо да съм равнодушен и сдържан и да отмина само с едно леко кимване, каквито, както казах, бяха намеренията ми, усетих неудържимо изкушение да се консултирам с него, като че ли помежду ни никога не е имало разрыв.

— Ъ-ъ, Джийвс — започнах отново дълбокомислено.

— Сър?

— Бих искал, ако имаш една свободна минута, да си поговорим.

— Разбира се, сър.

— Бих искал да изложиш вижданията си относно приятелчето Чъфи.

— Много добре, сър.

Лицето му носеше отпечатъка на кротка интелигентност, съчетана с желание да послужи, които толкова често бях виждал, затова не се колебах дълго.

— Значи, съгласен си с мен, че нещо трябва да се направи за петия барон?

— Моля, сър?

Започнах да ставам нетърпелив с това... Как, по дяволите, беше тая дума?

— Хайде, Джийвс. Знаеш какво искам да кажа. Не бъди толкова срамежлив и давай смело, както преди. Не ми казвай, че си бил на тази служба почти седмица, без да наблюдаваш, заключаваш и оформяш своите изводи.

— Прав ли съм да разбирам, сър, че намеквате за чувствата на Негова Светлост към мис Стоукър?

— Именно.

— Разбира се, известно ми е, че Негова Светлост питае към младата дама чувства по-топли и дълбоки от обикновено приятелство,

сър.

— Твърде далеч ли отивам, като казвам, че е хлътнал до уши?

— Не, сър. Изразът съответства твърде точно на фактите.

— Много добре тогава. А сега, забележи това. Тя също го обича, Джийвс.

— Наистина ли, сър?

— Точно това ми казваше, когато ти дойде. Призна си, че е луда по него. И е много разстроена, горката. Ужасно разстроена. Женската й интуиция й е помогнала да разгадае тайната му. Разпознала е любовния пламък в очите му. И го одобрява изцяло. Но това, което я тревожи, е, че той не й се обяснява, че оставя тайната като... Като какво, Джийвс?

— Като червей в цветна пъпка, сър.

— Като червей в цветна пъпка, да яде отвътре... Какво, Джийвс?

— Румения лик, сър.

— Румения? Сигурен ли си?

— Съвсем сигурен, сър.

— Добре тогава. Какво, за бога, е положението? Той я обича. Тя го обича. Къде е тук трудността? Като говорих с нея преди малко, развих теорията, че го задържа неговата деликатност, но не го вярвам наистина. Познавам Чъфи. Голям бързак, ако не и най-бързия. Не направи ли предложение на някое момиче до края на първата седмица, на него му се струва, че губи тренинг. А гледай го сега. Май му се е разхлопала дъската.

— Негова Светлост си има скрупули, сър.

— Какво искаш да кажеш?

— Мисли, че като има ограничени средства, не е в правото си да прави предложение на млада дама, богата като мис Стоукър.

— По дяволите. Любовта не признава подобни скрупули. Освен това, тя не е чак толкова богата. Просто добре осигурена, бих казал.

— Не, сър. Богатството на мистър Стоукър възлиза на петдесет милиона долара.

— Какви са тия брътвежи, Джийвс!

— Не, сър. Струва ми се това е сумата, която той наследи съгласно завещанието на покойния мистър Джордж Стоукър.

Бях ошашавен.

— Мили боже, Джийвс! Вторият братовчед Джордж да не би да е хвърлил топа?

— Да, сър.

— И е оставил всичките тия пари на Стоукър?

— Да, сър.

— Сега разбирам. Ясно ми е. Всичко се обяснява. Чудех се как така обикаля и купува големи имения. Яхтата в пристанището е негова, разбира се?

— Да, сър.

— Виж ти, виж ти! Но, по дяволите, Джордж трябва да е имал и по-близки роднини.

— Да, сър. Чува се, че никого от тях не е харесвал.

— Значи знаеш за него?

— Да, сър. Виждах се често с личния му помощник, когато бяхме в Ню Йорк. Казва се Бенстед.

— Джордж беше чалнат, нали?

— Определено много ексцентричен, сър.

— Има ли шанс някой от тия роднини да оспори завещанието?

— Не мисля, сър. Но в такъв случай мистър Стоукър ще разчита на сър Родерик Глосъп, разбира се, който ще свидетелства, че покойният, макар и малко особен в навиците си, все пак е бил абсолютно нормален. Показанията на толкова виден специалист като сър Родерик ще бъдат непреодолими.

— Искаш да кажеш, той ще твърди, че човек може да си ходи на ръцете, ако му се иска?

— Именно, сър.

— Тогава няма никакъв шанс мис Стоукър да стане нещо друго, освен наследница на петдесет милиона долара, напъхани зад тухлите в камината?

— Абсолютно никакъв, сър.

Замислих се върху това.

— Хм. И ако старият Стоукър не купи Замъка, Чъфи ще си остане беднячето, което няма и петак в джоба. Драмата е ясна. И все пак, защо, Джийвс? Защо е цялата тая суматоха за пари? В края на краищата, доста опърпани момчета са се оженили за момичета, дето се къпят в злато.

— Да, сър. Но Негова Светлост е джентълмен с особени възгледи по този въпрос.

Размишлявах. Да, това е вярно. Чъфи е момче, което винаги е било малко странно по отношение на парите. Струва ми се, че има нещо общо с гордостта на целия им род. Знам го от години и от години се мъча да му заема от многото, които имам, но той твърдоглаво е отказвал.

— Трудно — въздъхнах. — За момента просто не виждам изход. Но ти може да грешиш, Джийвс. В крайна сметка, само правиш предположения.

— Не, сър. Негова Светлост ми направи тази чест и ми се довери.

— Наистина ли? И как стана дума за това?

— Мистър Стоукър изрази желание да постъпя на служба при него. Той ми направи предложение. Уведомих Негова Светлост. Негова Светлост ме инструктира да дам на последния надежди.

— Не може да бъде! Чъфи иска да го напуснеш и да отидеш при дъртия Стоукър!

— Не, сър. Той специално подчерта резервите си, при това доста разпалено. Но се тревожеше да не разваля преговорите с твърд отказ, затова няма да го давам, докато не приключи покупката на Чъфнъл Хол.

— Ясно. Разбирам тази стратегия. Поискал е от теб да заглавикваш стария Стоукър и да го омайваш, докато не подпише съдбовния документ?

— Именно, сър. Та точно този разговор доведе дотам, че Негова Светлост да разкрие отношението си към мис Стоукър. Докато финансовото му състояние не стане достатъчно стабилно, за да оправдае едно предложение за брак, то неговото достойнство няма да му позволи да го направи.

— Магарето му с магаре!

— Не бих си позволил да използвам именно този термин, сър, но признавам, че по моему поведението на Негова Светлост съдържа прекомерна доза донкихотщина.

— Ти трябва да го разубедиш!

— Боя се, че е невъзможно, сър. Опитах се да го сторя, но аргументите ми не постигнаха нищо. Негова Светлост има фобия.

— Какво, какво?

— Фобия, сър. Изглежда преди години е гледал музикална комедия, в която един от драматичните персонажи бил някой си безпаричен аристократ, лорд Уотутлей, който се опитвал да се ожени за американска наследница. Тази персона изглежда е оставила траен отпечатък в съзнанието му. Той ми заяви най-недвусмислено, че отказва да се представи в светлина, която би допуснала някакво сравнение.

— Но представи си, че продажбата на къщата не стане?

— В такъв случай, сър, страхувам се...

— Че руменият лик ще продължава да бъде разяждан отвътре както досега?

— Именно, сър.

— Сигурен ли си, че думата е „румен“?

— Да, сър.

— Хм, нещо ми звучи странно.

— Малко архаично, сър. Означава здрав цвят на лицето.

— Е, Чъфи го има.

— Да, сър.

— Но какво му е хубавото на здравия цвят, ако не получи момичето?

— Съвсем вярно, сър.

— Какво ще ни посъветваш, Джийвс?

— Страхувам се, че няма какво да ви посъветвам в момента, сър.

— Хайде, хайде, Джийвс.

— Не, сър. Тъй като затруднението е определено от психологически характер, чувствам се малко объркан. Докато образът на лорд Уотутлей не бъде изтрит от съзнанието на Негова Светлост, боя се, че нищо не може да се направи.

— Разбира се, че има. Каква е тая странна слабост у теб, Джийвс? Не ти е присъща. Явно Чъфи трябва да бъде принуден да прекрачи линията.

— Не ви разбирам добре, сър.

— Разбираш и още как. Съвършено ясно е. Приятелчето Чъфи само обикаля около момичето. Това, от което има нужда, е някакъв шок. Ако си помисли, че съществува сериозна опасност някой друг да

забърше Полин, това няма ли да го накара да забрави глупавите си идеи и така да се втурне напред, че чак огън да излиза от носа му?

— Ревността несъмнено е много силна мотивация, сър.

— Знаеш ли какво ще направя, Джийвс?

— Не, сър.

— Ще целуна мис Стоукър и ще се погрижа Чъфи да ме види.

— Наистина, сър, не бих посъветвал...

— Спокойствие, Джийвс. Цялата работа ми е пред очите. Идеята ми дойде, докато говорихме. Като гръм от ясно небе. След обяд ще доведе мис Стоукър до това място. Ти ще уредиш Чъфи да я последва. Ще изчакам да го зърна и ще я взема в прегръдките си. Ако това не подейства, нищо друго няма да може.

— Смятам, че ще поемете голям риск, сър. Негова Светлост е в превъзбудено състояние.

— Е, какво пък, един Устър може да изтрае някой и друг удар в окото заради приятел. Не, Джийвс, не желая повече да го обсъждаме. Въпросът е решен. Всичко, което остава, е да съгласуваме времето. Предполагам, обядът ще свърши до два и половина. Така се случи, че аз няма да обядвам.

— Сър?

— Не. Няма да мога да се изправя очи в очи с тая банда. Ще остана тук. Донеси ми сандвичи и половин бутилка от най-доброто.

— Много добре, сър.

— Между другото, в такова хубаво време френските прозорци в трапезарията ще са отворени. Навъртай се около тях по време на обяда и се слушвай. Може да се каже нещо важно.

— Много добре, сър.

— И сложи повечко горчица на сандвичите.

— Много добре, сър.

— В два и тридесет кажи на мис Стоукър, че искам да й кажа нещо. А в два и тридесет и една кажи на лорд Чъфнъл, че тя иска да му каже нещо. Останалото можеш да оставиш на мен.

— Много добре, сър.

НАСТЪПВАТ УСЛОЖНЕНИЯ

Измина един доста дълъг и мъчителен за мен интервал от време преди Джийвс да се върне с така необходимите ми хранителни продукти.

— Забави се цяла вечност.

— Последвах инструкциите ви, сър, и слушах на прозорците в трапезарията.

— О? — едва успях да промълвя с пълна уста. — И какъв е резултатът?

— Не можах да чуя нещо, което да показва какви са намеренията на мистър Стоукър относно покупката на къщата, но ми изглеждаше в приятно настроение.

— Това е обещаващо. Мята искри от удоволствие, а?

— Да, сър. Покани всички присъстващи на парти на яхтата си.

— Значи ще ношува тук, а?

— За кратко, доколкото разбрах, сър. Явно витлото нещо се е повредило.

— Сигурно го е погледнал с един от своите погледи — предположих аз. — А това парти?

— Изглежда утре е рожденият ден на мастър Дуайт Стоукър, сър. Както разбрах, партито е в негова чест.

— Добре ли беше приета поканата?

— Много, сър. Макар че мастър Сийбъри изглежда беше огорчен заради доста арогантното изявление на мастър Дуайт, който беше готов да се хване на бас, че мастър Сийбъри за пръв път ще помирише яхта.

— И какво му отвърна той?

— Каза, че е бил на милиони яhti. Всъщност, ако не се лъжа, използва думата „трилиони“.

— И после?

— От специфичния звук, който издаде с уста, останах с впечатлението, че мастър Дуайт е скептично настроен относно това изявление. Но в този момент мистър Стоукър укроти духовете, като

обяви, че има намерение да наеме музикалната трупа да свири на партито. Изглежда Негова Светлост е споменал за присъствието ѝ в Чъфнъл Реджис.

— И това се прие добре?

— Много добре, сър. Освен че мастър Сийбъри изяви желание да се хване на бас, че мастър Дуайт никога преди не е слушал изпълнители в негърски костюми. От забележката, която чух след това от Нейна Светлост, разбрах, че мастър Дуайт е хвърлил картоф по мастър Сийбъри. Имаше опасност да стане скандал.

Цъкнах с език.

— Да можеше някой да запуши устите на тия хлапаци и да ги върже с вериги. Ще развалят цялата работа.

— Суматохата, за щастие, беше краткотрайна, сър. Оставих компанията най-приятелски настроена един към друг. Мастър Дуайт увери, че ръката му се е изметнала и извинението бе любезно прието.

— Добре, връщай се обратно и виж дали не можеш да чуеш още нещо.

— Много добре, сър.

Погълнах сандвичите и половината бутилка и си запалих цигара. Жалко, че не казах на Джийвс да ми донесе и малко кафе. Но на него няма нужда да му се казват такива неща. Не мина много и ето го — пристигна с чаша, от която се вдигаше пара.

— Обядът току-що приключи, сър.

— А! Видя ли мис Стоукър?

— Да, сър. Информирах я, че искате да ѝ кажете нещо и тя скоро ще дойде.

— А защо не веднага?

— Негова Светлост я заговори веднага щом ѝ предадох вашето съобщение.

— Каза ли му и на него да дойде тук?

— Да, сър.

— Не става, Джийвс. Върви погрешно. Те ще дойдат заедно.

— Не, сър. Когато видя, че Негова Светлост се насочва насам, мога лесно да го забавя за момент.

— Как например?

— Отдавна имам желание да чуя мнението на Негова Светлост относно закупуването на известно количество нови чорапи.

— Хм! Познаваш се добре, когато зачекнеш темата за чорапите, Джийвс. Не се увличай много и не го задържай цял час. Искam бързо да приключа с тоя въпрос.

— Разбирам, сър.

— Кога видя мис Стоукър?

— Преди около четвърт час, сър.

— Странно, че не идва. За какво ли си говорят?

— Не бих могъл да кажа, сър.

— А!

Бях съзрял нещо да се белее през храстите. В следващия момент тя се появи. Изглеждаше по-хубава от всякога, особено очите ѝ, които светеха като две звезди. Въпреки това не се поколебах да си призная колко съм щастлив, че ако всичко мине добре, този, който ще се ожени за нея ще е Чъфи, а не аз. Странно, едно момиче може да е страхотно, и все пак човек да е сигурен, че ако се ожени за него, направо ще си намери белята. Ех, живот!

— Здравсти, Бърти — каза Полин. — Какви са тия приказки за главоболия? Изглеждаш ми много добре.

— А, реших да похапна малко. Можеш да отнесеш тия неща, Джийвс.

— Много добре, сър.

— И няма да забравиш, че ако Негова Светлост ме потърси, аз съм тук.

— Няма, сър.

Той събра чинията, чашата и бутилката и изчезна. Не мога да определя дали съжалявах, че си тръгва. Чувствах се доста развълнуван. Напрегнат, ако разбирате какво искам да кажа. Бях на нокти. Възбуден. Най-добре мога да ви обясня какви бяха чувствата ми в този момент, като ви кажа, че доста приличаха на онези, които изпитвах, когато трябваше да пея „Синко мой“ на тържеството на Бифи Бингъм в Йист Енд.

Полин беше сграбчила ръката ми и ми говореше нещо.

— Бърти — чувах я да казва.

Но в тоз момент мярнах главата на Чъфи над един храст и разбрах, че е настъпил моментът за действие. Беше едно от ония неща, които трябва да се свършат на секундата, или изобщо да не се вършат. Не чаках повече. Сграбчих момичето и уцелих дясната ѝ вежда. Трябва

да си призная, че не беше от най-добрите ми изпълнения, но все пак беше целувка и се надявах да има ефект.

Такъв несъмнено би имала, ако човекът, който излезе отляво на сцената в този критичен момент, бе Чъфи. Но не беше. Едва успях да зърна с крайчеца на окото си една мека шапка, и разбрах, че съм направил злощастен гаф. Мъжът, който застана пред нас, беше татенцето — старият Стоукър, и трябва да си призная, че се усетих в плен на известно смущение.

Ситуацията, меко казано, беше неловка. Налице имахме един разтревожен баща, който хранеше дълбока неприязън към Бъртрам Устър, прибавена към убеждението, че дъщеря му е лудо влюбена в същия. И първото нещо, което вижда, излизайки на разходка след обяда, е нас двамата в нежна прегръдка. Достатъчно е да изкара ангелите на всеки родител и не бях изненадан, че зае позата на храбрия Кортес, загледан в Пасифика. Човек с петдесет милиона в джоба си няма нужда да слага маска. Ако иска да смаже с поглед определена личност, той я смазва. И именно това правеше сега. Беше поглед, в който се четеше ужас и терзание и ми стана ясно, че разказът на Полин за убеждението му е съвсем точен.

Слава богу, нещата не отидоха по-далеч от погледи. Говорете каквото искате срещу цивилизацията, но в кризи като тази тя си има своите предимства. Може и да е чисто условен правилникът, който не позволява на един баща да тегли шут на ухажора на дъщеря си, когато са на гости в нечий дом, но в този момент гласувах за всички условни правила в обръщение.

И тъкмо се успокоявах с една цигара, когато Чъфи нахлу наскре моята малка горска полянка. Той също изглежда имаше някакви терзания, защото очите му бяха готови да изхвъркнат.

— Слушай, Бърти — започна той с предисловие, — какво е това, което чувам?

— Какво е това, което чуваш, друже?

— Защо не ми каза, че си бил сгоден за Полин Стоукър?

Повдигнах вежди. Стори ми се, че малко по-твърда ръка ще свърши работа. Ако усетиш, че някой се кани да те хока, няма подобър изход, освен да му се изстъпиш и ти, и пръв да започнеш да го хокаш.

— Не те разбирам, Чъфнъл — рекох строго. — Да не би да си очаквал да ти изпратят картичка?

— Можеше да ми кажеш тази сутрин.

— Не видях причина да го сторя. И все пак, как разбра?

— Сър Родерик Глосъп го спомена.

— А-а, той, така ли? Е, въпросният господин е достоверен източник по въпроса. Точно тоя тип ни раздели.

— Какво искаш да кажеш?

— Той се случи по това време в Ню Йорк и не му трябваше повече от един миг да потупа стария Стоукър по гърдите и да го убеди да ми отреже квитанциите. Цялата работа изтрая четиридесет и осем часа от първия сигнал до последния.

Чъфи ме гледаше втренчено.

— Заклевах ли се?

— Разбира се.

— Само четиридесет и осем часа?

— Даже по-малко.

— И сега между вас няма нищо?

Не изглеждаше дружелюбно настроен и започнах да разбирам, че ангелът пазител на Устърови е постъпил дяволски умно, като е уредил Стоукър, а не той, да бъде свидетел на прегръдката.

— Нищо.

— Сигурен ли си?

— Абсолютно нищо. Затова, давай напред, старче — казах, като го потупах братски по рамото. — Следвай повелята на сърцето си и не се бой от нищо. Момичето е лудо по тебе.

— Кой ти го каза?

— Тя.

— Самата тя?

— Лично.

— Наистина ли ме обича?

— Страстно.

По измъченото лице на старото приятелче мина вълна на облекчение. Той прокара ръка по челото си и се успокои.

— Е, тогава всичко е наред. Извинявай, ако съм изглеждал малко сърдит за момент. Когато човек тъкмо се е сгодил, не му става драго да разбере, че любимата му е била сгодена за друг само преди два месеца.

Бях поразен.

— Сгоден ли си? От кога?

— Малко след обяд.

— Но какво стана с Уотутлей?

— Кой ти каза за Уотутлей?

— Джийвс. Каза ми, че сянката на Уотутлей виси над главата ти като черен облак.

— Джийвс говори прекалено много. Освен това, Уотутлей няма нищо общо с цялата работа. Точно преди да уредя нещата с Полин, старият Стоукър ми каза, че е решил да купи къщата.

— Наистина!

— Абсолютно. Мисля, че портвайнтът свърши работа. Изкусих го с последния от 85-а.

— Това е най-умното нещо, което си могъл да измислиш. Твоя идея ли беше?

— Не, на Джийвс.

Не можах да съдържа една тъжна въздишка.

— Джийвс е истинско чудо.

— Направо бижу.

— Какъв мозък!

— Порция и половина, бих казал.

— Яде много риба. Колко жалко, че няма усет за музиката — казах мрачно. После потуших скръбта си и се опитах да мисля не за моите неволи, а за щастието на Чъфи. — Е, това е прекрасно — бяха сърдечните ми думи. — Надявам се да бъдете много, много щастливи. Мога честно да кажа, че винаги съм гледал на Полин като на най-хубавото момиче, за което съм бил сгоден.

— По-добре спри да опяваш за този годеж.

— Да, добре.

— Опитвам се да забравя, че изобщо някога си бил сгоден за нея.

— Да, да, точно така.

— Като си помисля, че някога си щял...

— Но нямаше. Никога не забравяй факта, че годежът продължи само два дни, през които бях на легло с ужасна настинка.

— Но когато е приела, ти трябва да си я...

— Не, не го направих. Един келнер влезе в стаята с поднос със сандвичи с месо, а после моментът беше отлетял.

— Тогава значи никога не си...

— Абсолютно никога.

— Трябва да е било истинско преживяване за нея — това, да е сгодена за теб. Голямо вълнение. Чудя се какво ли, за бога, я е накарало да приеме?

Това е озадачавало неведнъж и моя милост, и то не малко. Мога само да предполагам, че в мен има нещо, което докосва някоя специална струна в гърдите на тези силни жени. И преди се е случвало, когато се озовах сгоден за Хонория Глосъп, например.

— Веднъж се консултирах с един добре осведомен познат — казах аз, — и неговата теория беше, че като се мотая наоколо така — като загубено агне, пробуждам майчините инстинкти у жената. Може да има нещо в това.

— Вероятно — съгласи се Чъфи. — Е, аз ще тръгвам. Стоукър сигурно ще иска да говори с мен за къщата. Идваш ли?

— Не, благодаря. Истината, друже, е, че не съм се затичал да си общувам с малката ти дружинка. Мога да понеса леля ти Мъртъл. Мога да понеса даже малкия Сийбъри. Но като прибавиш Стоукър и Глосъп, за Бъртрам става прекалено деликатно. Ще се разходя из имението.

Това владение, или по-скоро седалище на Чъфи, си беше чудно място за разходки и си помислих, че той сигурно изпитва известно съжаление, като го предава в чужди ръце, за да го превърнат в частна лудница. Но предполагам, че когато си бил затворен в продължение на години в една къща с леля Мъртъл и братовчеда Сийбъри, не си в състояние да я оцениш по достойнство. Прекарах два чудесни часа, като бродих наоколо и следобедът вече беше доста напреднал, когато непреодолимото ми желание за чаша чай ме отведе към задните постройки, където очаквах да открия Джийвс.

Някаква кухненска прислужница ме насочи към стаята му и аз се настаних там с приятното чувство, че чаша прекрасен топъл чай и вкусна филийка ще си дойдат точно на мястото, за да завършат картинката.

— Всъщност, Джийвс — казах аз, — за такъв случай дори кифличките не биха били прекален лукс. Много ми е приятно, като си мисля, че препатилата душа на Чъфи накрая благополучно е хвърлила котва. Чу ли, че Стоукър обещал да купи къщата?

— Да, сър.

— А за годежа?

— Да, сър.

— Предполагам, че Чъфи се чувства на седмото небе.

— Не съвсем, сър.

— А?

— Не, сър. Със съжаление трябва да ви кажа, че стана някаква засечка.

— Какво! Не може да са се скарали вече?

— Не, сър. Отношенията на Негова Светлост с мис Стоукър все още са сърдечни. Но с мистър Стоукър нещо охладняха.

— О, боже!

— Да, сър.

— Какво се случи?

— Нещата тръгнаха от състезанието по борба между мастър Дуайт Стоукър и мастър Сийбъри, сър. Сигурно си спомняте, че ви разказах как по време на обяда между двамата млади господа се установи тотална липса на симпатия.

— Но нали каза...

— Да, сър. Нещата се изгладиха за момента. Но двамата се спречкаха отново около четиридесет минути след края на обяда. Младите господа отидоха заедно в дневната и там мастър Сийбъри се опитал да изкопчи от мастър Дуайт сумата от един шилинг и шест пенса за това, което той нарича защита.

— О, господи!

— Да, сър. Мастър Дуайт, както разбрах, доста решително отказал да пусне нещо, така се казва, струва ми се. Обменили си думи, в резултат на което около три и половина следобед, откъм стаята им се чули звуци, свидетелстващи за разпалена кавга. По-възрастните членове на компанията се втурнали натам и открили двамата млади господа на пода, а около тях — останките от един бюфет за порцелан, преобърнат по време на борбата. В момента на тяхното пристигане мастър Дуайт изглежда имал някакъв превес в двубоя, защото бил седнал на гърдите на мастър Сийбъри и удрял главата му в килима.

Разказът на Джийвс породил у мене сериозна тревога. А колко сериозна е била ще разберете, като ви кажа, че докато слушах, съвсем не бях завладян от справедливо въодушевление при мисълта, че най-

после някой се е отнесъл с главата на Сийбъри както трябва. Не, изпълни ме по-скоро ужасяващ смут. Виждах накъде бие всичко това.

— Мили боже, Джийвс!

— Да, сър.

— И после?

— Бойните действия станали, така да се каже, масови, сър.

Направо подскочих.

— Старата бригада се хвърлила в подкрепление, а?

— Да, сър. Инициативата била подета от лейди Чъфнъл.

Издадох глух стон.

— Нищо чудно, Джийвс. Чъфи често ми е казвал, че отношението й спрямо Сийбъри наподобява това на тигрица към малкото й. Заради Сийбъри тя винаги е била готова да прегази целия свят и да го изблъска с лакът встрани. Чувал съм гласа на Чъфи да трепери, когато ми е разказвал как в дните преди да ги натири в тяхната къща, те живели в Замъка и сутрин тя винаги отбирала най-хубавото яйце за закуска на малкия. Но продължавай.

— Като видяла състоянието на нещата, Нейна Светлост, издавайки пронизителен писък, цапнала със значителна сила мастър Дуайт по дясното ухо.

— При което, разбира се...?

— Именно, сър. Мистър Стоукър, прегръщайки каузата на своя син, теглил един мощен шут на мастър Сийбъри.

— Уцелил ли го е, Джийвс? Кажи ми, че го е уцелил — изцвилих от удоволствие аз.

— Да, сър. Мастър Сийбъри се изправял в този момент и позата му била изключително подходяща за посрещането на такава атака. Бил е доста плътен шут, сър. После между Нейна Светлост и мистър Стоукър избухнал разгорещен скандал. Нейна Светлост повикала сър Родерик на помощ, а той — малко неохотно, струва ми се — нахокал мистър Стоукър за атаката му. Силни думи се изrekli и резултатът от всичко това бил, че мистър Стоукър доста разгорещено информирал сър Родерик, че ако си мисли, че покупката на Чъфнъл Хол ще се осъществи след всичко, което станало, то той бил в голямо заблуждение.

Зарових глава в ръцете си.

— При което...

— Да, продължавай, Джийвс. Виждам какво се задава.

— Да, сър. Съгласен съм, че цялата история има в себе си нещо от тъмната обреченост на гръцките трагедии. При което, както казах, Негова Светлост, който слушал развълнувано, надал уплашен възклик и настоял мистър Стоукър да се отрече от думите си. Мнението на Негова Светлост било, че след като мистър Стоукър е дал обещание да купи Чъфнъл Хол, не може, ако е честен мъж, да се откаже от задълженията си. На което мистър Стоукър отвърнал, че не му пука какво е обещал и продължил да твърди, че нито пени от парите му няма да отидат за въпросната цел. Тук, за съжаление, Негова Светлост станал малко непредпазлив в речта си.

Изстенах още един-два такта. Знаех на какво е способен Чъфи, когато благородната му натура възнегодува. Чувал съм го как подготвя за състезание лодката си в Оксфорд.

— И наругал Стоукър?

— Доста пламенно, сър. Като изразил най-откровено мнението си за характера на последния, за търговската честност и даже за външния вид.

— Това трябва да го е затапило докрай.

— Породило е между тях известна враждебност, сър.

— И после?

— Така неприятната сцена приключила, сър. Мистър Стоукър се върнал на яхтата си с мис Стоукър и мастър Дуайт. Сър Родерик отишъл да се настани в местния хотел. Лейди Чъфнъл налага с билки мастър Сийбъри в спалнята му. Негова Светлост, струва ми се, изведе кучето си да потича в Западния парк.

Замислих се.

— Когато се случи всичко това, каза ли Чъфи на Стоукър, че иска да се ожени за мис Стоукър?

— Не, сър.

— Е, не виждам изобщо как ще може да го направи сега.

— Предполагам, че новината няма да се приеме много сърдечно, сър.

— Ще трябва да се виждат под прикритие.

— Даже и това ще е малко трудно, сър. Трябваше да спомена, че станах свидетел на разговор между мистър и мис Стоукър, от който разбрах, че господинът възнамерява да я държи едва ли не в тъмница

на борда на яхтата и да не я пуска да слиза на брега през останалата част от принудителния им престой.

— Но нали каза, че не знаел нищо за годежа?

— Мотивът на мистър Стоукър е друг, сър. Той не цели да я възпре от среща с Негова Светлост, а да избегне всеки шанс от среща с вас. Вашата прегръдка го е убедила, че любовта ѝ не е угаснала, откакто се разделихте в Ню Йорк.

— Сигурен ли си, че си чул това?

— Да, сър.

— И как го чу точно?

— В този момент говорех с Негова Светлост от едната страна на някакъв храст в градината, докато разговорът, който току-що ви описах, се водеше от другата му страна. Нямах избор, освен да чуя репликите на мистър Стоукър.

Направо подскочих.

— Говорел си с Чъфи, така ли каза?

— Да, сър.

— И той също чу всичко, така ли?

— Да, сър.

— За това как съм целунал мис Стоукър?

— Да, сър.

— И това развълнува ли го?

— Да, сър.

— Какво каза?

— Спомена нещо за вадене на вътрешности, сър.

Избърсах поизпотеното си чело.

— Джийвс — рекох, — тук трябва добре да се помисли.

— Да, сър.

— Посъветвай ме, Джийвс.

— Ами, сър, струва ми се, ще бъде разумно да се опитате да убедите Негова Светлост, че когато сте прегърнал мис Стоукър, сте изпитвал само братски чувства.

— Братски? Мислиш ли, че ще мине?

— Така смятам, сър. В края на краищата, вие сте стар приятел на младата дама. Разбираемо е да я дарите с една съвсем невинна и мила целувка, научавайки за годежа ѝ с такъв близък приятел като Негова Светлост.

Станах.

— Може да проработи, Джийвс. Трябва да опитам. Сега те напускам, за да се подготвя за изпитанието, което ме очаква. Ще се отдам на тиха медитация.

— Чаят ви ще дойде след минута, сър.

— Не, Джийвс. Сега не е време за чай. Трябва да се концентрирам. Историята трябва да бъде готова, преди да се върне Чъфи. Ако не се лъжа, той скоро ще ме посети.

— Няма да се изненадам, ако намерите Негова Светлост да ви чака във вилата, сър.

Джийвс беше абсолютно прав. Едва бях прекрачил прага, когато нещо експлодира откъм фотьойла и ето ти го — насреща ми Чъфи, опулен сурово в мен.

— А-а! — рече той, процеждайки възклицанието през странно стиснатите си зъби. Изобщо целият му вид вещаеше неприятности и проблеми. — Ето те най-после!

Пуснах му една предразполагаща усмивка.

— Да, ето ме. И знам всичко. Джийвс ми каза. Твърде лошо, твърде лошо. Не съм си и мислел, друже, че моята братска целувка с Полин Стоукър, когато я поздравявах за годежа ѝ с теб, ще предизвика толкова бързо цялата тая тревога.

Той продължи да ме изяжда с поглед.

— Братска?

— Напълно братска?

— Старият Стоукър май не мислеше така.

— Е, и двамата му знаем подсъзнанието на Стоукър, нали?

— Братска? Хм!

Демонстрирах съжаление.

— Може би не трябваше да го правя...

— Имал си късмет, че не си го сторил, когато аз съм бил наблизо.

— ... но знаеш как е, когато приятел, с когото си бил в началното училище, в Итън и в Оксфорд, се сгодява за момиче, което ти е като сестра. Човек може да се развълнува, нали?

Явно беше, че в гърдите на стария ми другар се водеше борба. Той ми пусна още пет-шест изпепеляващи погледа, кръстоса няколко пъти стаята и като катурна едно малко столче, му тегли два-три

ритника. После се поуспокои. Виждаше се — разумът се връщаше на трона си.

— Е, добре — рече. — Но за в бъдеще, по-малко от тия роднински прояви.

— Разбира се — съгласих се веднага аз.

— Зарежи ги. Ще трябва да удържаш на импулсите си.

— Да, да.

— Ако искаш сестри, търси си ги на друго място.

— Точно така.

— Не искам да си мисля, че когато се ожена, всеки момент мога да вляза в стаята и да видя как се разиграва някоя братско-сестринска сцена.

— Разбирам, старче. Значи все още възнамеряваш да се ожениш за това момиче?

— Дали възнамерявам? Разбира се, че възнамерявам да се ожена за нея. Ще бъда магаре и половина, ако не се ожена за такова момиче, нали?

— Но какво става със старите скрупули?

— Какви ги дрънкаш?

— Ами, ако Стоукър не купи Замъка, няма ли да се върнеш в старите позиции, когато не искаше да ѝ се обясниш и оставяше мисълта за Уотутлей като червей в цветна пълка да яде отвтърте румения лик?

Той потрепери леко.

— Бърти, не ми припомняй за времето, когато сякаш чавка ми беше изпила акъла. Не мога да си представя как изобщо може да съм се чувствал така. Най-официално ти казвам, че промених възгледите си. Вече не ми пука, дори и ако джобът ми е празен, а тя се къпе в пари. Ако мога да изровя отнякъде седем шилинга и шест пенса за разрешителното и няколко лири за оня, дето ще държи молитвеника, венчавката ще се състои.

— Браво.

— Какво значение имат парите?

— Ами да.

— Искам да кажа, любовта побеждава всичко.

— Никога не си казвал по-вярно нещо, момко. Ако бях на твое място, щях да ѝ напиша писмо, в което да изложя схващането си.

Виждаш ли, тя може да си помисли, че сега, след като финансите ти отново се люлеят под краката, ще поискаш да разтуриш годежа.

— Ще ѝ напиша. Ха, ами че да!

— Какво?

— Джийвс ще ѝ го занесе. И така ще избегнем всяка възможност да го надуши дъртият Стоукър.

— Мислиш, че е възможно, а?

— Драги ми приятелю! Та той е роден надушвач на писма. Можеш да го прочетеш на лицето му.

— Исках да кажа, ще може ли Джийвс да го занесе? Не виждам как.

— Трябваше да ти кажа, че Стоукър предложи на Джийвс да ме напусне и да постъпи на служба при него. Когато разбрах, си помислих, че никога не съм чувал по-нахално нещо в живота си, но сега гласувам „за“. Джийвс ще отиде при него.

Мигновено схванах хитростта на плана.

— Ясно ми е какво целиш, Чъфи. Като действа под знамето на Стоукър, той ще може да се движи свободно.

— Именно.

— Ще може да носи писмо от теб на нея, после от нея на теб, после пак от теб на нея, после от нея на теб, и отново от теб на нея и от...

— Да, да. Схванал си. И докато трае тая кореспонденция, можем да си уредим среща. Имаш ли представа колко време ти трябва, за да подготвиш терена за една венчавка?

— Не съм сигурен. Струва ми се, ако вземеш специално разрешително, можеш да го направиш моментално.

— Ще взема специално разрешително. Две. Три. Е, това наистина ме накара да си размърдам кокалите. Чувствам се нов човек. Веднага ще отида да кажа на Джийвс. Може да бъде на яхтата още тази вечер.

В този момент Чъфи внезапно спря. Челото му помътня отново и той впери изпитателния си поглед в мен.

— Надявам се, че тя наистина ме обича?

— По дяволите, старче, не ти ли го каза?

— Да, каза ми го. Каза ми го, да. Но можеш ли да вярваш на това, което приказват момичетата?

— Но, за бога!

— Ами да, те са големи шегаджийки. Може да си е правила гаргара с мен.

— Виждаш живота в черно, момко — прекъснах го с разбираща въздишка.

Той се замисли.

— Направо не е за вярване, че се е оставила да я целунеш.

— Изненадах я.

— Можеше да те цапардоса по ухото.

— Защо? Тя си е помислила, че прегръдката е братска.

— Братска, а?

— Съвсем братска.

— Е, може и да е така — каза Чъфи с колеблив глас. — Имаш ли сестри, Бърти?

— Не.

— Но ако имаше, щеше ли да се целуваш с тях?

— О, много пъти.

— Добре де... Е, добре... Добре, може би няма нищо лошо.

— Можеш да вярваш на думата на един Устър, нали?

— Не знам. Спомням си, една сутрин след състезанието с лодки през втората ни година в Оксфорд, ти каза на съдията, че името ти е Юстис Х. Плимзол и че живееш във вила „Китка“, Уест Дълуич, „Алийн роуд“.

— Това беше специален случай и изискваше специални мерки.

— Да, разбира се... Да... Е... Добре, приемам, че всичко е наред. Наистина ли си готов да се закълнеш, че между теб и Полин вече няма нищо?

— Нищичко. Често сме се смеели от сърце при спомена за нашата моментна лудост в Ню Йорк.

— Никога не съм те чувал.

— Е, не знам... смеели сме се — доста често.

— О?... Е, в такъв случай... Добре, да, предполагам... Както и да е, ще взема да й напиша това писмо.

Известно време останах с крака вдигнати върху полицата на камината и отдъхвах. Да си го кажем ясно — беше доста тежък ден и

напрежението ми се отразяваше. Само последната обмяна на мисли с Чъфи беше достатъчна да ми опъне нервите до край. И когато Бринкли влезе и ме попита кога ще вечерям, мисълта да се задоволя в усамотение с един бифтек и пържени дреболии никак не ми хареса. Чувствах се неспокоен и настръхнал.

— Ще вечерям навън, Бринкли.

Този приемственик на Джийвс ми беше изпратен от лондонската агенция и съм длъжен да кажа, че той не бе човекът, когото бих си избрал, ако имах време сам да отида дотам и лично да се занимавам с нещата. Да, точно — съвсем не беше камериерът на моите мечти. Бринкли беше меланхоличен тип с дълго, тясно, пъпчиво лице и дълбоки, печални очи. Още от самото начало той не се показва склонен към това дружеско бърбене между работодател и работник, с което бях привикнал от обществото на Джийвс. Опитвах се да установя сърдечни отношения още от момента, в който беше дошъл, но безуспешно. Отвън беше цял изтъкан от почитителност, но вътрешно разбираш, че е човек, който очаква социалната революция и гледа на Бъртрам като на тиранин и потисник.

— Да, Бринкли, ще вечерям навън.

Той не каза нищо, само ме гледаше така, като че мереше колко въже ще му трябва, за да ме обеси на първия стълб.

— Имах изтощителен ден и чувствам, че са ми нужни светлина и вино. И от двата артикула, мисля, ще намеря в Бристъл. А там трябва да има и някакво представление, не мислиш ли? Това място е номер едно в плановете на странстващите музиканти.

Той въздъхна едва доловимо. Тези мои приказки за представления го потискаха. Това, което наистина искаше, е да ме види как търча надолу по „Парк Лейн“, а по петите ми — масите с окървавени ножове в ръце.

— Ще се кача на колата и ще ида там. Твоята вечер е свободна.

— Много добре, сър — простена той.

Този тип ми лазеше по нервите. Нямах никакви възражения да си прекарвам времето като планира клане за буржоазията, но не разбирах защо, по дяволите, не можеше да го стори с ведра, слънчева усмивка на лице. Като го отпратих с едно махване на ръка, тръгнах към гаража и изкарах колата.

До Бристъл имаше само около тридесетина мили и стигнах достатъчно рано, за да похапна сладко. Представлението беше музикална комедия, която бях гледал няколко пъти, докато вървеше в Лондон, но повторното посещение ми се отрази доста добре. Чувствах се отпочинал и освежен, когато тръгнах обратно към къщи.

Предполагам, трябва да е било към полунощ, когато спрях пред селското ми убежище. И понеже бях вече полузаспал, за секунда палнах свещта и тръгнах несигурно по стълбите. Спомням си, че като отворях вратата на моята стая, си мислех колко добре ще ми дойде един сън. И тъкмо се бях запътил към леглото с песен на уста, така да се каже, когато нещо внезапно се изправи в него.

В следващия момент вече бях изпуснал свещта и стаята потъна в мрак. Но не и преди да видя достатъчно, за да ми се смръзне кръвта.

Казано направо — съдържанието на леглото ми се състоеше от Полин Стоукър в моята светловиолетова пижама на райе старо злато.

ПОСЕТИТЕЛ ЗА БЪРТИ

Откривайки млади момичета в спалните си малко след полунощ, различните хора реагират различно. На някои им харесва. На някои — не. За мен лично важи второто. Предполагам, това е някаква стара пуританска жилка в кръвта на Устърови. Затова изправих ръст укоризнено и насочих строг поглед към Полин. Всичко това, за съжаление, отиде на вятъра, защото беше тъмно като в рог.

— Какво... Какво... Какво...? — зададох въпроса си с решителен глас.

— Всичко е наред — долетя глас от леглото ми.

— Наред?

— Съвсем наред.

— О? — казах аз и няма да крия факта, че го произнесох злъчно.

Определено исках да я уязвя.

Наведох се да вдигна свещта и в следващия момент бях надал ужасен вик.

— Не вдигай такъв шум!

— Но на пода има труп — оправдах се аз, а косите ми настръхнаха като бодлите на разтревожен таралеж.

— Никакъв труп няма. Щях да го забележа.

— Има, казвам ти. Опипвах за свещта и пръстите ми докоснаха нещо студено, безжизнено и лепкаво.

Ние, Устърови, сме хора безстрашни, но в този момент почувствах как кръвта ми се смръзва с необяснима за мен бързина.

— А, това е плувният ми костюм.

— Плувен костюм?

— Да не мислиш, че съм дошла до брега с аероплан?

— Доплувала си тук от яхтата?

— Да.

— Кога?

— Преди около половин час.

И тогава, най-здравомислещо и делово, така както аз си знам, пристъпих към същността на нещата.

— Защо?

Изпраща клечка и една свещ до леглото освети с бледо пламъче сцената. Още веднъж съзрях пижамата си и трябва да призная, че изглеждаше много шик. Полин беше мургава като цяло и бледовиолетовото ѝ приличаше. Не го премълчах — винаги съм готов да отдам заслуженото там където трябва.

— Изглеждаш чудесно в тази пижама — признах аз.

— Благодаря.

Тя духна клечката и се вгледа в мен, сякаш се чудеше за нещо.

— Знаеш ли, Бърти, по отношение на теб трябва да се предприеме нещо.

— Ъ?

— Би трябвало да бъдеш настанен в един по-специален дом.

— Аз съм — отвърнах хладно и доста находчиво — в моя собствен. Въпросът, който искам да изясня, е какво правиш ти в него.

Като всяка жена, тя избегна истината.

— Защо, за бога, реши да ме целунеш точно пред очите на татко? — започна тя отдалече. — Не ми казвай, че си се захласнал по ослепителната ми красота. Не, това си беше сто процента чиста лудост и вече разбирам защо сър Родерик каза, че трябвало да те държат под ключ. Защо още си на свобода, Бърти? Да не би да имаш някакви привилегии?

В такива моменти Устърови сме доста резки. Заговорих със значителна доза хлад в гласа:

— Инцидентът, за който намекваш, си има обяснение. Мислех си, че той е Чъфи.

— Че кой е Чъфи?

— Баща ти.

— Ако се опитваш да кажеш, че Мармадюк прилича дори мъничко на баща ми, то ти трябва да си едно истинско куку — отвърна тя, раздразнена почти колкото мен. Явно, че хич не ѝ бе станало драго от появата на родителя, и не мога да кажа, че не беше права. — Освен това, не разбирам какво искаш да кажеш.

Обясних.

— Идеята ми беше Чъфи да види прегръдката и да се възпламени. Така от страх да не те загуби, ако не действа бързо, да надвие себе си и да ти направи предложение.

Дамата в моето легло веднага омекна.

— Ти сам ли измисли това? — изчурулика тя.

— Да — отвърнах аз. Бях малко докачен. — Защо всеки си мисли, че не ми идват идеи без помощта на Джийвс...

— Но това е много мило от твоя страна.

— Ние, Устърови, сме мили, безкрайно мили, когато щастието на приятеля е застрашено.

— Сега разбирам защо приех предложението ти онази вечер в Ню Йорк — каза тя замислено. — Приличаш на някакво заваяно малко пиленце. Ако не бях толкова луда по Мармадюк, бих се омъжила за тебе, Бърти.

— Не, не — запротестирах мигновено. — Не си и помисляй. Искях да кажа...

— О, всичко е наред. Няма да го направя. Ще се омъжа за Мармадюк, затова съм тук.

— Значи — отсякох, — пак стигнахме до това. Отново сме точно на въпроса, относно който желая известно осветление. Каква, за бога, е идеята ти? Казваш, че си доплувала до брега от яхтата? Защо? Дошла си и си се изтърсила в моя дом. Защо?

— Защото исках да се скрия някъде, докато се намерят дрехи, разбира се. Не мога да ида в Замъка в плувен костюм.

Започнах да разбирам накъде бие.

— А, значи си доплувала до брега, за да отидеш при Чъфи?

— Разбира се. Татко ме държеше като затворник на яхтата, а тази вечер твойт човек, Джийвс...

Примигнах болезнено.

— Бившият.

— Добре де. Бившият ти помощник Джийвс пристигна с едно писмо от Мармадюк. О, боже!

— Какво искаш да кажеш с това „О, боже!“?

— Какво писмо беше това! Изплаках си очите, докато го четях.

— Вълнуващо, а?

— Беше прекрасно. Истинска поезия.

— Така ли?

- Да.
- Писмото?
- Да.
- Писмото на Чъфи?
- Да. Изглеждаш изненадан.

Вярно, бях. Разбира се, Чъфи е славно момче, но не бих казал, че може да напише такова писмо. От друга страна пък, трябва да се има предвид факта, че когато съм бил с него, той обикновено е дъвчел пудинг с месо и бъбречета, или пък е ругаел конете, че не са достатъчно бързи. А в такива ситуации поетичната страна от човешката природа не е на преден план.

— Значи това писмо те е развълнувало, така ли?

— И още как. Разбрах, че не мога да живея и един ден повече, без да го видя. Как беше онова стихотворение за жената, която чезнела по любовника демон?

— А, тук ме хвана. Джийвс трябва да знае.

— Както и да е, точно така се чувствах. А като заговорихме за Джийвс, какъв човек! Изпълнен с разбиране. Направо прелива.

— Значи си се доверила на Джийвс?

— Да. И му казах какво смятам да правя.

— Той не се ли опита да те спре?

— Да ме спре? Напълно ме подкрепи.

— Подкрепи те, така ли?

— Трябваше да го видиш. Такава мила усмивка. Каза, че умираш от удоволствие да ми помогнеш.

— Така каза, а?

— Говори много хубави неща за теб.

— Наистина?

— О, да. Той мисли много за теб. Спомням си точните му думи: „Мистър Устър, мис, като ум навярно е малко недоразвит, но има сърце от злато“. Каза го, докато ме спускаше с въжето от лодката, след като първо се увери, че брегът е пуст. Не можех да скоча сама, нали разбираш, за да не се чуе плясък.

Дъвчех си устната с огорчение.

— Какво, по дяволите, е искал да каже с това „недоразвит като ум“?

— Е, нали разбираш, малко затрит.

— А-ха!

— Моля?

— Казах „а-ха!“.

— Защо?

— Защо ли? — Направо не бях на себе си. — Е, ти нямаше ли да кажеш „А-ха!“, ако бившият ти камериер снове нагоре-надолу и разправя на хората, че си умствено недоразвита...

— Но със сърце от злато.

— Зарежи сърцето от злато. Въпросът е, че моят личен помощник, бившият, човек, на когото винаги съм гледал повече като на чичо, отколкото като на камериер, обикаля мало и голямо, мучи колкото глас има, че съм умствено недоразвит и ми пълни спалнята с момичета...

— Бърти! Сърдит ли си?

— Сърдит?

— Изглеждаш сърдит. И не разбирам защо. Мислех си, че само ще се зарадваш, ако те помоля да ми помогнеш да стигна до мъжа, когото обичам. След като имаш това сърце от злато, за което съм слушала толкова много...

— Въпросът не е дали имам сърце от злато. Много хора имат сърца от злато и пак биха се ядосали, ако намерят момичета в спалните си в малките часове. Това, което ти изглежда не разбираш, което ти и твоят Джийвс сте пропуснали да прецените, е, че аз имам репутация, която трябва да пазя, имам едно неопетнено име, дошло до мен през вековете, което трябва да поддържам чисто. А това не може да стане, като забавляваш момичета, които идват посред нощ, без дори да кажат „Може ли?“ и най-хладнокръвно ти свиват светловиолетовата пижама...

— Да не би да очакваше от мен да спя в мокрия си плувен костюм?

— ... и скачат в леглото ти...

Тя възкликна високо.

— Сетих се. Още от самото начало се мъчех да си спомня. Приказката за трите мечки. Трябва да са ти я разказвали, когато си бил малък. „Има някой в леглото ми...“ Нали така казваше таткото мечок?

Сбърчих чело.

— Доколкото си спомням, беше нещо за някаква каша. „Кой е ял от кашата ми?“

— Сигурна съм, че имаше и легло.

— Легло? Легло? Не си спомням за никакво легло. Но за кашата съм абсолютно сигурен... Ама ние пак се отклоняваме от темата. Казвах ти, че един почтен ерген като мен, който никога не е получавал разрешително за брак, едва ли може да се вини за това, че гледа подозрително на момичета в светловиолетови пижами в леглото си...

— Каза, че пижамата ми приличала.

— Наистина ти прилича.

— Каза, че изглеждам прекрасно в нея.

— Наистина изглеждаш прекрасно в нея. Но за пореден път отказваш да посрещнеш въпроса очи в очи. А той е...

— Ама колко са тия въпроси? Вече преброих около десетина.

— Има само един въпрос и аз се опитвам да го изясня. С две думи, какво ще си кажат хората, когато те намерят тук?

— Но те няма да ме намерят тук.

— Ти си мислиш така! Ха! А какво ще кажеш за Бринкли?

— Кой е той?

— Моят личен помощник.

— Бившият?

Цъкнах с език.

— Не, новият. Утре в девет той ще ми донесе чай.

— Е, това сигурно ще ти хареса.

— Ще ми донесе чай в тази стая. Ще се приближи до леглото.

Ще го остави на масичката.

— И защо, за бога?

— За да си взема по-лесно чашата.

— А, имаш предвид, че ще остави чая на масата. Ти каза, че ще остави леглото на масата.

— Никога не съм казвал подобно нещо.

— Каза го. Съвсем ясно чух.

Опитах се да я убедя.

— Скъпо дете, трябва да те помоля да използваш ума си. Бринкли не е жонгльор. Той е добре обучен камериер и не би си позволил свободата да слага легла върху маси. И защо да слага легла върху маси? Това никога не би му дошло наум. Той...

Тя прекъсна доводите ми.

— Чакай малко. Продължаваш да дърдориш за Бринкли, а няма никакъв Бринкли.

— Има Бринкли. Един брой. Но и един е достатъчен. Когато утре сутринта в девет дойде в стаята ми и те намери в това легло, ще избухне скандал, който ще потресе човечеството.

— Искам да кажа, че не може да бъде в къщата.

— Разбира се, че е в къщата.

— Е, значи трябва да е глух. Вдигнах такъв шум, като влизах, че бих събудила не един, а шест камериера. Освен че счупих един от задните прозорци...

— Счупила си прозорец...

— Налагаше се, иначе нямаше да мога да вляза. Беше прозорецът на някаква стая на приземния етаж.

— Леле-мале, това е стаята на Бринкли!

— Е, и той не беше там.

— И защо, за бога, непременно трябва да е? Казах му, че е свободен вечерта, а даже и през нощта.

— Разбирам какво се е случило. Отишъл е да разпива някъде и няма да се върне с дни. Татко имаше един камериер, който веднъж направи точно това. Излезе в свободната си вечер от къщата ни на Източна Шестдесет и седма улица, Ню Йорк, на четвърти април с бомбе, сиви ръкавици и кариран костюм и ни се обади с телеграма от Портланд, Орегон, на десети април, в която се казваше, че се е успал и че ще се върне скоро. Сигурно и твоят Бринкли е направил нещо подобно.

Трябва да си призная, че от това предположение малко ми олекна.

— Да се надяваме, че е така — казах. — Ако наистина се опитва да удави мъките си, ще му трябват седмици, за да успее.

— Ето, виждаш ли, вдигах пукотевица за нищо. Винаги казвам...

Аз, обаче, нямах привилегията да науча какво казва винаги. Защото в този момент тя спря и нададе остър писък.

Някой чукаше на входната врата.

ПОЛИЦЕЙСКО ПРЕСЛЕДВАНЕ

Спогледахме се в ужас и почуда. Този потресаващ звук, който идваше така неочаквано посред мирната лятна нощ, беше достатъчен, за да накара и най-словоохотливите уста да занемаят. И това, което лично за нас го правеше толкова неприятен, беше фактът, че и двамата едновременно бяхме стигнали до едно и също заключение.

— Това е татко! — изхриптя Полин и с бързо движение на пръстите угаси свещта.

— Защо го направи? — казах доста раздразнен. Внезапната тъмнина правеше нещата още по-черни.

— За да не види светлина в прозореца, разбира се. Ако си помисли, че спиш, може и да си иде.

— Надявай се! — отвърнах аз, след като чукането, което бе спряло за момент, започна отново с още по-голяма настойчивост.

— Май е по-добре да слезеш — каза момичето с приглушен глас. — Или... — малко се посъживи, — защо да не го полеем с вода от прозореца на стълбите?

Подскочих силно. Беше направила това предложение, като че ли го смяташе за най-добрата си и умна идея и аз изведнъж осъзнах какво значи да приемеш на гости момиче с нейния темперамент и характер. Всичко, което бях чел и слушал за безразсъдното младо поколение, проблесна в главата ми като светкавица.

— Не си и помисляй! — зашепнах настойчиво. — Изтрий си тая идея от ума безвъзвратно и цялостно.

Искам да кажа, че един сух Дж. Уошбърн Стоукър, търсещ блудната си мокра щерка, си е достатъчно лош късмет. Отказвах да си представя един Дж. Уошбърн Стоукър, стимулиран към по-големи висоти на яростта си от кана, пълна с H₂O. Господ ми е свидетел, хич и не бързах да прекарвам нощта с тоя тип, но ако алтернативата беше да позволя на чедото му да го накваси до кости, а после да чакам, докато той събаря къщата ми с голи ръце, то тогава няхах друг избор, освен да тръгна на секундата.

— Ще трябва да се срещна с него — рекох.

— Добре, бъди внимателен — прошепна тя.

— Какво искаш да кажеш с това „внимателен“?

— А, просто внимателен. Разбира се, той може и да няма пистолет — долетяха успокоителните й думи от леглото ми.

Нещо ми заседна на гърлото.

— И кое, мислиш, е по-вероятно — има или няма?

Тя се замисли.

— Опитвам се да си спомня дали татко е южняк.

— Какво, какво? — не разбрах аз.

— Знам, че е роден в един град, който се казва Картървил, но не си спомням дали беше в Кентъки или в Масачузетс.

— По дяволите, какво значение има?

— Ами, ако погазиш честта на южняшко семейство, бащата е склонен да стреля.

— Дали твоето пребиваване тук ще означава за баща ти погазване на семейната чест?

— О, непременно.

Не можех да не се съглася с нея. Някой радетел на пуризма би го нарекъл даже леке върху семейната чест, и макар това да ми се стори малко прекалено, няхах време да го обмисля, защото оня, който чукаше, започна отново с подновена страст.

— Дявол да го вземе — казах, — където и да се е родил проклетият ти баща, ще трябва да сляза и да говоря с него. Иначе вратата скоро ще стане на трески.

— Стой колкото можеш по-далече от него.

— Ще стоя.

— Беше добър борец на младини.

— Няма нужда да ми разказваш повече за баща си.

— Искам само да кажа, че не бих искала да му се оставиш да те хване, ако можеш да го избегнеш. Има ли къде да се скрия?

— Не.

— Защо не?

— Не знам защо не — отвърнах малко остро. — Тия селски къщи не ги строят с тайни стаички и подземни проходи. Когато чуеш, че отварям вратата, спри да дишаш.

— Да не искаш да се задуша?

Разбира се, на един Устър не му приляга да дава гласност на такива мисли, но съм длъжен да кажа, че това ми се стори отлична идея. Като съдържах отговора си, тръгнах бързешком надолу по стълбите и разтворих широко вратата.

Добре де, като казвам широко, искам да кажа, че я отворих около петнайсет сантиметра, като не забравих да сложа веригата.

— Да, моля? — обадох се.

Не си спомням кога съм изпитвал по-голямо облекчение от това, което ме заля в следващия момент.

— Ей! — чу се глас. — Не си даваш много зор, а? Какво ти става, млади човече? Глух ли си, какво ли?

Като цяло това не беше музикален глас. По-скоро грубоват и някак провлачен. Ако аз бях неговият притежател, щях да помисля повечко за сливиците си. Но затова пък имаше едно страхотно предимство, което накланяше везните срещу всичките му дефекти. Този глас не беше на Дж. Уошбърн Стоукър.

— Ужасно съжалявам — отвърнах аз. — Тъкмо се бях замислил за това-онова. Мечтаех си, ако разбирате какво искам да кажа.

Гласът се обади отново, тоя път преливащ от не съвсем незначителна доза любезност.

— О, извинете ме, сър. Мислех си, че сте оня млад мъж, Бринкли.

— Бринкли го няма — казах и си помислих, че ако изобщо някога се върне, ще си поговорим относно часовете, които дружките му си избират за официални посещения. — Ти кой си?

— Сержант Ваулс, сър.

Отворих вратата. Беше доста тъмно, но можах да разпозная ръката на закона съвсем ясно. Този Ваулс е бил проектиран почти като „Албърт Хол“ — объл в средата, и не чак толкова нагоре. Винаги ми се е струвало, че майката природа е имала намерение да създаде двама полицаи, но е забравила да ги раздели.

— А, сержант! — възкликнах аз.

Бях безгрижен и весел. Човек би си помислил, че нищо не тежи върху главата на Бъртрам, освен косата му.

— Мога ли да направя нещо за теб, сержант?

Очите ми вече бяха привикнали с тъмнината и бях в състояние да различа известни обекти край пътя, представляващи интерес.

Основният беше втора бройка полицай. Този път висок, мършав и жилиав.

— Това е младият ми племенник, сър. Полицай Добсън.

Е, не бях точно настроен за обществени сбирки и бих желал сержантът, ако е искал да ме приобщи към семейството и другарите си, да избере друго място и време. Но все пак си наклоних любезно главата къмто младия полицай и изрекох едно мило: „А, Добсън!“. Даже мисля, ако си спомням добре, че споменах нещо за хубавата нощ.

Но явно това не беше просто една от ония дружески сбирки, на които се припомнят добрите стари времена.

— Наясно ли сте, сър, че от задната страна на вашия дом има счупен прозорец? Моят млад племенник го забеляза и реши, че е най-добре да ме събуди, за да разследваме нещата. Прозорец на приземния етаж, сър. От стъклото не е останало нищо.

Взех леко да заеквам.

— А, това ли? Да, Бринкли го направи вчера, магарето му с магаре.

— Значи знаете, сър.

— О, да. О, да. Всичко е наред, сержант.

— Е, вие най-добре си знаете, сър. Но аз бих казал, че има опасност да влязат мародери.

Тук оня тиквеник, младият, който досега не се беше обаждал, наля масло в огъня.

— Стори ми се, че видях вътре да се промъква мародер, чичо Тед.

— Какво! Защо не ми каза по-рано, празноглавецо! И не ме наричай чичо Тед, когато сме на работа — прогърмя по сержантски Ваулс.

— Няма, чичо Тед.

— Най-добре дайте да претърсим къщата, сър — настоя сержант Ваулс.

Аз, обаче, на секундата дадох президентското си вето на всичко това.

— В никакъв случай, сержант. Изобщо не може да става дума.

— Ще бъде по-разумно, сър.

— Съжالياвам — отсякох. — Не може.

Той изглеждаше докачен и недоволен.

— Е, както желаете, сър, но вие възпрепятствате полицията, ето това правите. Твърде много несъзнателни елементи възпрепятстват полицията в наши дни. Вчера в „Мейл“ пишеше за това. Може да сте го чел?

— Не.

— На средната страница. Спрете да възпрепятствате полицията, така се казва, защото във Великобритания набъбва обществена тревога поради непрекъснатия растеж на престъпността в уединените селски райони. Изрязах си го, за да го залепя в моя албум. Броят на наказуемите деяния, така се казва, е нараснал от едно три четири пет осем едно през миналата година, до едно четири седем нула три едно през тази, с подчертан растеж от седем процента на насилията. И дали това тревожно състояние на нещата е благодарение на бездействието на полицията, пита се там? Не, отговаря се, не е. То е благодарение на факта, че полицията се възпрепятства.

Човекът явно беше дълбоко засегнат. Много неловка ситуация.

— Е, съжалявам — рекох.

— Да, сър, и ще съжалявате още повече, когато се качите горе в спалнята си, и някой мародер ви пререже гърлото от едното ухо до другото.

— Не давай воля на тези мрачни мисли, скъпи ми полицейски сержанте. Не очаквам подобно стечение на обстоятелствата. Тъкмо идвам оттам и ти давам дума, че няма никакви мародери.

— Може да се спотайват, сър.

— Да изчакват удобен момент — предположи полицай Добсън.

Сержант Ваулс въздъхна дълбоко.

— Не бих искал да ви се случи нищо лошо, сър, тъй като сте близък приятел на Негова Светлост. Но понеже сте твърдоглав...

— О, нищо не може да се случи на човек в място като Чъфнъл Реджис.

— Не разчитайте много на това, сър. Чъфнъл Реджис запада. Никога не съм си мислел, че ще чуя пътуващи музиканти да пеят комични песни на хвърлей от полицейския ми участък.

— Гледаш на тях с неодобрение?

— Липсват кокошки — отвърна сержант Ваулс мрачно. — Няколко. И аз имам своите подозрения. Е, да тръгваме, полицай. Ако ще ни възпрепятстват, няма какво да правим повече тук. Лека нощ, сър.

— Лека нощ.

Затворих вратата и препуснах към спалнята. Полин седеше в леглото ококорена.

— Кой беше?

— Полицията.

— Какво искаха?

— Явно са те видели да влизаш.

— Колко много тревоги ти създавам, Бърти.

— А, не. Много ми е приятно. Е, надявам се, вече мога да тръгвам.

— Излизаш ли?

— При създадите се обстоятелства — отговорих ледено, — едва ли мога да ношувам тук. Оттеглям се в гаража.

— Долу няма ли диван?

— Има. На Ной. Доплувал с него до планината Арарат. Не, благодаря. Ще ми е по-удобно в колата.

— О, Бърти, ама аз наистина ти създадох много проблеми.

Поомекнах. В края на краищата бедното момиче едва ли беше виновно за това, което става. Както Чъфи отбеляза по-рано тази вечер, любовта е по-силна от всичко.

— Не се тревожи, сладурче. Ние, Устърови, може да издържим и на полеви условия, когато трябва да се помогне на две влюбени сърца. Сложи си главицата на възглавницата, мушни си розовите пръстчета под одеялото и подремни. Мене не ме мисли.

И като казах така, пузнах една мила усмивка, изскочих от стаята, припнах по стълбите, отворих входната врата и ето ме навън в уханната нощ. Но не бях минал повече от двайсетина метра от къщата, когато една тежка ръка се стовари на рамото ми, причинявайки ми душевен и физически стрес. В същото време някаква смътна сянка изрече: „Хванах ли те?“.

— Олеле! — отвърнах.

Смътната сянка разкри самоличността си, а тя беше на полицай Добсън от участъка в Чъфнъл Реджис. Удари го на извинения.

— Моля за извинение, сър. Помислих ви за мародера.

Напънах се да изглеждам безгрижен и сърдечен. В този момент приличах на млад рицар, който дава свободно на нисшестоящите.

— Всичко е наред, полицай Добсън. Всичко е наред. Само бях излязъл на разходка.

— Разбирам, сър. За глътка въздух.

— Направо го закова, полицай. Както мъдро отбеляза, за глътка въздух. В къщата е доста задушно.

— Да, сър.

— Искам да кажа, спарено.

— О, да, сър. Е, лека нощ, сър.

— Със здраве, полицай.

Продължих към целта леко разтреперан. Бях оставил вратата на гаража отворена и сега заопипвах пътя към двуместния си подслон, доволен, че отново съм сам. В определено настроение, не се и съмнявам, човек би намерил полицай Добсън за приятна и стимулираща компания, но тази вечер предпочитах да го няма. Качих се в колата и като се облегнах назад, направих усилие да се успокоя и заспя.

Като се замисля сега, не бих могъл да кажа дали щях да успея, ако ситуацията беше останала непроменена. Въпросът е малко спорен. Винаги съм намирал, че двуместните коли са доста удобни, но досега никога не се бях опитвал да си взема осемте часа в такава. Бихте се изненадали от множеството бучки и подутини, които изведнъж се пръкват в тапицерията на колата, когато се опиташ да я превърнеш в легло.

Но така се случи, че не ми било писано да направя изпитанията. Не мисля, че бях успял да преброя повече от един и половина взвода овце, когато някакво фенерче заслепи очите ми и един глас ми заповяда да изляза.

Надигнах се.

— А, сержант! — успях да кажа.

Отново неловка среща. Объркване и от двете страни.

— Вие ли сте, сър?

— Да.

— Извинете, че ви обезпокоих.

— Няма за какво.

— Изобщо не ми мина през ума, че може да сте вие, сър.

— Помислих си дали не мога да подремна в добрата стара кола, сержант.

— Да, сър.

— В такава топла нощ.

— Точно, сър.

Гласът му беше почтителен, но не можех да се отърся от съмнението, че сержантът започваше да гледа малко подозрително на моя милост. Имаше нещо в тона му, което създаваше впечатлението, че намира Бъртрам за ексцентрик.

— Вътре е задушно.

— Така ли, сър?

— Често прибягвам до колата в летните нощи.

— Сър?

— Лека нощ, сержант.

— Лека нощ, сър.

Е, знаете как е, когато някой те ръгне точно когато а-ха да се унесеш. Магията се разтуря, ако разбирате какво искам да кажа. Сгуших се отново, но скоро разбрах, че ако остана на този терен, всичките ми усилия ще бъдат напразни. Преброих още пет средно големи стада, но безуспешно. Реших, че трябва да се предприемат мерки от друг характер.

Още не бях изучил в цялост околностите на къщата, но така се случи една сутрин, че внезапно порой ме отведе под заслона на един навес или барака в югозападния ъгъл на двора, където приходящият градинар си оставяше сечивата, саксиите и какво ли не. И, ако не ме лъжеше паметта, в тази барака или навес имаше куп чували на пода.

Е, може да кажете, че чувалите, погледнати като заместител на леглото, са твърде жалка картинка, и ще бъдете абсолютно прави. Но след половин час на седалката на един „Уиджън Седем“ дори чувалите започват да ти се струват дар божии. Може да е малко твърдо и да мирише повечко на мишки и рохка пръст, но остава едно преимущество, което трябва да се изтъкне в тяхна полза — а именно, че дават възможност на човека да си протегне крайниците. А точно това беше нещото, което в този момент ми се искаше най-много да направя. Освен че миришеха на плесен и мишки, чувалите, в този си участък, където подир две минути вече лежах, носеха и отличителната миризма на въпросния градинар. В един момент започнах да се питам дали този букет не започваше да става прекалено богат. Но човек свиква с времето и към петнайсетата минута вече по-скоро се

наслаждавах на комбинацията от ухания, отколкото обратното. Спомням си как изпълвах дробовете си и я поглъщах с наслада. Към тридесетата минута започна да ме обвива успокояваща дрямка.

А към тридесет и петата минута вратата се отвори с гръм и видях светлика на познатия вече фенер.

— А-а! — викна сержант Ваулс.

Полицай Добсън викна същото.

Почувствах, че е дошло времето да им взема страха на тия два навлека. Горещо подкрепям невъзпрепятстването на полицията, но също така поддържам и тезата, че ако тази полиция си завира носа из градината на почтения човек цяла нощ и го разкарва всеки път, когато той се кани да си открадне малко сън, то тогава добре си е заслужила възпрепятстването.

— Да? — казах и в гласа ми прозвуча властната нотка на стария аристократ. — Какво има този път?

Полицай Добсън тъкмо се обясняваше важно-важно за това как ме бил видял да се прокрадвам в тъмнината и как ме бил проследил като леопард, а сержант Ваулс, един мъж, който вярваше, че племенниците трябва да се поставят на мястото им, отбелязваше, че самият той ме бил видял пръв и ме бил проследил досущ толкова като леопард, колкото и полицай Добсън. Но при моите решителни думи гласовете им внезапно секнаха.

— *Пак* ли сте вие, сър? — запита сержантът със страхопочитание.

— Да, аз съм, дявол го взел! Какво, ако мога да запитам, означава това безкрайно преследване? Да се спи в такава обстановка става невъзможно.

— Много съжалявам, сър. Никога не би ми дошло наум, че сте вие.

— И защо не?

— Ами, да спите в бараката, сър...

— Нали не отричате факта, че това е моята барака?

— Не, сър. Но ми се вижда интересно.

— На мен пък изобщо не ми се вижда интересно.

— Чичо Тед има предвид странно, сър.

— Ти не бери грижа какво има предвид чичо Тед. И не ме наричай чичо Тед. Това, което си помислихме, сър, е, че е малко

необикновено.

— Не мога да се съглася с твоето мнение, сержант — казах строго. — Имам пълното право, нали така, да спя където си искам.

— Да, сър.

— Точно. Може да е мазето за кюмюр. Може да е стълбището пред входната врата. Сега се случи да е тази барака. Ще ви бъда благодарен, сержант, ако се оттеглите. Както е тръгнало, няма да мога да затворя очи до сутринта.

— Вие възнамерявате да останете тук до края на нощта, сър?

— Естествено. Защо не?

Тук го хванах. Не знаеше какво да каже.

— Ами, не виждам причина защо пък не, ако го желаете, сър. Но ми се струва...

— Странно — обади се полицаи Добсън.

— Необикновено — натърти сержант Ваулс. — Изглежда необикновено, след като си имате легло, сър, ако мога така да кажа...

Направо ми дойде до козирката.

— Мразя леглата — процедих ледено. — Не мога да ги понасям. Никога не съм могъл.

— Много добре, сър. — Той спря за момент. — Топъл ден беше днес, сър.

— Доста.

— Моят млад племенник май слънчаса. Не е ли така, полицаи?

— А! — отвори уста полицаи Добсън.

— Върши странни неща.

— Наистина ли?

— Да, сър. Изглежда му се поразмъти мозъкът.

Опитах се с необходимата строгост да поясня на този човек, че не смятам един през нощта за подходящ час за обсъждане на размътения мозък на племенника му.

— Ще трябва да отложите всички известия около здравето на родата за друг ден. В този момент желая да остана сам.

— Да, сър. Лека нощ, сър.

— Лека нощ, сержант.

— Ако мога да задам един въпрос, сър, усещате ли някакво парене около слепоочията?

— Моля?

- Пулсира ли ви главата, сър?
- Вече започва.
- А! Е, още веднъж лека нощ, сър.
- Лека нощ, сержант.
- Лека нощ, сър.
- Лека нощ, сержант.
- Лека нощ, сър.

Вратата се затвори полека. За момент ги чувах да си шептят, като доктори зад вратата на болник. После изглежда се изнизаха, защото всичко притихна, с изключение на плисъка на вълните. И, Света Дево, толкова усърдно припляскваха тия вълни, че постепенно унесът ме пребори и не минаха и десет минути, откакто бях решил, че никога вече няма да мога да заспя, когато се оказах откъртил сладко-сладко като младенец.

Не би могло да продължи дълго, разбира се — не и в място като Чъфнъл Реджис, където има повече навлеци на квадратен метър, отколкото в цяла Англия. Следващото нещо, което си спомням, е, че някой искаше да ми откъсне ръката.

Надигнах се. Отново добрият стар фенер.

— Я, слушай... — бях започнал, разтърсван от гняв, когато думите замръзнаха на устните ми.

Човекът, който тръскаше ръката ми, беше Чъфи.

СРЕЩАТА НА ВЛЮБЕНИТЕ

За Бъртрам Устър се знае, че е мъж, който по всяко време е щастлив да види приятели и за който е сигурно, че ще ги приветства с весела шега и с радостна усмивка на уста. И макар в основата си това да е вярно, правя една уговорка — а именно, ако обстоятелствата са подходящи. Когато годеницата на един приятел от школко време се е разположила в леглото ти, натъкмена с една от личните ти пижами, е много трудно да подрипваш от кеф около въпросния приятел, ако ти се появи внезапно в полезрението.

Затова и не успях да пусна нито една весела шега. Дори не се справих и с радостната усмивка. Седях ококорен срещу него и се чудех как се е озовал тук, колко смята да остане и какви са шансовете Полин Стоукър да си покаже ненадейно главата от прозореца и да започне да ме зове в стаята, за да се разправа с някоя мишка.

Чъфи се беше навел над мен, като че ли бях болен. В задни позиции съзрях сержант Ваулс, който пърхаше наоколо с увереността на тренирана медсестра. Какво беше станало с полицаи Добсън не знаех. Твърде хубаво би било да си помисля, че е хвърлил топа, затова приех, че се е върнал към обхода на района си.

— Всичко е наред, Бърти — говореше Чъфи успокоително.

— Аз съм, друже.

— Намерих Негова Светлост при пристанището — обясни сержантът.

Трябва да си призная, че се ядосах. Беше ми ясно какво се е случило. Когато разделиш любовник от калибъра на Чъфи от неговата изгора, той не тръгва да си реже вените — не, той отива и застава под прозореца ѝ. И ако тя е на яхта, закотвена по средата на едно пристанище, единственият начин, по който може да изпълни замисъла си, е, разбира се, да висне на морския бряг. Нищо лошо, естествено, но при сегашните обстоятелства — меко казано, дяволски неприятно. А това, което ме ядоса, беше мисълта, че само ако беше отишъл на мястото си за наблюдение по-рано, щеше да пресрещне момичето,

когато излиза на брега, и така да се избегне сегашното заплетено положение.

— Сержантът се безпокоеше за теб, Бърти. Изглежда намира поведението ти за странно. Затова ме доведе. Много разумно от твоя страна, Ваулс.

— Благодаря, милорд.

— Умна постъпка.

— Благодаря, милорд.

— Не би могъл да направиш по-мъдро нещо.

— Благодаря, милорд.

Като ги слушах, направо ми се повдигаше.

— Значи си слънчасал, Бърти?

— Мътните да го вземат, изобщо не съм слънчасал — успях да взема най-накрая думата и аз.

— Така мисли Ваулс.

— Ваулс е магаре.

Последният се наежи.

— Моля да ме извините, сър, вие ме информирахте, че главата ви пулсира, и предположих, че разсъдъкът ви се е замъглил.

— Именно. Сигурно не си съвсем на себе си, драги — каза нежно Чъфи, — нали? Искам да кажа, да спиш тука, а?

— А защо да не спя тука?

Видях Чъфи и сержантът да се споглеждат.

— Но ти си имаш спалня, старче. Имаш си хубава спалня, не е ли така? Струва ми се, там би се чувствал много по-удобно и уютно?

На нас, Устърови, пипето ни винаги сече бързо. Трябваше да направя така, че действията ми да изглеждат правдоподобни.

— В спалнята ми има паяк.

— Паяк, а? Розов?

— Малко нещо розовееше.

— С дълги крака?

— Доста дълги.

— Не бих се изненадал, ако е бил и космат?

— Ужасно космат.

Лъчът на фенера падаше върху лицето на Чъфи и в този момент забелязах, че изражението му се променя. Преди минута беше загриженият доктор Чъфнъл, сериозно обезпокоен за тежко болния си

пациент, при когото е бил призван. Сега се ухили най-нагло и като се изправи, издърпа сержант Ваулс настрана. Забележката, която отпрати към него, доказа, че има напълно погрешно тълкуване на нещата.

— Всичко е наред, сержант. Няма никакво място за безпокойство. Той просто е къркан като кютук.

Сигурно си е мислил, че гласът му е тактично приглушен, но думите му стигнаха ясно до ушите ми, както и отговорът на сержанта.

— Така ли, милорд? — прошепна Ваулс и гласът му беше глас на сержант, на който всичко му е станало ясно.

— Такава била работата. Абсолютно фиркан. Забелязваш ли стъкления поглед в очите му?

— Да, милорд.

— Виждал съм го така и преди. Веднъж, след една разпивка в Оксфорд, той настояваше, че е морска сирена и искаше да цопне във фонтана, за да свири на арфа във водата.

— Младежите са си такива — каза сержант Ваулс снизходително и разбиращо.

— Трябва да го сложим в леглото.

Скочих като ужилен. Затреперих от ужас като лист.

— Не искам да отивам в леглото!

Чъфи погали ръката ми успокояващо.

— Всичко е наред, Бърти. Наред е. Няма съмнение, че си уплашен. Огромен чудовищен паяк. Всеки би се уплашил. Но сега всичко е наред. Ваулс и аз ще дойдем с теб до стаята ти и ще го убием. Нали не те е страх от паяци, Ваулс?

— Не, милорд.

— Чуваш ли, Бърти? Ваулс ще бъде с теб. Ваулс може да види сметката на всеки паяк. С колко паяка ми разправяше, че си се справил в Индия, Ваулс?

— С деветдесет и шест, милорд.

— Големи паяци, ако си спомням добре.

— Гигантски, милорд.

— Ето, Бърти. Виждаш ли, няма от какво да се плашиш. Хвани го от едната страна, сержант. Аз ще го хвана от другата. Само се успокой, Бърти. Ние ще те държим.

Като се връщам назад, не знам дали не направих погрешна стъпка в този момент. Може би няколко добре подбрани думи биха ми

свършили работа по-добре. Но нали знаете как стоят нещата с добре подобранияте думи. Когато най-много имате нужда от тях, не можете да намерите нито една. Сержантът се беше вкопчил в лявата ми ръка и аз не можах да измърдя никакво възражение. Затова, вместо да говоря, го цапардосах по тиквата и ръгнах към свободните пространства.

Е, не можеш да стигнеш далече, ако препускаш бясно в една тъмна барака, в която са разхвърляни вещите на някой приходящ градинар. Предполагам, имало е поне половин дузина предмета, в които можех да се препъна. Този, който всъщност ме принуди да плонжирам, беше една лейка. Строполих се с отвратителен тъп грохот и когато разумът ми взе да се връща на мястото си, усетих, че ме носят в лятната нощ по посока на къщата. Чъфи ме беше пипнал под мишниците, а сержант Ваулс ме стискаше за краката. И така, скачени един за друг, се извърволихме през входната врата и се качихме по стълбите. Предполагам, че ако зад всеки мой крайник имаше четирима носачи, щях да се чувствам още по-зле, но и това беше почти достатъчно, за да нанесе тежка рана на моето amour propre, т.е. на мъжкото ми достойнство.

Не че в този момент се бях размислил чак толкова за своето amour propre. Вече бяхме стигнали вратата на спалнята и това, което се питах, бе, какво ще произтече, когато Чъфи я отвори и види нейното съдържание.

— Чъфи — казах с най-сериозен глас. — Не влизай в тази стая по никакъв начин!

Но няма смисъл да говориш сериозно, когато главата ти виси надолу, а езикът ти се е заплел в задните зъби. И това, което всъщност излезе от устата ми, беше някакво гъргорене, което Чъфи явно разбра съвсем погрешно.

— Знам, знам — успокой ме той. — Няма нищо. Скоро ще си бъдеш в легълцето.

Приех тона му за обиден и щях да му го кажа, но в този момент езикът ми, така да се каже, като по чудо беше онемял. С бързо повдигане моите носачи ме тръшнаха на леглото и единствените неща, с които телесата ми се срещнаха, бяха одеялото и възглавницата. Нямаше и следа от каквото и да било подобие на момиче в бледовиолетова пижама.

Лежах и се чудех. Чъфи беше намерил свещта и я запали. Сега можех да се огледам наоколо.

Полин Стоукър се беше изпарила и не беше оставила след себе си погром и разруха, както веднъж се изрази Джийвс.

Дяволски странно.

— Благодаря, сержант. Сега мога да се справя и сам — обърна се Чъфи към Ваулс.

— Сигурен ли сте, милорд?

— Да, всичко е наред. Той винаги заспива в такива ситуации.

— Тогава май ще си тръгвам, милорд. Късничко стана.

— Да, бягай. Лека нощ.

— Лека нощ, милорд.

Сержантът затропа по стълбите, вдигайки шум за двама сержанти, а Чъфи, с вид на майка, наведена над спящото си чедо, ми свали ботите.

— Браво на момченцето — каза той. — Сега можеш да се отпуснеш, Бърти, и кротувай.

Доста съм се чудил по въпроса дали трябваше, или не трябваше да възразя срещу това, което ми се стори непоносимо покровителствен тон в гласа му, когато ме нарече момченце. Искаше ми се, но реших, че ще е безполезно, освен ако не мога да измисля нещо повече от една хаплива забележка. И докато търсех в главата си подобна силна фраза, вратата на долапа до вратата на стаята ми се отвори, Полин Стоукър се измъкна оттам и тръгна с лека крачка, като че ли нямаше никакви грижи на тоя свят.

— Каква нощ, ех, каква нощ! — каза весело. — За малко да ме спипат, а, Бърти? Кой бяха тези, които чух, че си отиват?

И тогава тя внезапно съзря Чъфи, изписка задавено и в очите ѝ блесна любовен пламък, като че ли някой беше натиснал ключа за осветлението.

— Мармадюк! — извика тя и остана на едно място, опулена в него.

Но, за бога, бедният ми съшколник беше този, на когото се падна голямото пулене в най-истинския и най-точния смисъл на тази дума. През моя живот съм виждал опулени люде, при това доста, но никой не се доближаваше дори и на километър до изпълнението на Чъфи. Веждите му се бяха изстреляли нагоре, ченето му беше провиснало, а

очите му бяха изскочили 4–5 сантиметра от орбитите. Опитваше се също и да каже нещо, но тук се провали тотално. Нищо не излезе, освен едно твърде неприятно просвирване — не чак толкова силно, колкото радиото, когато въртиш бързо копчето, но в други аспекти доста наподобяващо.

Междувременно Полин беше започнала да се приближава с вида на жена, която се среща със своя любовник демон, и Устъровите гърди се изпълниха със съчувствие. Искам да кажа, че всеки страничен наблюдател можеше ясно да види — тя разглеждаше ситуацията от различен ъгъл. Можех да прочета Чъфи като отворена книга и знаех, че тя е напълно заблудена по отношение на чувствата му в момента. Диагнозата ми за странния звук, който издаваше, не беше „любовен зов“, както тя май си въобразяваше, а свирепото и гневно ръмжене на мъж, който, намирайки любимата си на чужд терен в бледовиолетова пижама, е разтърсен из основи и раздразнен като възпален зъб.

Но тя, бедното глупаче, в голямата си радост, че го вижда, дори и не подозираше, че при стеклите се обстоятелства той май не е също толкова щастлив да я види. Резултатът беше, че когато в следващия момент Чъфи направи крачка назад и скръсти ръце с горчив смях, тя реагира така, като че ли я е ръгнал в окото с нажежен прът. Лицето ѝ помръкна и на мястото на любовния пламък се появи нараненият, учуден поглед на боса танцьорка, която по средата на танца си е стъпила на кабарче.

— Мармадюк!

Чъфи отново се изсмя горчиво.

— Е! — изрече той, ако на това му се вика реч.

— Какво искаш да кажеш? Защо гледаш така?

Реших, че е време да кажа една-две думи. Бях се вдигнал от леглото при влизането на Полин и от няколко секунди се присламчвах към вратата с малко неясната идея да се спася навън сред широките свободни пространства. Но отчасти защото мислех, че не приляга на един Устър да подвива опашка в такъв момент и отчасти защото не бях обут, реших да остана. И точно сега се включих, изричайки думи на място.

— Чъфи, приятелю, това, от което се нуждаеш в такава ситуация — казах, — е просто вяра. Поетът Тенисън ни учи...

— Затваряй си плювалника — изръмжа Чъфи. — Не искам да чувам нищо от теб.

— Добре, добре — продължих, — но все пак вярата наистина е по-доброто от кипналата кръв.

Полин изглеждаше озадачена.

— Вярa? Какво... О! — каза тя, внезапно загарявайки.

Забелязах, че лицето ѝ се покри с гъста червенина.

— О! — повтори тя.

Бузите ѝ продължаваха да изгарят. Но сега това не беше огънят на скромността. Доколкото разбирам, първото „О!“ беше причинено от факта, че тя мерна облечените си в моята пижама крайници и изведнъж разбра двусмисления характер на своето положение. Второто беше различно. То беше бойният вик на жена, бясна като стършел.

Искам да кажа, знаете как е. Едно чувствително и храбро момиче преминава през пъкълa, за да си проправи път към любимия, скача от яхти, преплува ледени води, вмъква се в чужди къщи, взима на хората пижамите и тогава, когато е стигнала края на пътешествието си, така да се каже, и очаква нежна усмивка и любовен шепот, вместо това получава смръщени вежди, нацупени устни, подозрително око и с една дума — навирен нос. Естествено, че ще е малко ядосана.

— О! — каза тя за трети път и зъбите ѝ издадоха едно леко „скръц“, крайно неприятно. — Значи това си мислиш?

Чъфи поклати глава нетърпеливо.

— Разбира се, че не.

— Мислиш си го.

— Не си го мисля.

— Мислиш си го.

— Не си мисля нищо подобно — каза Чъфи. — Знам, че Бърти е бил...

— ... коректен до крайна степен в поведението си през цялото време — предложих аз.

— ... оттегляйки се да спи в бараката на градинаря — продължи Чъфи и трябва да призная, че не ми прозвуча добре и наполовина на моята версия. — Това не е въпросът. Остава фактът, че макар и да си сгодена за мен и да се преструваше днес следобед, че умираш от кеф да си ми годеница, ти все още си толкова влюбена в Бърти, че не можеш да се откъснеш от него. Мислиш си, че не знам нищо за вашия

годеж в Ню Йорк, но на мен ми е известно. О, не се оплаквам — каза Чъфи с вид на Свети Себастиан, когато получавал петнадесетата стрела. — Имаш пълното право да обичаш който си искаш...

— Когото, старче — не можах да се сдържа да не го поправам. Джийвс ме е научил да съм перфекционист по тия въпроси.

— Ще затвориш ли тая уста!

— Разбира се, разбира се.

— Продължаваш да наливаш масло в огъня...

— Пардон, пардон. Няма да се повтори.

Чъфи, който ме гледаше така, сякаш искаше да ме набучи на тъп кол, премести изпепеляващия си поглед към Полин, като че ли искаше да стори същото и с нея.

— Но... — Той направи пауза. — Видяхте ли, забравих какво исках да кажа — рече той доста раздражено.

Полин взе думата. В цветово отношение лицето ѝ все още беше в червената гама, а очите ѝ мяхаха мълнии. Виждаше съмнение в лея ми Агата да мяха такива мълнии с очи, когато се готви да ме наругае за някое предполагаемо провинение. От любовния блясък не беше останала и следа.

— Е, тогава може би ще чуеш какво аз имам да ти кажа. Предполагам, нямаш възражения да се включи в разговора?

— Не, изобщо — отвърна Чъфи.

— Не, никакви — отвърнах аз.

Несъмнено Полин беше разтърсена из основи. Можех да забележа как шават даже пръстите на краката ѝ.

— Първо, гади ми се от теб!

— Наистина ли?

— Да, наистина. Второ, надявам се никога да не те видя на тоя свят, както и на следващия.

— Наистина?

— Да, наистина. Мразя те. По-добре изобщо да не те бях срещала. Мисля, че си по-голяма свиня от всички, които имаш в отвратителната си къща.

Това ме заинтригува.

— Не знаех, че отглеждаш свине, Чъфи.

— Черни бъркширки — каза той разсеяно. — Е, ако така...

— Има много пари в свинете.

— Добре де, стига — каза Чъфи. — Ако така виждаш нещата, хубаво.

— Хубаво и още как.

— Точно това казах, хубаво тогава.

— Чичо ми Хенри...

— Бърти — каза Чъфи.

— Да?

— Не искам да слушам нищо за чичо ти Хенри. Не ме интересува чичо ти Хенри. Не ми пука дали проклетият ти чичо Хенри няма да се препъне и да си строши тъпия врат.

— Твърде късно, старче. Той се спомина преди три години. Пневмония. Само казвам, че той гледаше свине. И добре печелеше от тях.

— Ти ще спреш ли...

— Да, и ти също — обади се Полин. — Тука ли ще прекараш нощта? Предлагам да спреш да дрънкаш и да се омиташ.

— Ще си тръгна — каза Чъфи.

— Хайде — каза Полин.

— Лека нощ — каза Чъфи.

Той тръгна към стълбите.

— Но една последна дума... — обърна се той с широк, пламенен замах на ръката.

Е, бих могъл да кажа на бедното момче, че не можеш да правиш такива жестове в подобни стари селски къщи. Кокалчетата му се треснаха в една издадена гредка, той затанцува танца на агонизиращ лебед, не запази равновесие и в следващия момент се придвижи към приземния етаж като чувал с картофи.

Полин Стоукър хукна към перилата и погледна надолу.

— Наранен ли си? — викна тя.

— Да — измуча Чъфи.

— Чудесно — отвърна Полин.

Тя се върна в стаята, а входната врата се затръшна с гръм, като че се пръсна нечие измъчено сърце.

ОЩЕ ЕДИН ПОСЕТИТЕЛ

Поех си дълбоко въздух. С напускането на мъжката половина от сценката известна част от напрежението се стопи. Макар че в миналото винаги съм го намирал за чудесна компания, Чъфи не се показва в най-дружелюбната си форма по време на приключилия диалог. В резултат на поведението му известно време се чувствах като в лъвска клетка.

Полин нещо се задъхваше. Не че пръхтеше, но издаваше звук, който може да се постави много близо до границата с пръхтенето. Очите ѝ бяха втренчени и пламтящи. Явно силно се вълнуваше. Тя вдигна плувния си костюм, погледна през мен и каза:

— Излез, Бърти.

Надявах се на един спокоен разговор, по време на който да обсъдим ситуацията, да осветлим този или онзи въпрос и да се опитаме да решим какво да предприемем.

— Но, чуй ме... — започнах спокойно.

— Искам да се облека.

— Какво ще си облечеш?

— Плувният костюм.

— Защо?

— Защото ще плувам.

— Ще плуващ?

Зяпнах.

— Да не би да се връщаш на яхтата?

— Връщам се.

— Но искам да поговорим за Чъфи.

— Не желая да чувам повече това име.

Време беше да стана отново добрия стар посредник.

— О, хайде стига!

— Е?

— Искам да кажа, ти сигурно не смяташ да чупиш завинаги бедния нещастник заради една малка караница.

Тя ме погледна доста особено.

— Имаш ли нещо против да повториш това? Само последните две думи.

— Малка караница?

Тя пое дълбоко въздух и за момент отново почувствах, че се връщам в клетката на лъва.

— Не бях сигурна, че съм ги чула ясно — каза тя.

— Искам да кажа, ако имаш: а) едно момиче и б) един младеж и превъзбудиш силните им натури, резултатът е, че и двамата казват куп неща, които не мислят.

— О? Е, нека да ти кажа, че всяка дума, която казах, е истина. Казах му, че никога няма да му проговоря повече. И наистина не искам. Казах му, че го мразя. И наистина е така. Нарекох го прасе. Такъв си е.

— А, това около прасетата на Чъфи е много странно. Нямах представа, че си ги отглежда.

— Защо не? Нали им е достоен брат — сряза ме тя.

Ясно! Нямах какво повече да се каже по темата за прасетата.

— Не мислиш ли, че си малко жестока?

— Жестока ли съм?

— И малко сурова с Чъфи?

— Сурова ли?

— Не ти ли се струва, че поведението му си имаше извинение?

— Не.

— Трябва да е било удар за бедното момче, искам да кажа — влиза тук и се натъква на теб.

— Бърти!

— Да?

— Удряли ли са те някога със стол по главата?

— Не.

— Е, скоро ще ти се случи.

Най-накрая започнах да загревам, че индивидката насреща ми нещо не е на кеф.

— Е, добре.

— Това същото ли значи, както и „Е, хайде стига!“?

— Не. Искях само да разбереш, че е много жалко. Две влюбени сърца разлъчени завинаги — бинго!

— Да?

— И все пак, ако така виждаш нещата, значи така ги виждаш, нали?

— Да.

— Сега стигаме до тази твоя идея да плуваш до яхтата. Вижда ми се налудничаво.

— Няма вече какво да ме задържа тук, нали?

— Не. Но плуване посред нощ... Ще ти се види доста хладно.

— И влажно. Не ми пука!

— И как ще се качиш на яхтата?

— Ще се кача. Ще се покатеря по въжетото, на което окачат котвата. И преди съм го правила. И така, ще се отдръпнеш ли, за да мога да се преоблека?

Изтеглих се на площадката на стълбите. Скоро тя се появи в плувен костюм.

— Няма нужда да ме изпращаш.

— Разбира се, че ще те изпратя, ако наистина тръгваш.

— Тръгвам и още как.

— Е, щом трябва.

Навън въздухът изглеждаше по-щипещ от всякога. Само мисълта да се гмурна във вълните, ме накара да настръхна. Но на нея не й подедържа. Тя изчезна в тъмнината, без да каже дума, а аз се качих и си легнах.

Може би си мислите, че след разните му гаражи и градинарски бараки, леглото трябва да ме е предразположило към моментален сън. Да, ама не. Нищо не стана. Колкото повече се опитвах, толкова повече съзнанието ми се насочваше към трагедията, в която съвсем наскоро бях взел участие. Мога спокойно да си призная, че сърцето ми се късаше за Чъфи. Късаше се също и за Полин. Късаше се и за двамата.

Погледнете фактите. Двама напълно нормални люде, създадени да живеят заедно цяла вечност, изведнъж, без всякаква причина, си бият дузпата. Жалко. Тъпо. Не го пожелавам нито на човек, нито на звяр. Колкото повече мислех, толкова по-глупаво ми изглеждаше.

И все пак, случи се. Думите бяха казани. Връзката беше разкъсана. Цялата веселба свърши безвъзвратно.

Имаше само едно нещо, което съчувстващият страничен наблюдател може да стори в такава ситуация и ми стана ясно, че е било

лудост да не го направя, преди да си легна. Измъкнах се от завивките и слязох долу.

Бутилката уиски беше в бюфета. Също и сифона с газираната вода. Също и чашата. Сипах си една оздравителна чаша и седнах. И щом го сторих, зърнах на масата лист хартия.

Беше бележка от Полин Стоукър.

„Драги Бърти,

Беше много прав, като каза, че е студено. Не се реших да вляза във водата. Но при нея има една лодка. Ще гребя до яхтата и после ще я оставя на течението. Върнах се да взема на заем твоето палто. Не исках да те безпокоя, затова преминах през прозореца. Страхувам се, че ще трябва да жертваш палтото, тъй като ще трябва да го хвърля извън борда, когато стигна до яхтата. Съжалявам.“

Забелязвате ли стила? Стегнат. Отривист. Доказателство за ранено сърце и натежала душа. Беше ми мъчно за нея повече от всякога, но се радвах, че поне няма да се простуди. Колкото до палтото, с едно свиване на раменете изчерпих въпроса. Не ми се свидеше, макар да беше ново и подплатено с коприна. Даже бях предоволен — това май обобщава мнението ми по въпроса.

Скъсах бележката и се върнах към питието си.

Няма нищо по-добро от едно силно уиски със сода за успокояване на нервната система. След около четвърт час се почувствах толкова уталожен, че отново можех да си помисля за леглото — този път двеста на сто сигурен, че освежителният сън няма да ми избяга.

Станах и тъкмо се канех да поема по стълбите, когато за втори път нощта се разлюля от лумкане по входната врата.

Не знам дали няма да ме вземете за сприхав човек. По-скоро мисля, че не съм. Питайте в Клуба на търтеите и там сигурно ще ви кажат, че Бъртрам Устър, ако обстоятелствата позволяват, като цяло е самата любезност. Но, както бях принуден да покажа на Джийвс, когато възникна проблема с банджото, можех да отида и твърде далеч. С буреносно чело и леден поглед станах да отворя веригата. Бях готов

да нахокам сержант Ваулс — защото предполагах, че е той — и то така, че да ме помни цял живот.

— Ваулс — канех се да кажа, — дойде ми до гуша. Това полицейско разследване трябва да спре. То е чудовищно и недопустимо. Ние не сме в Русия, Ваулс.

Тези слова, или подобни, бих казал на Ваулс. Но това, което ме възпря, не беше слабост или съжаление, а фактът, че мъжът, който се беше вкопчил в чукалото, изобщо не беше Ваулс. Беше Дж. Уошбърн Стоукър. Гледаше ме с такъв зверски и яростен поглед, че ако не бях погълнал живителното питие и ако не знаех, че дъщеря му Полин благополучно се е чупила от собственото ми легло и от собствената ми пижама, несъмнено щях да се объркам.

При настоящите обстоятелства останах спокоен.

— Да? — казах.

Бях заредил тази дума с такова количество ледена изненада и надменност, че по-незначителен човечец би се катурнал назад като ударен с куршум. Дж. Уошбърн Стоукър обаче я прие, без да мигне. Той се втурна покрай мен в къщата, после се обърна и ме сграбчи за рамото.

— Я стига! — изрева той.

Освободих се хладнокръвно от хватката. За тази цел трябваше да се измъкна от горната част на пижамата си, но накрая успях.

— Моля?

— Къде е дъщеря ми?

— Дъщеря ти Полин?

— Имам само една дъщеря.

— И ме питаш къде е точно тази дъщеря?

— Знам къде е.

— Тогава защо питаш?

— Тя е тук.

— Тогава ми дай първо пижамата, за да се облека, и й кажи да влезе — казах аз.

Всъщност никога не съм виждал някого да скърца със зъби, затова не мога да кажа със сигурност, че Дж. Уошбърн Стоукър направи точно това. Може и да го е сторил. Може и да не е. Всичко, което мога да кажа най-отговорно, е, че скулите му се стегнаха и ченето му започна да работи, като че дъвчеше дъвка или пък няколко

зъба. Не беше приятна гледка, но благодарение на това, че си бях приготвил оная животоспасителна течност доста силничка, за да мога да заспя, сега бях в състояние да понеса изпълнението с кураж и твърдост.

— Тя е в къщата! — натърти той, като продължи да дъвче поредния си зъб.

— Какво те кара да мислиш така?

— Ще ти кажа какво ме кара да мисля така. Отидох в кабината ѝ преди половин час и я намерих празна.

— Но защо, за бога, предполагаш, че е дошла тук?

— Защото знам, че е влюбена в теб.

— Съвсем не е. Тя гледа на мен като на брат.

— Ще претърся тази къща.

— Давай смело — казах и вдигнах бариерата спокойно.

Той се втурна по стълбите, а аз се върнах към питието си. Не същото. Друго. Реших, че при тези обстоятелства, да повториш не е грях. Скоро посетителят ми, който беше тръгнал като лъв, слезе по стълбите като агънце. Предполагам баща, който е нахлул във вилата на един относително непознат човек, търсейки изгубената си дъщеря, трябва да се чувства малко или много като тъпо магаре. Аз поне бих се чувствал, и явно същото се отнасяше за Стоукър, който се повъртя малко наоколо и забелязах, че парата му, или по-точно двигателната сила, беше поспаднала.

— Дълга ти едно извинение, мистър Устър.

— Не му мисли много — махнах с ръка аз.

— Реших, че няма друг начин, когато видях, че я няма...

— Забрави всичко. Можеше да се случи на всеки. И двамата имаме вина. Ще пийнеш ли нещо, преди да тръгнеш?

Стори ми се разумно да го задържа колкото може по-дълго, за да дам на Полин достатъчно време да се върне на добрата стара яхта. Но не можах да го съблазня. Съзнанието му явно беше прекалено заето, за да мисли за питиета.

— Странно, къде ли може да е отишла — каза той и човек можеше да се учуди от благия му, даже приятелски патос, с който се обърна към мен. Като че ли Бъртрам му беше някой стар и мъдър приятел, с когото споделя тревогите си. Човекът явно беше измъчен.

Опитах се да го поободря малко.

— Може да е отишла да поплува.

— По това време на нощта?

— Момичетата правят странни неща.

— А тя е необикновено момиче. Тая нейна страст към тебе, например.

Това не ми се видя много тактично и бих се намръщил леко, ако не си спомних желанието си да му отворя очите по въпроса, че такава страст не съществува.

— Забравете тая идея, че мис Стоукър е в плен на моето фатално привличане — подканих го аз. — Тя направо си умира от смях, като ме види.

— Не добих същото впечатление днес следобед.

— А, това ли? Само братска прегръдка. Няма да се повтори.

— И по-добре да не се повтаря — изръмжа той, връщайки се за момент към предишните си обноси. — Е, няма да те задържам буден, мистър Устър. Извинявам се отново, че се показах такъв глупак.

Не може да се каже точно, че го потупах по рамото, но направих някакъв подобен жест във въздуха.

— Няма нищо, няма нищо. Ако можеше да ми пада по една лира всеки път, когато съм се правил на глупак, сега щях да съм богаташ.

И в тази сърдечна обстановка ние се разделихме. Той тръгна по градинската алея, а аз, като изчаках още десет минути, в случай че някой реши да ми направи дружеско посещение, пресуших чашата си и скокнах в леглото.

Който опитва, успява. В случая — успява да подремне, ако изобщо на това му се вика дрямка в място, пълно до козирката със Стоукърровци, Полини, Ваулсовци, Чъфнълровци и Добсъновци. Не мина много и натежалите ми клепки се затвориха.

Направо звучи невероятно, като се има предвид какъв е нощният живот на Чъфнъл Реджис, но следващото нещо, което видях, когато се събудих, не беше момиче, изскачащо от леглото ми, нито баща й, нахлуващ в дома ми с кървясали очи, нито пък полицейски сержант, свирещ рагтайм с чукалото по вратата. Това, което видях, когато се събудих, бяха птички до прозореца ми, възвестяващи новия ден.

Е, като казвам възвестяващи новия ден, имам предвид, че беше десет и половина и слънчевите лъчи, които проникваха през

прозореца, сякаш ме подканяха да стана и да видя как ще се справя с едно яйце, парче бекон и добрата стара чаша кафе.

Взех си душ бързешката, обръснах се и изтрополих надолу по стълбите, изпълнен с жажда за живот.

ЗЛОВЕЩО ПОВЕДЕНИЕ НА ЕДИН СОБСТВЕНИК НА ЯХТА

Вече бях свършил закуската си, седях в градинката и си свирех на банджо, когато нещо започна да нашепва укоризнено в ухото ми, че нямам право да се чувствам толкова доволен точно тази сутрин. Трагедията беше влязла в собствения ми дом. Едва преди десет часа станах свидетел на сцена, която, ако бях изтънченият и чувствителен мъж, който исках да вярвам, че съм, би изтрила всеки слънчев лъч от живота ми. Две влюбени сърца, с едното от които съм бил заедно от началното училище до Оксфорд, се бяха счепкали в мое присъствие и след като се бяха наранили взаимно, се бяха разделили вбесени, за да не се срещнат — според настоящото разписание — никога повече. А виж ме мен — безгрижен и коравосърдечен, седя и си свиря безгрижно на банджото „Вдигам пръст и казвам чурулик-чурулик“.

Грешка. Прехвърлих се на „Дух и тяло“ и ме облада някаква тиха скръб.

Нещо трябва да се направи, така си помислих. Трябва да се предприемат мерки и да се потърсят пътища за помирение.

Но не можех да се лъжа, че положението не е сложно. Обикновено, доколкото имах опит в тия неща, когато някой от приятелчетата ми скъса дипломатически връзки с момиче, или обратното, те са отседнали заедно в една и съща къща в провинцията или поне живеят в Лондон, където не е чак толкова дяволски трудно да им уредиш среща и да им събереш ръцете с великодушна усмивка. Но разгледайте фактите в историята с Чъфи и Полин Стоукър. Тя беше на яхтата — на практика окована във вериги. Той остана в Замъка — три мили навътре в сушата. И всеки, който би искал да извърши събирането на ръцете, би трябвало да има доста повече свобода на действие, отколкото имах аз. Вярно, моите позиции пред стария Стоукър бяха поукрепнали през изтеклата нощ, но от негова страна нямаше и намек, че е склонен да ме остави да се разпореждам на яхтата му. Имах точно толкова шансове да вляза във връзка с Полин и

да се опитам да я склоня, колкото и ако изобщо не беше идвала от Америка.

Хубавичък проблем, искам да кажа, и все още размишлявах върху него, когато градинската врата скръцна и забелязах Джийвс, който вървеше по алеята.

— А, Джийвс — казах.

Поздравът ми може да му се е сторил малко сдържан, но точно такъв трябваше да бъде. Това, което Полин ми беше казала за невъздържаните му и необмислени забележки по повод моя интелект, ме беше огорчило значително. Не за пръв път той споделяше погрешното си мнение, а човек като мен си има своите чувства.

Но ако Джийвс забележа пренебрежението ми, то той се направи, че му е убягнало. Отношението му продължаваше да бъде спокойно и равно.

— Добро утро, сър.

— От яхтата ли идваш?

— Да, сър.

— Там ли е мис Стоукър?

— Да, сър. Появи се на масата за закуска. Бях малко изненадан да я видя. Останах с впечатление, че възнамерява да остане на брега и да установи връзка с Негова Светлост.

Изсмях се кратко.

— Връзката беше установена и то как!

— Сър?

Оставих банджото и го погледнах строго.

— Хубавичко ни насади всичките миналата нощ! — казах му аз.

— Сър?

— Стига си ми съркал. Защо, за бога, не спря мис Стоукър миналата нощ?

— Едва ли бих си позволил, сър, да отклонявам младата дама от начинание, на което тя явно беше твърдо решена.

— Тя каза, че си я подтикнал с думи и дела — не се стърпях да хвърля истината в очите му.

— Не, сър. Аз просто изразих съпричастие към нейните желания.

— Казал си й, че ще се радвам да я приютя за нощта — продължих в същия дух.

— Тя ме информира, че вече е взела решение да търси подслон във вашата къща, сър. Не съм направил нищо повече, освен да изразя мнението, че ще направите всичко, което ви е по силите, за да ѝ помогнете.

— Добре, знаеш ли какъв беше резултатът — ефектът, ако мога да използвам този термин? Бях преследван от полицията.

— Сър?

— Разбираш ли, не можех да остана да спя в къщата, където от всеки ъгъл изскачат разни момичета. Затова се оттеглих в гаража. Не бяха минали и десет минути, и ето че цъфна сержант Ваулс.

— Не познавам сержант Ваулс, сър.

— А с него полицаи Добсън.

— С полицаи Добсън се знаем. Приятен младеж. Той навестява Мери, една от прислужниците в Замъка. Едно червенокосо момиче, сър.

— Въздържай се да ми говориш за косите на прислужниците, Джийвс — казах хладно. — Няма никаква връзка с въпроса. Придържай се към темата, а тя е, че прекарах безсънна нощ, преследван напред-назад от жандармерията.

— Съжалявам да чуя това, сър.

— Най-накрая дойде Чъфи. Като постави напълно погрешна диагноза на моя случай, той настоя да ме отнесе в стаята ми, свали ми ботите и ме сложи в леглото. Беше зает с последното, когато мис Стоукър излезе на сцената, облечена в бледовиолетовата ми пижама.

— Много неприятно, сър.

— Точна така. Избухна скандал до небесата, Джийвс.

— Наистина ли, сър?

— Горяха очи, гълчаха гласове. Накрая Чъфи падна по стълбите и излезе в нощта свъсен като облак. И въпросът е — какво да се направи сега?

— Това е ситуация, което изисква сериозен размисъл, сър.

— Искаш да кажеш, че още нямаш никакви идеи?

— Току-що научих всичко, което е произтекло, сър.

— Вярно. Забравих. Разговаря ли с мис Стоукър сутринта?

— Не, сър.

— Е, не виждам смисъл да ходиш в Замъка и да се занимаваш с Чъфи. Добре размислих върху нещата, Джийвс, и ми е ясно, че мис

Стоукър е тази, на която ѝ трябва убеждаване, излагане на доводи и изобщо — доброто старо укротяване на духа. Миналата нощ Чъфи нарани дълбоко чувствата ѝ и ще трябва доста да се потрудим, за да я склоним. За разлика от нея проблемът на Чъфи е прост. Не бих се изненадал, ако дори и в този момент не си скубе косите, че се е държал като последния тъпак. Един ден тих размисъл на открито ще му е достатъчен да го убеди, че е обвинил неправилно момичето. Да ходиш и да говориш с Чъфи ще е чиста загуба на време. Остави го сам и майката природа ще го излекува. По-добре е да отидеш право на яхтата и да видиш какво може да се стори с другата страна.

— Не съм имал намерението да разговарям с Негова Светлост, когато дойдох на брега, сър. Още веднъж трябва да ви повторя, че преди вие да ме информирате преди минута, не подозирах за възникналата пречка. Целта на моето посещение беше да ви донеса бележка от мистър Стоукър.

Бях озадачен.

— Бележка?

— Заповядайте, сър.

Отворих я все още в неведение и прочетох съдържанието. Не мога да кажа, че имах някакво просветление, след като го сторих.

— Странно, Джийвс.

— Сър?

— Това е покана.

— Наистина ли, сър?

— Абсолютно. Кани ме на празника. „Скъпи мистър Устър — пише татко Стоукър, — ще ми е страшно драго, ако дойдеш да пийнеш и хапнеш тази вечер на лодката. Без официално облекло“. Предавам ти същността. Необичайно, Джийвс.

— Несъмнено неочаквано, сър.

— Забравих да ти кажа, че сред посетителите ми миналата нощ беше и същият този Стоукър. Той връхлетя, разкрещя се, че дъщеря му е в къщата и претърси навсякъде.

— Наистина ли, сър?

— Е, разбира се, не намери никаква дъщеря, защото тя вече си беше тръгнала към яхтата, и той разбра, че се е показал като пълно магаре. На тръгване обноските му се посмекчиха. Всъщност, говореше ми любезно — нещо, което бих се обзаложил, че не умее да прави. Но

дали това обяснява внезапния прилив на гостоприемство? Не мисля така. Тонът му беше по-скоро извинителен, отколкото дружески. Нямахме и следа от каквото и да е желание да завърже едно от ония велики приятелства.

— Мисля, че е възможно разговорът, който водих тази сутрин с господина, сър...

— А-а! Значи ти си предизвикал тия про-Бъртрамовски чувства?

— Непосредствено след закуска, сър, мистър Стоукър изпрати да ме повикат и ме запита дали някога съм бил на служба при вас. Каза, че си спомнял да ме е виждал във вашия апартамент в Ню Йорк. Когато му отвърнах утвърдително, той продължи да ме разпитва във връзка с известни инциденти от миналото.

— За котките в спалнята ми? — предложих с най-невинния си глас.

— И за пробитата грейка.

— За откраднатата шапка?

— А също и за вашия навик да се спускате по водосточните тръби, сър.

— И ти му каза...

— Обясних му, че сър Родерик Глосъп е бил предубеден във всички гореспоменати ситуации, сър, и му разказах мотивите ви в тези истории.

— И той...?

— ... остана доволен, сър. Изглежда си помисли, че си е съставил погрешно мнение за вас. Каза, че е трябвало да помисли, преди да вярва на информация, идваща от сър Родерик — към когото се обърна като към плешив дърт нещо си, което в момента излезе от главата ми. Струва ми се, малко след това трябва да е написал писмото, с което ви кани на вечеря, сър.

Бях доволен от моя човек. Когато Бъртрам Устър види, че старият феодален дух е на почит, той гледа на него с одобрение и изразява това одобрение с думи.

— Благодаря ти, Джийвс.

— Няма защо, сър.

— Добре си се справил. Разбира се, ако гледаме нещата от едната им страна, все ми е тая дали татенцето Стоукър си мисли, че съм чалнат. Искам да кажа, човек, който има кръвно родство с някакъв тип,

дето обичал да ходи на ръце, едва ли е в позиция, що се отнася до нормалния разум, да си вири носа и да се изявява като...

— *Arbiter elegantiarum*, сър?

— Точно. Арбитер елегантие. Ще рече, съдник за хубавото. Та казвах, че не давам и два гроша за това какво си мисли старият Стоукър за кубето ми. Не ми пука. Но погледнато отстрани, признавам, че тази промяна на чувствата е добре дошла. Идва тъкмо навреме. Ще приема поканата му. Гледам на нея като на...

— *Amende honorable*^[1], сър?

— Исках да кажа, като на маслинен клонка.

— Или като на маслинен клонка. Двата термина практически са синоними, френската фраза обаче, съм склонен да приема като малко по-точна в конкретните обстоятелства — носейки в себе си, така да се каже, намек за угризения и желание за компенсация. Но ако предпочитате израза „маслинен клонка“, съвсем спокойно можете да го употребите, сър.

— Благодаря ти, Джийвс.

— Няма защо, сър.

— Предполагам знаеш, че ме накара напълно да забравя онова, което говорех?

— Моля да ме извините, сър. Не трябваше да ви прекъсвам. Ако си спомням правилно, вие забелязвахте, че имате намерение да приемете поканата на мистър Стоукър.

— А, да. Много добре. Ще приема тази покана — дали като маслинен клонка, или като *amende honorable* е напълно несъществено и да пукна, ако има някакво значение, Джийвс...

— Не, сър.

— И да ти кажа ли защо ще приема поканата? Защото тя ще ми даде възможност да видя мис Стоукър и да пледирам в защита на Чъфи.

— Разбирам, сър.

— Не че ще е лесно. Дори не знам как ще започна.

— Ако бих могъл да направя предложение, сър, предполагам, че младата дама ще откликне най-положително на твърдението, че Негова Светлост не е добре със здравето.

— Но тя знае, че е як като бик.

— Лошото здраве го е сполетяло вследствие раздялата му с нея и душевната мъка.

— А! Схващам. Душевно разстройство.

— Именно, сър.

— Мислиш, че нежното сърце на Полин ще се разчувства от това, а?

— Много е вероятно, сър.

— Тогава това е насоката, в която трябва да работя. Тук в поканата е казано, че вечерята ще бъде в седем. Малко раничко ми се вижда.

— Предполагам, че приготовленията се правят с цел да бъде удобно за мастър Дуайт, сър. Това ще е тържеството за рождения му ден, за което ви разказах вчера.

— Да, разбира се. С участие на странстващата трупа музиканти. Нали не е отменено?

— Не, сър. Музикантите ще присъстват.

— Чудя се дали ще имам възможност да си поприказвам с оня, дето свири на банджо. Има някои места в изпълнението му, за които искам да се консултирам.

— Без съмнение това може да се уреди, сър.

Джийвс говореше малко резервирано и ми стана ясно, че намира насоката на разговора за смущаваща. Ръчкане в старата рана, нещо такова.

Е, установил съм, че най-доброто в такива ситуации, е директният и открит подход към темата.

— Напредвам много бързо с банджото, Джийвс.

— Сър?

— Искаш ли да ти изсвирия „Какво е туй, що любов се зове“?

— Не, сър.

— Мнението ти за божествения ми инструмент не се е променило, така ли?

— Не, сър.

— Е, добре! Жалко, че не можем да се спогодим по този въпрос.

— Да, сър.

— Нищо не може да се направи. Без лоши чувства, нали?

— Да, сър.

— И все пак, жалко.

— Именно, сър.

— Както и да е, кажи на стария Стоукър, че ще цъфна точно в седем, нагласен като за парти.

— Да, сър.

— Или да взема да напиша кратка любезна бележка.

— Не, сър. Бях инструктиран да върна устен отговор.

— Тогава припчай обратно.

— Много добре, сър.

И така точно в седем кракът ми стъпи на яхтата и подадох шапката и лекото си манто на един минаващ моряк. Сторих го със смесени чувства, тъй като в главата ми се бореха противоречиви мисли. От една страна — чистият озон в Чъфнъл Реджис бе изострил апетита ми, а от Ню Йорк си спомнях, че Дж. Уошбърн Стоукър добре гощава гостите си. От друга — никога не съм бил спокоен в негово присъствие и не може да се каже, че тръпнех в очакване. Ако искате, можете да го изкажете така: плътта, или тялото на Устър предусащаха пиршеството с удоволствие, но духът му се чувстваше смачкан.

От личен опит знам, че има два вида американци. Първият — як и очилат, е самото добродушие. Поздравява те като че си любимият му син, започва да действа с шейкър, преди да се огледаш къде си, пълни ти чашите с весел смях, тупа те по гърба, разказва ти вицове на ирландско наречие за двама ирландци на име Пат и Майк, и, с една дума, прави живота ти песен.

Другият тип, който клони към студените сивкави очи и квадратна челюст, гледа на английския си братовчед с безпокойство. Той не е добрият елф. Той мисли. Говори малко, вдишва дълбоко и някак болезнено. И всеки път, когато случайно срещнеш погледа му, като че се сблъскаш челно със сурова стрида.

Дж. Уошбърн Стоукър винаги е бил несменяемият вицепрезидент на този втори клас американци.

Ето защо установих с голямо облекчение, че тази вечер малко се е поотпуснал. Макар и не точно приветлив, създаваше смътната представа за приветливост, доколкото изобщо му беше възможно.

— Надявам се, не възразяваш срещу една тиха семейна вечеря, мистър Устър? — каза той, след като си стиснахме ръцете.

— Съвсем не. Дяволски мило, че ме покани — отвърнах аз, за да не остана по-назад във вежливостите.

— Само ти, Дуайт и аз. Дъщеря ми лежи, има главоболие — продължи той.

Ето ти неприятност.

— О? — успях да кажа.

— Опасявам се, че усилията миналата нощ са й дошли малко в повече — рече татенцето и в очите му се прокрадна нещо от старата подозрителност.

Долавяйки скрития смисъл, успях да разбера, че Полин е в немилост и е била изпратена в леглото без вечеря. Стариият Стоукър не беше един от ония модерни родители с широки схващания. У него се наблюдаваше, както съм имал възможността да забележа, нещо от строгостта и непоклатимостта на старите пуритани. С две думи — Стоукър беше човек, който в областта на семейните отношения вярваше най-вече на желязната ръка.

Забелязвайки този поглед, ми беше малко трудно да оформя вежливия си въпрос.

— Тогава тя... ъ-ъ... ти... ъ-ъ...?

— Да. Беше съвсем прав, мистър Устър. Ходила е да поплува.

И още веднъж, докато говореше, долових подозрителния проблясък в очите му. Искаше ми се да кажа една-две добри думи за бедното момиче, но освен това, че момичетата са си такива, нещо, което премълчах, не ми дойде наум нищо по-подходящо.

В този момент един стюард обяви вечерята и ние влязохме.

Трябва да кажа, че имаше моменти по време на тази вечеря, когато съжалявах, че известни обстоятелства бяха предотвратили появата на дружинката от Замъка. Може да се учудите на изявлението ми, имайки предвид, че това, от което се нуждае всяка вечеря, за да е успешна, е отсъствието на сър Родерик Глосъп, вдовицата лейди Чъфнъл и сина на последната, Сийбъри. И все пак държа на мнението си. В атмосферата витаеше някаква неловкост, която малко или много обръщаше храната в устата ми на пепел. Ако този човек, Стоукър, не ме беше поканил така неочаквано, щях да си помисля, че му причинявам болка във вратните прешлени. През по-голямата част от времето той само седеше и преживяше в мрачно мълчание, като човек, на когото нещо му тежи. И когато проговори, беше с подчертана... така де... искам да кажа, не точно с ъгълчето на устата си, но нещо приблизително.

Аз от своя страна направих всичко възможно да поддържам разговора. Но едва след като младият Дуайт напусна масата и ние палехме пурите си, изглежда налучках темата, която го интересуваше, развеселяваше и въодушевяваше.

— Чудесна лодка, мистър Стоукър — рекох.

За пръв път нещо прилично на оживление се мерна на лицето му.

— Една от най-добрите.

— Не съм плавал много на яхта — признах аз. — И никога, освен веднъж на остров Уайт, не съм се качвал на толкова голяма.

Той изпуща с пурата си. Хвърли един поглед на чорчик в моята посока и после пак го отклони.

— Яхтата си има много предимства.

— О, естествено.

— Много място за гости.

— За цяла тумба.

— И когато дойдат, не могат да се изплъзнат толкова лесно и да стигнат брега.

Странен начин на виждане, но предполагам, че човек като Стоукър естествено има трудности в задържането на гостите си. Помислих си, че може да е имал неприятни случаи в миналото. Разбира се, нищо не прави повече един домакин да изглежда като глупак, от това да има гост в къщата си за дълга визита и после около обяд на втория ден да открие, че онзи се е изсулил към гарата.

— Искаш ли да разгледаш лодката? — попита той.

— Прекрасно — отвърнах.

— Ще се радвам да ти я покажа. Сега сме в главния салон.

— А-ха — вметнах аз.

— Ще ти покажа каютите.

Стоукър стана и двамата тръгнахме по коридори и тям подобни. Стигнахме една врата. Той я отвори и запали лампата.

— Това е една от нашите най-големи каюти.

— Много е хубава.

— Влез и я поразгледай.

Е, нямаше много за виждане, което да не фокусирам от прага, но човек трябва да се показва любезен в такива ситуации. Пристъпих вътре и ръгнах леглото за проба.

И докато го правех, вратата се затръшна. Когато припнах към нея, старецът беше изчезнал.

Доста странно — беше моето заключение. Всъщност, крайно необичайно. Протегнах ръка и врътнах дръжката.

Проклетата врата беше заключена.

— Ойларипи! — викнах.

Никакъв отговор.

— Хей! Мистър Стоукър — ревах гръмовито.

Само тишина, при това на камари.

Отидох до леглото и седнах. Случаят си плачеше за един хубав размисъл.

[1] Amende honorable (фр.) — искане на прошка. — Б.пр. ↑

ЗАПОЧВАЙ ДА МАЖЕШ, ДЖИЙВС!

Не мога да кажа, че нещата ми изглеждаха добре. Освен че бях в абсолютно неведение и невъзможност да проумея сценария, определено ме гризеше някаква тревога. Не знам дали сте чели книгата „Маскираният прислужник“. Тя е от ония, дето карат кожата ти да настръхва. Та в нея има един тип, Дрексдейл Йитс, частен детектив, който една нощ започва да търси улики в мазето и едва започнал — щрак — заключен капак и някой, който се хили гадно отгоре. За момент сърцето му спира да бие, също като моето. Като изключим гадното хилене (което Стоукър може и да е издал, без да го чуя), моят случай ми се стори досущ като неговия. Също като добрия стар Дрексдейл надушвах дебнеща опасност.

Разбира се, забележете, ако нещо подобно се беше случило в някое провинциално имение, където съм на посещение, и ръката, която превъртя ключа, бе на някой от приятелчетата ми, бих имал готово обяснение. Щях да го окачества като малка дружеска шегичка. Моят кръг приятели бъка от люде, на които ще им се стори дяволски забавно да те тикнат в някоя стая и да заключат вратата. Но в настоящата ситуация не мислех, че това е отговорът. У стария Стоукър нямаше нищо дяволито. Каквото и да си мислите за тоя тип с подозрителен поглед, никога не бихте го определили като игрив. Ако татенцето Стоукър хвърля гостите си за дълбоко замразяване, би трябвало да си има злокобни мотиви за това.

И нямаше нищо чудно, че докато седях на крайчеца на леглото и замислено пуших пурата си, се чувствах крайно разтревожен. Идваше ми наум мисълта за втория братовчед на Стоукър, Джордж. Бил е смахнат, няма никакво съмнение. И кой знае дали тая смахнатост не се е предала в семейството? Искам да кажа, имаше само една крачка от Стоукър, който заключва хората в кабините, и Стоукър, с потекла слюнка и диви животински очи, който се връща с бравичката за месо, за да ги разфасова.

Ето защо, когато вратата щракна и се отвори, разкривайки моя домакин на прага, признавам, че ми се разтрепериха мартинките и се приготвих за най-лошото.

Видът му ме поуспокои. Запъхтян — да, но не и демон в човешки образ. Очите гледаха нормално и на устата нямаше пяна. И все още пушеше пурата си, което ми се видя обещаващо. Искам да кажа — никога не съм срещал смахнат убиец, но си мисля, че първото нещо, което той би направил, преди да се захване с жертвата, би било да изхвърли пурата от устата си.

— Е, мистър Устър?

Никога не съм знаел какво да отвърщам, когато ми кажат „Е?“. Не знаех и сега.

— Трябва да се извиня, че те напуснах толкова внезапно — продължи Стоукър, — но се налагаше да дам указания концертът да започне.

— Аз очаквах този концерт — намесих се в разговора крайно внимателно.

— Жалко — рече татенцето, — защото ще го пропуснеш. Музикантите са много симпатични в негърската си маскировка. — Той ме изгледа замислено. — Имало е моменти, в които, ако бях по-млад, бих ти счупил врата — каза накрая.

Не харесвах насоката, в която тръгна разговорът. В края на краищата, човек е толкова млад, колкото се чувства, и не се знаеше дали той внезапно няма да получи — как им се викаше — една от ония илюзии на младостта. Имах чичо на седемдесет и шест, който под влиянието на отлежания портвайн обичаше да се катери по дърветата.

— Я, слушай — казах любезно, но с известна твърдост, — знам, че отнемам от времето ти, но би ли ми казал за какво е всичко това?

— Ти не знаеш ли?

— Не, да пукна, ако знам.

— И не се сещаш?

— Не, мътните го взели, не се сещам.

— Тогава по-добре е да започна от началото. Може би си спомняш посещението ми миналата нощ.

Казах му, че не съм забравил.

— Мислех си, че дъщеря ми е в твоята вила. Претърсих я. Не я намерих.

Врътнах пръсти великодушно.

— Всички допускаме грешки.

Той кимна.

— Да. Затова си тръгнах. И знаеш ли какво стана, след като се разделихме, мистър Устър? Тъкмо излизах, когато местният полицейски сержант ме спря. Изглежда имаше някакви подозрения.

Размахвах пурата си съчувствено.

— Нещо трябва да се направи за Ваулс — рекох. — Тоя човек направо ти лази по нервите. Предполагам, че си бил доста строг с него.

— Съвсем не. Той изпълняваше дълга си. Казах му кой съм и къде живея. Като разбра, че идвам от яхтата, той ме помоли да го придружа до полицейския участък.

Смаях се.

— Каква дързост! Да не би да те е окошарил?

— Не, това не беше арест. Искаше да идентифицирам един задържан.

— Все пак дяволски дръзко. За какво е трябвало да ти създава главоболия за такова нещо? Освен това, как, за бога, можеш да идентифицираш някого? Искам да кажа, нов си по тия места.

— В този случай беше лесно. Затворникът се оказа дъщеря ми Полин.

— Какво?

— Да, мистър Устър. Изглежда тоя човек Ваулс е бил в задната си градина късно през нощта — тя е до твоята, ако си спомняш — и видял някаква фигура да излиза от един от задните прозорци на приземния етаж на твоята къща. Била е дъщеря ми Полин. Носела е плувен костюм и твоето палто. Значи, виждаш ли, беше прав, когато ми каза, че сигурно е отишла да плува.

Той изтръска внимателно пепелта от пурата си. Нямахше нужда аз да правя същото с моята.

— Полин трябва да е била с теб няколко минути преди да дойда. Сега разбираш ли, мистър Устър, какво имах предвид, като казах, че ако бях по-млад, бих ти прекършил врата?

Нямахше кой знае какво да кажа. Понякога е така.

— Сега съм по-разумен — продължи той. — И затова ще избира по-лека пътека. Мисля си, че мистър Устър не е зетят, който бих си избрал, но ако ми се налага, няма какво да се прави. За моя радост ти

не си оня пелтечещ идиот, за когото те взимах някога. Научих, че историите, заради които прекъснах годежа ви с Полин в Ню Йорк, не са верни. Значи можем да смятаме, че нещата са точно такива, каквито бяха преди три месеца. Ще приемем онова писмо на дъщеря ми за недействително.

Не можеш да припаднеш, когато седиш на легло. Иначе щях да го направя и при това с все сила. Чувствах се така, като че скрита ръка ме е цапардосала по слънчевия сплит.

— Да не искаш да кажеш...?

Той оцъкли очите си право срещу ми. Дяволски очи, студени, и все пак огнени, ако ме разбирате добре. Направо минавах през мен като остриета и ме караха да си забравя мисълта.

— Предполагам, че желаш да се ожениш за дъщеря ми?

Е, разбира се... искам да кажа, по дяволите... това де... няма какво толкова да се отвърне на такъв въпрос. Включих се само с едно меко: „О-о, а-а!“.

— Не съм съвсем сигурен дали разбирам точното значение на израза „О-о, а-а!“ — каза той и, за бога, не знам дали забелязвате едно доста странно нещо. Тоя човек е имал привилегията да се наслаждава на обществото на Джийвс само около двадесет и четири часа, а ето ти го, вече говори като че през неговата уста — само дето Джийвс би казал „напълно“ вместо „съвсем“ и би прибавил едно „сър“. Спомням си, че веднъж приютих в апартамента си младия Катсмит Потър-Пърбрайт за една седмица и на втория ден той ми каза нещо за проверка на нечий си потенциални духовни заложи. А Катсмит е човек, който винаги си мисли, че се шегуваш с него, когато го убеждаваш, че в английския има думи с повече от една сричка. Та ставаше дума, че това само показва...

Както и да е, докъде бях стигнал?

— Не съм съвсем сигурен дали разбирам точното значение на израза „О-о, а-а!“ — каза Стоукър, — но все пак приемам, че желаш да се ожениш за дъщеря ми. Няма да се преструвам, че не умирам от удоволствие, но човек не може да има всичко. Какво е мнението ти за годежите, мистър Устър.

— Годежите? — изхъхрих аз, а кръвта ми започна бързо да се смръзва и крайниците ми мигновено изстинаха.

— Кратки ли трябва да са, или дълги?

— Ами...

— Аз предпочитам да са кратки. Мисля, че най-добре да изтеглим сватбата колкото се може по-напред. Ще трябва да проуча колко скоро може да стане това при вас. Предполагам, че не можеш просто да отидеш при първия свещеник, както в моята страна. При вас има доста формалности. Докато се погрижа за това, ти, разбира се, ще си мой гост. Страхувам се, че не съм в състояние да ти предложа свобода на яхтата, защото си твърде хитър младеж и може изведнъж да си спомниш някой ангажимент другаде — някоя среща, например, която те задължава да напуснеш компанията ни. Затова ще направя всичко възможно да се чувстваш удобно в тази стая през следващите няколко дни. На онзи рафт има книги — предполагам можеш да четеш — а на масата цигари. След няколко минути ще изпратя моя прислужник с пижама и всичко необходимо. Желая ти лека нощ, мистър Устър. Трябва да се връщам на палубата. Концертът все още не е свършил. Сам разбираш, че не мога да отсъствам от тържеството на сина си, колкото и да желая да си побъбря с теб.

Той откряна вратата, изниза се и отново ме остави сам.

Така се случи в кариерата ми, че вече два пъти ми се беше налагало да лежа в килия и да слушам как щракат ключове в ключалките. Първият път беше оня, за който спомена Чъфи, когато бях принуден да уверявам съдията, че съм Юстис Плимзол от Уест Дълуич. Колкото и да е странно, вторият път, както и първият, се случи вечерта след състезанието с лодки, когато влязох в партньорство с моя стар приятел Оливър Слипърлей в задигането на един полицейски шлем като сувенир, при което се установи, че под шлема е имало и полицаи. И в двата случая свърших зад решетките и вероятно бихте си помислили, че стар арестант като мен досега би трябвало да е посвикнал.

Но сегашната фиеста беше нещо съвсем различно. Преди се изправях единствено срещу перспективата за една умерена глоба. Сега се озовах очи в очи с доживотна присъда. Страничният наблюдател, имайки предвид хубостта на Полин и факта, че е наследница на повече от петдесет милиона кинта, би казал, че като се гърчех в душевна агония от брачната перспектива, вдигах прекалено шум за нищо.

Несъмнено такъв наблюдател би си пожелал да има поне половината от моите дертове. Но истината бе една — аз наистина се гърчех, и при това с пълна пара.

Освен че не исках да се женя за Полин Стоукър, сериозна пречка бе и това, че знаех твърде добре нейното нежелание да се омъжва за мен. При последната си разлъка с Чъфи тя може и да го беше нахокала доста усърдно, но бях сигурен, че някъде дълбоко в гърдите ѝ още се таи старата любов към него и ѝ трябва само един тирбушон, за да я извади отново на повърхността. А и Чъфи, при все че се беше сурнал с главата надолу по стълбите и бе изскочил навън в тъмната нощ, все още я обичаше. Така че, като се претеглят всички „за“ и „против“, ето какво излизаше — ако се ожения за това момиче, не само ще се насадя в соса, но и ще разбия сърцата както на булката си, така и на своя стар приятел от школко време. И ако това не оправдава въпросното гърчене, здраве му кажи.

Само една светлинка се виждаше в тунела — а именно, че старият Стоукър рече, че ще прати прислужника си с всичко необходимо за нощта. Може би Джийвс щеше да намери изхода.

И така, с чувството, че нито един букмейкър не би се поколебал да заложил сто към едно против, аз привърших пурата си и се проснах на леглото.

Все още се борех с покривката, когато вратата се отвори и едно почтително прокашляне ме уведоми, че Джийвс е налице. Ръцете му бяха пълни с дрехи от най-различен тип. Той ги остави на един стол и ме погледна с нещо, което бих нарекъл съчувствие.

— Мистър Стоукър ме инструктира да ви донеса пижамата, сър.

Издадох някакъв гъргорещ звук.

— Не пижама ми трябва, Джийвс, а крила на гълъб. Запознат ли си с последните събития?

— Да, сър.

— Кой ти ги каза?

— Моят информатор беше мис Стоукър, сър.

— Разговарял си с нея?

— Да, сър. Тя ми предаде накратко плановете на мистър Стоукър.

За пръв път, откакто започна тая зловеща афера, лъч надежда прониза гърдите ми.

— За бога, Джийвс, дойде ми идея. Нещата не са чак толкова зле, колкото си мислех.

— Така ли, сър?

— Да. Не разбираш ли? Дай му на стария Стоукър да си плеши...
Ъ-Ъ...

— Небивалици, сър?

— Измишльотини.

— Измишльотини или небивалици, сър, както предпочитате.

— Та дай му на стария Стоукър да си плеши измишльотини колкото иска, няма да я бъде, Джийвс. Мис Стоукър просто ще си седне на ушите и няма да сътрудничи. Можеш да отведеш коня пред олтара, Джийвс, но не можеш да го накараш да пие.

— В последния си разговор с младата дама, сър, не останах с впечатление, че тя се възпротивява на плановете.

— Какво!

— Не, сър. Тя изглежда, ако мога да се изразя така, примирена и предизвикателна.

— Не може да бъде и двете.

— Може, сър. Отношението на мис Стоукър отчасти е безразлично, като че вече нищо няма значение, но ми се струва още и повлияно от идеята, че влизайки в брачна връзка с вас, ще отправи — как да кажа — предизвикателен жест към Негова Светлост.

— Предизвикателен жест?

— Да, сър.

— Искаш да кажеш, ще му натрие носа?

— Именно, сър.

— Каква глупава идея. Това момиче е изперкало.

— Известно е, че женската психология е странна, сър. Поетът Поуп...

— Остави сега поета Поуп на мира, Джийвс.

— Да, сър.

— Има моменти, в които на човек му се ще да чуе всичко за поета Поуп, и момента, в които изобщо не му пука.

— Много вярно, сър.

— Въпросът е, че съм затънал и с двата крака. Ако тя мисли така, значи нищо не може да ме спаси. Аз съм загубен.

— Да, сър. Освен ако...

— Освен ако...

— Ами, питам се, сър, дали няма да е най-добре да предотвратите всички неудобства и тревоги, като се оттеглите от яхтата.

— Какво!

— Яхтата, сър.

— Знам, че каза „яхтата“. Я, стига, Джийвс — продължих аз с треперещ глас, — не ти прилича в криза като тази да ми излизаш с такива абсолютни безсмислици. Как, да го вземат мътните, мога да напусна тази яхта?

— Работата може лесно да се уреди, ако сте съгласен, сър. Разбира се, ще ви струва някои неудобства...

— Джийвс — рекох, — като изключим промъкването през страничния отвор, което не може да стане, съм готов да преживея всяко неудобство, ако то ме измъкне далече от тая проклета плаваща тъмница и ще ме отведе на твърда земя. — Спрях и го погледнах тревожно. — Това не са просто безсмислици, нали? Наистина ли имаш план?

— Да, сър. Причината, поради която се колебаех да го предложа, е, че се опасявах, да не би да откажете да покриете лицето си с черна вакса.

— Джийвс?

— Тъй като времето е от значение, сър, не би било разумно да използвате овъглен корк.

Обърнах лице към стената. Това беше краят.

— Остави ме, Джийвс — промълвих. — Явно, обърнал си няколко от по-силното.

Не съм сигурен дали това, което ме прониза като нож, даже по-болезнено от агонията на мъчителното ми положение, не беше мисълта, че първоначалното ми подозрение е вярно и че след всички тия години съвършеният му мозък най-после се е повредил. Защото макар и тактично да оправдах с няколко чашки всичките тия приказки за овъглен корк и черна вакса, дълбоко в сърцето си бях убеден, че човекът се е смахнал.

Той се прокашля.

— Ако ми позволите да обясня, сър. Музикантите тъкмо привършват изпълнението си.

Скочих от леглото. Отново проблесна надежда, а при мисълта, че се бях отнесъл така несправедливо с човека, угризението ме заръфа като невръстен булдог, захапал гумения си кокал. Разбихах накъде бие тоя гигантски ум.

— Искаш да кажеш...?

— Тук имам малка кутийка с вакса, сър. Донесох я със себе си, очаквайки подобен ход. Ще бъде проста работа да я нанесете на лицето и ръцете си по такъв начин, че да създадете впечатление у мистър Стоукър, ако случайно го срещнете, че сте член от трупата негърски музиканти.

— Джийвс!

— Предложението ми, сър, ако вие сте склонен към действията, които предложих, е да изчакаме, докато тези чернолики артисти напуснат яхтата. После мога да уведомя капитана, че един от тях, мой личен приятел, се е забавил, за да говори с мен, и затова е изпуснал моторната лодка. Не се съмнявам, че той ще ми даде позволение да ви закарам до брега на една от малките лодки.

Пулех се срещу му. Годините на близко познанство, споменът за великите му успехи от миналото, фактът, че живее до голяма степен на риба, така че мозъкът му да е максимално натъпкан с фосфор, колкото изобщо може да бъде един човешки мозък — всичко това не ме беше подготвило за подобно върховно постижение.

— Джийвс — рекох, — както съм имал възможността да го казвам и преди, ти нямаш равен на себе си.

— Благодаря, сър. Старая се да бъда полезен.

— Мислиш, че номерът ще мине?

— Да, сър.

— Ти лично даваш ли гаранция за плана?

— Да, сър.

— И казваш, че имаш под ръка от онуй нещо?

— Да, сър.

Отпуснах се в един стол и обърнах лик нагоре.

— Тогава започвай да мажеш, Джийвс — подканих го, — и мажи, докато опитните ти очи не ти подсказат, че си намазал достатъчно.

ЕДИН КАМЕРИЕР НАДВИШАВА ПРАВАТА СИ

Като правило винаги съм бил против историите, в които разказвачът скача спокойно от сцена на сцена и ви оставя да си представяте сами, доколкото можете, какво се е случило междувременно. Имам предвид ония истории, където глава десета завършва с героя, заключен в подземна тъмница, а глава единадесета започва със същия той герой в центъра на някакво веселие в испанското посолство. Затова съм длъжен да опиша стъпка по стъпка различните ходове, които ме изведоха към свободата и безопасността, ако разбирате какво искам да кажа.

Но когато тактик като Джийвс се е нагърбил с приготвленията, цялото описание си губи смисъла. Дори направо си е загуба на време. Ако Джийвс реши да премести някого от точка А до точка Б, например от кабината в една яхта до брега пред вилата му, той просто го прави. Без засечки. Без затруднения. Без много шум. Без излишни вълнения. Няма какво да се разказва. Искам да кажа, пресягаш се към най-близката кутия вакса, мажеш си лицето, излизаш на палубата, тръгваш си преспокойно по мостика, махаш радушно за довиждане на ония членове на екипажа, които може да са там, плюеш във водата, качваш се на лодката и след десет минути — ето те, дишаш с пълни гърди студения нощен въздух на сушата. Чиста работа.

Споменах го на Джийвс, когато стигнахме кея и той отвърна, че е много мило от моя страна да го кажа.

— Няма защо, Джийвс — рекох. — Повтарям. Изключително чиста работа. Прави ти чест.

— Благодаря, сър.

— Аз ти благодаря, Джийвс. И сега какво?

Бяхме слезли от кея и стояхме на пътя, който минаваше покрай градинската ми порта. Всичко беше спокойно. Звездите трепкаха над нас. Бяхме сами с майката природа. Нямаше и следа от полицейски сержант Ваулс или полицаи Добсън. Чъфнъл Реджис спеше, както би

казал някой. И все пак, като си погледнах часовника, установих, че часът е едва девет и няколко минути. Спомням си, че това ме изненада. Дали заради силните емоции и поради вълнението, че съм бил изложен на опасност, имах усещането, че нощта доста е понапреднала и не бих се изненадал, ако часовникът ми показваше един.

— И сега какво, Джийвс? — повторих въпроса си.

Забелязах лека усмивка по ясно очертаното му лице и тя не ми се понрави. Разбира се, бях му благодарен за това, че ме спаси от съдба по-лоша от смърт, но човек трябва да се контролира в такива моменти. Погледнах го с един от моите особени погледи.

— Нещо гъделичка ли те, Джийвс? — попитах хладно.

— Моля за извинение, сър. Нямах намерение да демонстрирам веселие, но не се сдържах да не се усмихна на външния ви вид. Малко е странен, сър.

— Повечето хора биха изглеждали малко странно с вакса по лицето, Джийвс.

— Да, сър.

— Грета Гарбо, да речем.

— Да, сър.

— Или Дийн Инг.

— Съвсем вярно, сър.

— Тогава спести си тия лични коментари, Джийвс, и ми отговори на въпроса.

— Боя се, че забравих какво ме питахте, сър.

— Въпросът ми беше — и все още е — какво сега?

— Искате съвет относно следващата си стъпка, сър?

— Искам.

— Бих предложил да се упътите към вилата си, сър, и да почистите лицето и ръцете си.

— Дотук, разумно. Тъкмо това мислех да направя.

— След това, ако мога да си позволя един съвет, сър, мисля, че ще бъде добре, ако хванете първия влак за Лондон.

— Отново разумно.

— Веднъж като стигнете там, сър, бих препоръчал посещение на някой европейски курорт, като Париж, Берлин или Италия.

— Или пък слънчева Испания?

— Да, сър. Възможно е и Испания.

— Или Египет?

— Египет ще ви се стори малко топъл в това време на годината, сър.

— Не и наполовина толкова топъл, колкото Англия, ако татенцето Стоукър ме открие.

— Съвсем вярно, сър.

— Това се казва здравеняк, Джийвс! Това се казва як гражданин! Мъж, който дъвче натрошено стъкло и си забива пирони във врата, вместо да носи колосана яка.

— Мистър Стоукър определено е силна натура, сър.

— Господ ми е свидетел, Джийвс, имало е времена, когато съм си мислел, че сър Родерик Глосъп е човекоядец. Та даже и леля ми Агата. А те бледнеят в сравнение с него, Джийвс. Направо бледнеят. Кое то ни довежда до твоето предложение. Възнамеряваш ли да се върнеш на яхтата и да продължиш да си имаш вземане-даване с тая тъмна особа?

— Не, сър. Предполагам, че мистър Стоукър няма да ме приеме радушно. За интелигентен джентълмен като него, когато разкрие бягството ви от яхтата, ще бъде ясно от пръв поглед, че аз съм способствал за него. Ще се върна към службата си у Негова Светлост, сър.

— Той ще ти се зарадва.

— Много мило, че го казвате, сър.

— Няма защо, Джийвс. Всеки би се зарадвал.

— Благодаря, сър.

— Значи, тръгваш към Замъка?

— Да, сър.

— Тогава ти желая от все сърце лека нощ. Ще ти драсна един-два реда, за да те уведомя къде съм и как се справям.

— Благодаря, сър.

— Аз ти благодаря, Джийвс. В плика ще има скромно свидетелство за моята признателност.

— Много щедро от ваша страна, сър.

— Щедро ли, Джийвс? Схващаш ли, че ако не беше ти, сега щях да седя заключен на оная пъклена яхта? Но ти ме разбираш добре.

— Да, сър.

— Между другото, има ли влак за Лондон тази вечер?

— Да, сър. В 10:21. Ще можете да го хванете спокойно, сър. Боя се, че не е експрес.

Махнах с ръка.

— Щом се движи, Джийвс, щом колелата му тракат и крета от гара на гара, ще ме устрои. Хайде, лека нощ.

— Лека нощ, сър.

Влязох във вилата с олекнало сърце. Задоволството ми не помръкна дори и когато открих, че Бринкли още не се е върнал. Като работодател бих могъл да погледна накриво факта, че нахалникът е получил свободна вечер и е прибавил още един ден и една нощ, но в качеството си на гражданин с вакса по лицето напълно го подкрепях. В такива ситуации усамотението, както би се изразил Джийвс, е от първостепенна важност.

Влязох в спалнята възможно най-бързо и налях вода от каната в легена, тъй като в малките вили на Чъфи нямаше баня. Намокрих лицето си и го натърках обилно със сапун. После, като го оплакнах добре, отидох пред огледалото и можете да си представите огорчението и почудата ми, когато открих, че все още съм черен като въглен. Като че ли не се бях докосвал до сапуна.

В такива моменти човек трябва да помисли малко и не след дълго разбрах каква е работата. Спомних си, че някъде бях чувал или чел, че в такива кризисни ситуации трябва да имаш масло. Тъкмо се канех да сляза долу и да взема, когато внезапно чух шум.

Човек в моето положение — на практика положението на преследван елен — трябва добре да обмисли какъв да бъде следващият му ход, когато чуе шум в къщата. Твърде възможно е това да беше Дж. Уошбърн Стоукър, хукнал по дирите ми. Защото ако е наминал към моята кабина, първото нещо, което би сторил, е да се втурне към вилата. Затова не трябваше да си играя на лъва, който скача от леговището си — каквото в момента ми се струваше моята спалня, а по-скоро на предпазливия охлюв, който подава глава от черупката си по време на буря. В конкретния случай заставах пред вратата и се ослушах.

Имаше какво да се чуе. Който и да вдигаше врявата, беше долу в дневната и в момента се бореше с мебелите. И струва ми се, мисълта,

че умен и практичен тип като татенцето Стоукър, ако е по следите ми, няма да си губи времето с такива неща, най-накрая ми вдъхна кураж да пристъпя на пръсти до парапета и да надзърна отгоре.

Трябва да ви кажа, че това, което нарекох дневна, беше нещо като салон, препълнен с мебели. Той съдържаше маса, голям часовник, поставен на стойка, диван, два стола и две-три стъклени витрини, пълни с препарирани птици. От мястото, където стоях, наведен над парапета, хващах пълната картина в полезрението си. Долу беше доста мрачно, но аз имах добра видимост, защото на полицата над камината гореше газена лампа. На нейната светлина се виждаше, че диванът е преобърнат, двата стола са изхвърлени през прозореца, а витрините с препарираните птици — смлени на брашно. В момента една неясна фигура в по-далечния ъгъл на стаята се опитваше да направи захват на големия часовник.

Не можех да кажа със сигурност кой от двамата беше в по-изгодни позиции. Ако бях настроен на спортна вълна, мисля, че бих бил по-склонен да заложа на часовника. Внезапна извивка на борците успя да разкрие лицето на смътната фигура и с голямо вълнение установих, че то е на Бринкли. Като заблудена овца, търсеца пътя обратно към стадото, този проклетник Бринкли се беше дотъркалял в къщи с двадесет и четири часа закъснение, при това пиян като талпа.

Както можете да предположите, у мен се събуди изрядният домакин. Забравих, че е неразумно да се разкривам пред чужди очи. Всичко, за което мислех, бе, че този нещастен почитател на петилетките срина до основи Устъровия дом.

— Бринкли! — измучах аз.

В началото въпросното лице изглежда реши, че това е гласът на часовника, защото се хвърли отгоре му с нови сили. Тогава внезапно очите му се спряха на мен. Той се разплете за миг от хватката с противника си и се опули насреща ми. Часовникът използва тази моментна слабост и след като се олюля напред-назад се установи с трясък в перпендикулярно положение. Удари тринадесет часа и потъна в мълчание.

— Бринкли! — повторих аз и бях готов да добавя „По дяволите“, когато някакъв пламък лумна в очите му, очи на човек, който всичко е проумял. За секунда той стоя така ококорен. После произведе страшен рев.

— Господи помилуй! Дяволът!

И като сграбчи един месарски нож, който беше сложил на полицата с идеята, че не се знае кога може да му потрябва, се втурна на подскоци по стълбите.

Е, бях на косъм. Ако някога имам правнуци — което в момента е една доста далечна перспектива — и те се съберат около мен за поредната вечерна приказка, ще им разкажа тази за моето спасение в спалнята секунда преди месарският нож да ме застигне. И ако в резултат те получат гърчове през нощта и се събудят с писъци, ще знам, че са придобили някаква далечна представа за чувствата на възрастния си роднина през тази злополучна нощ.

Ако кажем, че след като тресна вратата, заключи я, бутна стол срещу нея, а до стола леглото, та ако кажем, че след всичко това Бъртрам Устър се почувства напълно спокоен, то бихме изrekli едно предумишлено преувеличение. Не бих могъл да нарисувам душевното си състояние по-ясно от следното изявление: ако Дж. Уошбърн Стоукър в този момент се беше появил в къщи, щях да го приветствам като брат.

Бринкли беше на ключалката и ме умоляваше да изляза, за да види какъв е цветът на вътрешностите ми. И, за бога, това, което ми се стори върхът на цялата тая гадост, беше, че той говореше със същия почтителен глас, както и преди. И продължаваше да ме нарича „сър“, което ми се виждаше ужасно тъпо. Искам да кажа, че ако викаш някого навън, за да го разфасоваш с месарски нож, е абсурдно да лепиш по едно „сър“ на всяко изречение. Двете неща просто не си пасват.

На този етап си помислих, че първото нещо, което трябва да направя, е да изясня очевидното недоразумение в главата му.

Прилепих устни към вратата.

— Всичко е наред, Бринкли.

— Ще бъде, ако излезете, сър — отвърна той вежливо.

— Искам да кажа, че аз не съм дяволът.

— О, сте, сте, сър.

— Казвам ти, че не съм.

— О, да бе.

— Аз съм мистър Устър.

Той изпищя пронизително.

— Той е хванал там вътре мистър Устър!

В наше време не са много на мода старите монолози, затова предположих, че се обръща към някаква трета персона. Естествено, в този момент чух боботещо пухтене и един носов глас проговори.

— Какво е всичко това?

Беше моят бодърстващ съсед, полицейски сержант Ваулс.

Първото нещо, което изпитах, разбирайки, че законът е сред нас, бе това на безгранично облекчение. Имаше много неща у тоя бдителен човек, които не харесвах — например склонността му да си пъха носа в гаражите и бараките на хората, но каквото и да мислите за някои от привичките му, не можеше да се отрече, че е полезен в обстоятелства като горните. Да се справиш със смахнат камериер не е работа за всеки. Трябва ти авторитет и тежест. От тях гигантският пазител на реда имаше в излишък. И тъкмо щях да го подтикна към действие с поощрителни звуци през вратата, когато нещо ми подсказа, че ще е по-разумно да се въздържа.

Виждате ли, работата с тия бдителни полицейски сержанти е, че те задържат и разпитват. Намирайки Бъртрам Устър в недвусмислена ситуация да се разхожда из къщата с почернено лице, сержант Ваулс не би отминал случая само с повдигане на раменете и едно небрежно лека нош. Както казах, той би ме задържал и разпитал. Като си припомни срещите ни миналата нош, по всяка вероятност хрътката би погледнала на мен с безпокойство. Ще настоява да го придружа до полицейския участък, докато извести Чъфи да дойде и да каже какво ще е най-добре да се стори. Ще се викат доктори, ще ме налагат с лед... В резултат на всичко това най-вероятно ще ме задържат в района достатъчно дълго, за да може старият Стоукър да открие, че кабината ми е празна и в леглото ми не е лягано. После ще се втурне към брега да ме прибере и отново да ме окошари на яхтата.

Поразмислих, поразмислих и не се обадох. Само дишах тихо през носа.

Зад вратата се водеше накъсан диалог и ви давам честната си дума, че ако нямах сигурна информация за противното, бих казал, че тая странна птица Бринкли никога в живота си не е лизвала капка алкохол. Целият отпечатък на най-големия гуляй в историята върху него беше една по-остра нотка в изговора и кристалночиста артикулация, която приличаше повече на сребърна камбанка, отколкото на каквото и да било друго.

— Дяволът е там вътре, унищожава мистър Устър, сър — казваше той. И освен в обявите по радиото никъде не бях чувал глас с по-звънка настройка.

Човек би казал, че подобно изявление звучи доста сензационно, но то не бе регистрирано от сержант Ваулс с подobaваща бързина. Сержантът беше от ония люде, които обичат нещата да си идват по реда и да ги отмята едно по едно. За момента той се интересувахе изключително от месарския нож.

— Какво правиш тук с този нож? — запита той.

Нищо не би могло да бъде по-вежливо и почтително от отговора на Бринкли.

— Взех го, за да атакувам дявола, сър.

— Какъв дявол? — запита сержант Ваулс, стигайки до следващия по ред въпрос.

— Черният дявол, сър.

— Черният?

— Да, сър. Той е в тая стая, убива мистър Устър.

Сега, след като вече стигна до същността, сержант Ваулс бе заинтригуван.

— В тази стая?

— Да, сър.

— Убива мистър Устър?

— Да, сър.

— Такова нещо не може да се допусне — заяви сержант Ваулс доста строго. Чух го, че цъка с език.

Последва властно потропване на вратата.

— Хей!

Запазих разумно тишина.

— Извинете, сър — чух да казва Бринкли и по шума от стъпки по стълбите подразбрах, че напуска нашия малък симпозиум — вероятно да си пробва пак силите с часовника.

Кокалчетата на Ваулс отново удариха по вратата.

— Ти там вътре. Ехо!

Не издадох и звук.

— Вътре ли сте, мистър Устър?

Започвах да си мисля, че разговорът върви доста едностранчиво, но нямаше какво да сторя по въпроса. Приближих се до прозореца и

надникнах, повече с идеята да минава времето, отколкото нещо друго — и едва сега, ако щете ми вярвайте — ми проблесна идеята, че може би ще мога да се измъкна от неприятната сцена. Не беше много високо от земята и с голяма доза облекчение започнах да връзвам един чаршаф на възли като средство за моето бягство.

В този момент чух сержант Ваулс внезапно да надава вик.

— Хей!

А отдолу отвърна гласът на Бринкли.

— Сър?

— Внимавай какво правиш с тая лампа.

— Да, сър.

— Ще я катурнеш.

— Да, сър.

— Хей!

— Сър?

— Ще подпалиш къщата!

— Да, сър.

Тогава се чу далечен трясък на стъкло и сержантът припна по стълбите. Това беше последвано от звук, който ме остави с впечатлението, че Бринкли, след последното си изпълнение, е търтил към входната врата и я е треснал с все сила след себе си. Второто трясване на вратата би трябвало да е от страна на закона. Тишина! Най-послед! А през ключалката се заизвива тънка струйка дим.

Не знам нещо да гори толкова хубаво, колкото тия стари селски вилички. Само им драсваш една клечка, или катурваш лампа, какъвто бе случаят — и са готови. Не мина и половин минута, когато до ушите ми достигна весело бумтене на пламъци и част от пода в ъгъла внезапно избухна в игрив огън.

На Бъртрам му дойде до гуша. Преди минута се бях туткал с някакви си възли с цел осигуряването на така да се каже луксозно напускане на полесражението. С две думи, помайвах се и не си давах много зор. Сега обаче се разбързах. Осъзнах, че не може и дума да става за удобства и комфорт. В следващите тридесет секунди котките върху горещата ламарина биха могли да се поучат от мен.

Спомням си, че веднъж четох в един вестник, в рубриката „Интересни проблеми“, за това какво бихте спасили, ако сте в горяща къща? Ако не ме лъже паметта, говореше се за бебе. Също и за

безценна картина. Мисля, че имаше нещо и за прикована на легло леля. Знам, че имаше богат избор и си длъжен да сбърчиш чело и да обмислиш въпроса отвсякъде.

В конкретната ситуация аз не се колебах. Веднага се огледах за моето банджо. Представете си паниката ми, когато си спомних, че съм го оставил в дневната.

Е, не бих слязъл долу, та макар и за верния ми стар музикален инструмент. Дори и тук вече можеше да се постави под съмнение въпроса дали няма да се опържа като картофче, тъй като жизнерадостният пламък в ъгъла се беше разпрострял на по-голям терен. С въздишка на съжаление скокнах бързо към прозореца и в следващия момент вече падах като тиха роса над земята под мен.

Или беше дъжд? Винаги забравям.

Джийвс сигурно знае.

Приземих се меко и се втурнах безшумно през плета между моята задна градина и тази на сержант Ваулс. Продължих да давам газ, докато не стигнах някаква горичка — струва ми се около половин миля от мястото на инцидента. Небето бе цяло осветено от зарево, а в далечината можех да чуя звъна на местната пожарникарска бригада, тръгнала безстрашно да изпълнява своя дълг.

Седнах на един пън и за да мине времето, си направих един разбор на положението.

Не беше ли Робинзон Крузо оня, който в подобни объркани ситуации си правеше нещо като сметка с графа плюсове и графа минуси, за да види какво му е състоянието и дали в този момент губи или печели. Знам, че някой го правеше и винаги съм смятал, че идеята е крайно добра.

Точно това направих и аз сега. Мислено, разбира се, като междувременно държах под око пътя за евентуални преследвачи.

Сметката излезе приблизително такава.

Плюсове:	Минуси:
Е, все пак съм жив и здрав.	Да, но къщата ти изгоря.
Не моята, на Чъфи.	Да, знам, но всичките ти

	вещи са там.
Е, нищо ценно.	Ами банджото?
О, господи, вярно бе.	Знаех си, че това ще те накара да се позамислиш.
Няма защо да ми го натякваш.	Не ти го натяквам. Просто казвам, че сега банджото ти е купчинка пепел.
Е, щях да изглеждам много по-глупаво, ако се беше случило с мен.	Хм, несериозни доводи.
И все пак, измъкнах се от стария Стоукър.	Откъде си толкова сигурен?
Все още не ме е пипнал.	Не, но би могъл.
Все още имам време да хвана оня влак в 10:21.	Бедни ми глупако, не можеш да хващаш влакове с лице като на чер арапин.
Маслото ще изличи черното.	Да, но нямаш масло.
Мога да си купя.	Как? Имаш ли пари? Е,

	нямам. Тогава?
Защо да не кажа на някого да ми донесе малко масло?	На кого?
Ами, на Джийвс, разбира се. Трябва само да отида до Замъка, да изложа целия случай пред Джийвс, да му кажа да се захваща с него и готово — опечена работа и никакви грижи повече. Джийвс знае къде има море от масло. Виждаш ли! Фасулска работа, ако помислиш малко и не загубиш ума и дума.	

За бога, не можах да се сетя за нито един минус, който да излезе насреща ми след това последно хрумване. Внимателно огледах нещата в търсене на такъв и след петата минута разбрах, че графа минуси нямаше какво повече да ми предложи. Бях я победил. Не можеше да издаде и гък.

Разбира се, трябваше да се сетя за това разрешение още в началото. Като си помислиш, дяволски очевидно. Джийвс вече трябва да е стигнал Замъка. Нужно е само да отида и да се свържа с него. Той може да ми донесе сто килограма масло на тепсия. И не само това, но и ще ми заеме достатъчно, за да си платя билета за Лондон, та даже и да си купя един млечен шоколад от машината на гарата. Направо фасулска работа.

Станах вдъхновен от пъна и потеглих. Спасявайки кожата си, както би могло да се нарече, бях пообъркал координатите, но скоро попаднах на главното шосе и не мисля, че мина повече от четвърт час, когато вече чуках на задната врата на Замъка.

Тя се отвори от дребно момиче — някаква прислужница от кухнята, както я окачествих — която като ме видя, зяпна за момент в панически ужас, а после с пронизителен писък се катурна, взе да се търкаля и да тропа с пети по пода. Не съм сигурен дали не ѝ излезе и пяна на устата.

ОПЕРАЦИЯ „МАСЛО“

Трябва да си призная, че беше голям удар. Никога преди не бях подозирал колко важна роля играе лицето на човек. Искан да кажа, че Бъртрам Устър щеше да бъде посрещнат с уважение и почитателност, ако имаше само един лек загар. Всъщност, не бих се учудил, ако момиче със социално положение на кухненска прислужница би направило и реверанс. Мисля, че нещата биха стояли по коренно различен начин, ако имах някаква смъртна бледост или пък гнойни пъпки. Но само и единствено защото бях омазан с вакса, това създание от женски пол се въргаше на изтривалката и мятеше кърпички нагоре-надолу из коридора.

Е, разбира се, можех да направя само едно. Вече се чуваха гласове по коридора и след половин минута можех да очаквам стълпотворение от прислужници на сцената. Затова си плюх си на петите и изчезнах. И предполагайки, че съвсем скоро районът около задната врата подлежи на претърсване, обиколих сградата и се приютих в един храст недалече от главния вход.

Тук трябва да направя пауза. Стори ми се, че преди да продължа, е по-добре да анализирам ситуацията и да реша какво да предприема.

При други обстоятелства, ако бях полегнал в някое кресло с цигара в уста, вместо да клеча в тоя гаден листак и във врата ми да падат бръмбари, сигурно щях да изпитам голяма доза задоволство и въодушевление от пейзажа и околността като цяло. Винаги съм бил голям почитател на спокойствието на старата английска градина някъде по времето между края на вечерята и часа за лягане. От мястото си виждах целия силует на Замъка, очертан върху небето. Впечатляваща гледка. В дърветата си шушукаха птици, а някъде наблизко сигурно имаше цветна лека с шибой и тютюн, защото въздухът беше изпълнен с приятно ухание. Прибави кроткия мир на лятната нощ и ти става ясно.

Някъде към края на десетата минута спокойствието на лятната нощ се пропука. От един от прозорците проехтяха силни викове.

Познах гласа на младия Сийбъри и ми стана драго, че и той си има своите неприятности. Предполагам, беше се получило търкане от факта, че някой искаше да го сложи да спи, а той се противеше. След малко престана да врещи и всичко отново притихна.

Непосредствено след това се дочу шум от стъпки. Някой вървеше по алеята към входната врата.

Мигновено предположих, че е сержант Ваулс. Виждате ли, Чъфи беше местният мирови съдия и първото нещо, което би направил Ваулс, след историята с вилата, би било да отиде право при големия шеф и да даде отчет. Спотаих се в храстите.

Не, не беше сержант Ваулс. Току-що бях мярнал фигурата на фона на небето и видях, че е по-висока и не толкова закръглена. Той се изкачи по стълбите и взе да тропна на вратата.

И като говоря за тропане, имам предвид тропане. Мислех си, че изпълнението на Ваулс предишната нощ във вилата ми е доста добър пример за работа с китката, но тоя тип направо го удари в земята. Класа, та класа! Той направи на това чукало повече упражнения, отколкото са му били правени откак първият Чъфнъл, или който е бил там, го е монтирал на вратата.

В интервалите между млатенето на чукалото той също така изпълняваше някакъв химн с мечтателен глас. Ако си спомням правилно, беше „Води ме, блага светлина“ и това ми позволи да го идентифицирам. Бях чувал и преди този писклив тенор. Едно от първите неща, които трябваше да запретя, когато пристигнах във вилата, беше навикът на Бринкли да пее химни в кухнята, докато аз се опитвам да свиря фокстрот на банджото си в дневната. Не можеше да има два подобни гласа в Чъфнъл Реджис. Нощният посетител не бе друг, а моят гипсиран личен помощник и изобщо не проумявах какво търсеше в Замъка.

В къщата светнаха лампи и входната врата се отвори. Чу се глас. Беше сърдит и принадлежеше на Чъфи. Като правило в задълженията на домакина на Чъфнъл Реджис не влизаше задачата да отваря вратата на домашния персонал, но сега явно бе почувствал, че тази дяволска врява представлява по-специален случай. Както и да е, ето че се изправи насреща му цял-целеничък, при това не особено доволен.

— Защо, по дяволите, вдигаш тая ужасна дандания? — изръмжа Чъфи.

— Добър вечер, сър — долетя глас, преливащ от нужното уважение.

— Какво искаш да кажеш с това „Добър вечер“? Какво...

Мисля, че имаше желание да се разпростре повече, защото явно беше раздразнен, но в този момент Бринкли го прекъсна.

— Вътре ли е дяволът? — попита той със същия гаден подмазвачески глас.

Въпросът беше прост и можеше да получи също така прост отговор, но изглежда затрудни Чъфи.

— Вътре ли е... Кой?

— Дяволът, сър.

Трябва да кажа, че никога не съм гледал на Чъфи като на човек, на когото пипето му сече. У него винаги по-забележителни са били мускулите, отколкото сивите клетки, но съм длъжен да призная, че в този случай демонстрира дълбока интуиция, което му прави чест.

— Ти си пиан.

— Да, сър.

Тук Чъфи експлодира като бомба. Много добре разбирах душевното му състояние. Представям си как от оня злощастен епизод във вилата, когато любимото момиче му отрязва квитанциите и излезе от живота му, той не е престанал да кипи от гняв, да размишлява, да гризе нокти и какво ли не, като изтерзана душа, бленуваща да излее някъде силните си страсти. И ето че сега намери къде. Още от оная скръбна сцена Чъфи е жадувал да се освободи от натрупаната болка и да я стовари на гърба на някого и, слава на Всевишния, небето му изпрати тоя пианица, бърхтеш чукалото и търсещ дявола.

Да погне Бринкли надолу по стълбите, а после и по алеята, като му тегли по един шут отзад на всеки метър, за петия барон Чъфнъл беше въпрос на секунди. Тази забележителна гледка премина покрай моя храст с около петдесет километра в час и се загуби в далечината. След малко чух стъпки. Някой въздишаше, като че ли е смъкнал голям товар от плещите си. Беше Чъфи.

И тъкмо стигна от другата страна на моето леговище, когато спря и запали цигара. Стори ми се, че е дошъл моментът да установя контакт.

Забележете, не бях чак толкова приритал да си бърбля със стария Чъфи, тъй като настроението му при последната ни раздяла съвсем не

беше приятелско, и ако положението ми беше малко по-розово, със сигурност щях да го избегна. Но се случи така, че той се оказа последната ми надежда. Тази вечер щеше да ми е невъзможно да се свържа с Джийвс заради полковете от кухненски прислужници, които щяха да изпаднат в истерия всеки път, колчем се осмеля да припаря до задния вход. Също толкова невъзможно щеше да ми бъде, ако тръгна да обикалям околностите и тропам на непознати за малко масло. Знаете как бихте се почувствали, ако някакъв тип, когото не познавате, се изтърси в къщата ви с черно лице и ви поиска масло. Такъв човек не може да предизвика съчувствие.

Не, всичко сочеше към Чъфи като единствен спасител на положението. Той имаше достъп до маслото, а и може би сега, когато си е излял част от лошото настроение върху задните части на Бринкли, щеше да бъде по-склонен да услужи на един стар приятел с около четвърт лира. Ето защо изпълзах тихо от шубрака и изникнах току зад гърба му.

— Чъфи! — пошушнах аз.

Сега разбирам, че щеше да бъде по-добре да го бях предупредил някак за своето присъствие. Никой не обича да чува неочаквани гласове във врата си и в по-спокойно състояние сигурно щях да предвидя това. Не казвам, че се получи точно повторение на епизода с кухненската прислужница, но за момент като че ли застрашително се приближаваше до него. Бедният момък скочи като ужилен. Цигарата изхвърча от ръката му, зъбите му затропаха и Чъфи видимо потрепери. Ефектът беше като че ли го бях ръгнал в задните части с шило или свредел. Виждал съм съомгата да се държи по подобен начин по време на хвърляне на хайвера си.

Направих всичко възможно да укротя бурята с нежни думи.

— Това съм аз, Чъфи — продължих да шушукам.

— Кой? — изпищя бедният ми приятел и за момент ми дожаля за него.

— Бърти.

— Бърти?

— Точно така.

— О!

Не ми се понрави как прозвуча това „О!“. Нямах я нотката на гостоприемство. Човек се научава да усеща кога е желан и кога не.

Съвсем ясно ми беше, че не съм и си помислих, че може би ще е разумно, преди да продължа към главната тема, да започна с някой внушителен комплимент.

— Добре се справи с навлека, Чъфи — рекох. — Браво. Особено ми беше приятно да видя добрия урок, който му даде, защото ми се искаше аз да можех да му тегля някой и друг шут.

— Кой е той?

— Моят прислужник — Бринкли.

— Какво правеше тук?

Господи, какъв рязък глас можеше да има този Чъфи!

— Предполагам, търсеше мен — продължих да обяснявам, вече примирен със злощастната си съдба.

— Защо тогава не те търси във вилата?

Надявах се да имам добра възможност да му поднеса новината.

— Страхувам се, че остана с една къща по-малко, Чъфи — казах.

— Съжалявам да те известя, че Бринкли току-що я подпали.

— Какво!

— Надявам се да е била застрахована.

— Подпали къщата? Как? Защо?

— Просто прищявка. Изглежда в момента му се е сторило добра идея.

Чъфи го прие доста тежко. Видях, че се размисли и при други обстоятелства щях да го оставя да си размишлява колкото му душа иска. Но ако държах да хвана влака в 10:21, налагаше се да бързам. Времето беше от първостепенна важност.

— Е — проговорих, — съжалявам, че те безпокоя, друже...

— Защо, по дяволите, ще пали къщата?

— Човек не трябва да се опитва да прозре психологията на типове като Бринкли. Ходовете им са мистериозни. Достатъчно е да знаеш, че го е сторил.

— Сигурен ли си, че не беше ти?

— Скъпи приятелю!

— Звучи ми като тъпите, идиотски неща, които ти правиш — каза Чъфи и бях разочарован да усетя в гласа му голяма доза от старата злост. — Все пак, какво търсиш тук? Кой те е викал? След онова, което се случи, ако си мислиш, че можеш спокойно да си влизаш и излизаш...

— Знам, знам. Разбирам. Мъчително неразбиране. Хлад. Склонност да гледаш на Бъртрам с недобро око. Но...

— И откъде изникна тъкмо сега?

— Сediaх в храста.

— Сediaл си в храста?

Тонът, с който го изрече, ми подсказа, че както винаги готов да разбере криво стария приятел, Чъфи отново си беше оформил грешно заключение. Видях да драска клечка кибрит и в следващия момент той ме разглеждаше на светлината ѝ. Клечката изгасна и го чух да диша тежко.

Можех да проследя мислите му. Той явно се разкъсваше от противоречиви чувства. Желанието му след болезнения разрыв да няма повече нищо общо с мен се бореше с мисълта, че сме дружки от години и това си носи своите задължения. Човек, навярно си мислеше той, може да престане да е в приятелски отношения със стар съученик, но не може ей така да го остави да скита наоколо в състоянието, в което подозираше, че съм.

— По-добре да влезеш и да преспиш — каза той накрая уморено.
— Можеш ли да ходиш?

— Добре съм — побързах да го уверя. — Не е това, което си мислиш. Слушай.

И доста убедително и гладко изкарах като картечница „чичковите червенотиквеничковчета“, после „Петър плет плете, през три плета преплита“, и накрая „непротивоконституционствувателствувайте“.

Демонстрацията имаше своя ефект.

— Значи не си къркан? — въздъхна Чъфи.

— Ни най-малко.

— Но седиш по храстите.

— Да, но...

— И лицето ти е черно.

— Знам. Задръж малко, старче, и ще ти разкажа всичко.

Сигурно сте имали случай да разказвате на някого дълга история и някъде по средата да осъзнаете, че ви липсва разбиране от страна на публиката. Много неприятно усещане. Точно такова имах и аз. Не че Чъфи каза нещо. Но като че ли беше под някаква зловредна хипноза, докато минавах от точка на точка. Разказвайки, все повече ме завладяваше странното усещане, че на Чъфи не му пука за мен.

Както и да е, продължавах твърдо и след като изложих простите факти, заформих едно витиевато прошение за мазното вещество.

— Масло, Чъфи, друже мой — заключих. — Парче масло. Ако имаш масло, пригответи се да ми отпуснеш малко. Аз ще се завъртя тук, нали, докато ти отскочиш до кухнята и го осигуриш. И вярвам разбираш, че времето е от първостепенна важност. Едва ще успея да хвана онзи влак.

За една-две секунди той остана безмълвен. Когато проговори, в гласа му имаше такава неприязнена нотка, че признавам, сърцето ми се сви.

— Нека да изясним всичко — каза той. — Искаш да ти донеса масло.

— Точно така.

— За да можеш да изчистиш лицето и ръцете си и да хванеш влака за Лондон.

— Да.

— И така да избягаш от мистър Стоукър.

— Именно. Чудесно си разбрал всичко — поздравих го аз с намерението да приложам добрата стара четка. — Не мисля, че бих могъл да изброя и шестима, които биха схванали сюжета с такава изумителна точност. Винаги съм имал високо мнение за твоята схватливост, Чъфи — много високо.

Но сърцето ми продължаваше да се свива. И когато го чух да пръхти в тъмнината, то направо замря.

— Разбирам — рече. — С други думи, искаш да ти помогна да избягаш от задълженията си на почтен човек, така ли?

— Какво!

— Това казвам и аз — „Какво!“. Мили боже! — изрева Чъфи и бях сигурен, че потрепери от глава до пети, макар да не го видях в мрака. — Не те прекъсвах, когато ми разказваше твоята отвратителна история, защото исках да ми стане съвсем ясно. Сега, надявам се, ще ми позволиш да кажа няколко думи. — Той изпръхтя още по-силно. — Искаш да хващаш влакове за Лондон, а? Ясно! Е, не знам какво мислиш за себе си, Устър, но ако те интересува какво мнение оформя поведението ти у непредубедения наблюдател, то нямам нищо против да те информирам, че се държиш като червей, свиня, мерзавец, кърлеж и презряно псе. Погледни го. Господи! Това прекрасно момиче те

обича. Баща ѝ най-почтено се съгласява на скоростна сватба. И вместо да се почувстваш доволен, очарован и поласкан като... ъ-ъ... както би се почувствал всеки друг, ти кроиш планове да се чупиш.

— Но, Чъфи...

— Повтарям, да се чупиш. Най-подло и брутално заговорничиш да се измъкнеш и да разбиеш сърцето на прекрасната девойка — изоставена, пренебрегната, отхвърлена като... ъ-ъ... вече ще забравя и собственото си име... ъ-ъ... като омърсена ръкавица.

— Но, Чъфи...

— Не се опитвай да отричаш.

— По дяволите, тя не е влюбена в мен.

— Ха! Не е ли така хлътнала, че да преплува от яхтата до брега, за да стигне до теб?

— Тя обича теб.

— Ха!

— Обича те, казвам ти. Тебе искаше да види, като преплува снощи до брега. И се нави да се омъжи за мен, само за да ти го върне за това, че се усъмни в нея.

— Ха!

— Затова, бъди разумен, старче, и ми донеси масло.

— Ха!

— Стига си „хакал“. Нищо не казваш и звучи тъпо. Трябва ми масло, Чъфи. Важно е. Дори и да е малко парченце, донеси го. Устър ти приказва, друже — онзи, с когото беше в училище, онзи, когото познаваш от ей такъв.

Спрях. За момент ми се стори, че това е свършило работа. Усетих как ръката му падна на рамото ми и определено го размачка. Можех да си заложа ризата, че е омекнал.

И наистина беше, но не в правилната насока.

— Ще ти кажа точно какво мисля за всичко това, Бърти — каза той и в думите му имаше някаква ужасна смиреност. — Няма да се преструвам — обичам това момиче. Дори и след това, което се случи, аз още я обичам. И винаги ще я обичам. Обичам я от първия момент, в който я видях. Беше в ресторант „Савой“. Спомням си, че седеше в един от столовете във фойето и беше преполовила мартинито си, защото сър Родерик и аз закъсняхме и баща ѝ бе решил, че могат да пийнат по един коктейл, докато чакат. Очите ни се срещнаха и

изведнъж разбрах, че съм открил единственото момиче на света, без дори да подозирам, че тя е луда по теб.

— Но не е!

— Сега го проумявам и знам, разбира се, че никога няма да мога да я спечеля. Но мога да направя това, Бърти. Изпитвайки тая безмерна любов към нея, мога да се погрижа да не остане ограбена от своето щастие. Сърцето ѝ желае тя да стане твоя съпруга. Защо — никой не може да каже и няма смисъл да питаме. Но поради някакви необясними причини тя те иска и ще те получи. Странно, че си дошъл при мен. Какво искаш? Да ти помогна да разбиеш мечтите ѝ и да ѝ ограбиш милото, детинско доверие в човечността! И мислиш, че ще се присъединя към мръсния ти план? Да имаш да вземаш! Няма да получиш нито грам масло от мен, момко. Ще си останеш такъв, какъвто си, и след като премислиш, не се съмнявам, че по-добрата ти половина ще ти посочи пътя обратно към яхтата, където ще си готов да изпълниш задълженията си на английски джентълмен.

— Но, Чъфи...

— И ако желаеш, мога да ти бъда кум. Болезнено, разбира се, но ще го сторя, ако го желаеш.

Стиснах ръката му.

— Масло, Чъфи!

Той поклати глава.

— Няма масло за теб, Устър. По-добре си си така.

И като отблъсна ръката ми като мръсна ръкавица, той закрочи покрай мен в нощта.

Не знам колко дълго стоях като забит в земята. Може да е било кратко. Може и да е било дълго. Обхващаше ме отчаяние, а когато става това, човек не си гледа часовника.

Нека тогава да кажем, че в един момент — пет, десет, петнадесет, или може би двадесет минути по-късно — осъзнах, че някой кашля тихо до ухото ми като почтителна овца, опитваща се да привлече вниманието на своя овчар. И тогава ме обзе неопишуема радост, благодарност и удивление — съзрях до себе си Джийвс.

РАЗВИТИЕ НА МАСЛЕНАТА СИТУАЦИЯ

Появата му ми се стори като чудо неземно, но, разбира се, си имаше съвсем просто обяснение.

— Надявах се да не сте напуснали района, сър — рече той. — Досега ви търсих. Като научих, че кухненската прислужница е станала жертва на истерия, отваряйки вратата и зървайки черен човек, стигнах до заключението, че навярно вие сте бил тук, несъмнено с цел да се срещнете с мен. Случило ли се е нещо лошо, сър?

Избърсах морно чело.

— Джийвс — въздъхнах, — чувствам се като загубено дете, намерило майка си.

— Наистина ли, сър?

— Ако нямаш нищо против, че те наричам майка.

— Съвсем не, сър.

— Благодаря ти, Джийвс.

— Значи нещо лошо се е случило, сър?

— Лошо! Ти го каза. Как се казваше онова, когато си загазил?

— Бедствено положение, сър.

— Аз съм от бедствено в по-бедствено положение, Джийвс. Да започна с това, че водата и сапуна не свалят тая проклетия.

— Да, сър. Трябваше да ви информирам, че маслото е *sine qua non*^[1].

— Е, тъкмо слизах да взема масло, когато внезапно Бринкли — моят прислужник — довтаса в къщата и я изгори.

— Твърде лошо, сър?

— Изразът „твърде лошо“ съвсем не е пресилен, Джийвс. Направо се наkisнах в страшна каша. Дойдох тука. Опитах да се свържа с теб, но кухненската прислужница оплете иначе добрия замисъл.

— Темпераментно момиче, сър — отбеляза Джийвс. — По едно злощастно съвпадение тя и готвачът в момента на вашето пристигане правеха спиритически сеанс — с някои, струва ми се, интересни

резултати. Изглежда бедното момиче ви е помислила за материализиран дух.

Потреперих.

— Ако готвачите си стояха при печеното и гозбите — рекох доста строго, — а не си губеха времето с физически изследвания, животът щеше да бъде съвсем различен.

— Съвсем вярно, сър.

— Както и да е, после попаднах на Чъфи. Той твърдо отказа да ми заеме масло.

— Наистина ли, сър.

— Беше в много лошо настроение.

— В момента Негова Светлост преживява голяма душевна агония, сър.

— Успях да разбера — съгласих се на мига. — Изостави ме и явно отиде да направи една обиколка на района. По това време на нощта!

— Физическите упражнения са всепризнат лек, когато сърцето е ранено, сър.

— Е, не трябва да се ядосвам много на Чъфи. Винаги ще помня как изрита Бринкли. Достави ми голямо удоволствие да го гледам. А и след като ти се появи, всичко е наред. Щастлива развръзка, нали така?

— Именно, сър. С удоволствие ще ви снабдя с масло.

— А ще мога ли все още да хвана влака в 10:21?

— Страхувам се, че не, сър. Но се информирах, че има друг влак в 11:50.

— Тогава работата се опича.

— Да, сър.

Въздъхнах дълбоко. Облекчението ми бе огромно.

— Няма да се изненадам, ако даже ми дадеш малко сандвичи за из път, а?

— Разбира се, сър.

— И някоя бутилчица.

— Несъмнено, сър.

— А пък ако случайно имаш в себе си нещо от рода на цигара, всичко ще е малко или много идеално.

— Турска ли, сър, или от Вирджиния?

— И двете.

Няма нищо по-добро от една спокойна цигара за усмиряване на нервната система. Няколко минути пафках с наслада и нервите, които допреди малко бяха щръкнали два сантиметра от телесата ми с навити върхове накрая, започнаха постепенно да заемат местата си. Почувствах се възстановен, освежен и в настроение за разговор.

— За какво бяха тия викове, Джийвс?

— Сър?

— Тъкмо преди да срещна Чъфи, някъде откъм къщата се чува животински резове. Прозвуча ми като Сийбъри.

— Наистина беше мастър Сийбъри, сър. Той е доста нервен тази вечер.

— Какво му е?

— Изглежда много е разочарован, че е пропуснал негърското представление на яхтата, сър.

— Вината си е само негова, тъпия му малък наглец. Ако е искал да отиде на тържеството на Дуайт, не е трябвало да започва кавга с него.

— Точно така, сър.

— Да се опиташ да измъкнеш от домакина си шилинг и шест пенса в навечерието на партито му си е направо идиотщина.

— Много вярно, сър.

— И какво направиха? Чух, че спря да крещи. Да не са го упоили с хлороформ?

— Не, сър. Разбрах, че са предприели мерки да осигурят подобно забавление за момчето.

— Какво казваш, Джийвс? Да не би да викат и тук музикантите?

— Не, сър. Разходите поставят този план извън сферата на практическите възможности. Но разбрах, че Нейна Светлост е принудила сър Родерик Глосъп да предложи услугите си.

Не разбрах.

— Старият Глосъп?

— Да, сър.

— Но какво ще направи той?

— Изглежда, сър, той има приятен баритон и като по-млад — в дните, когато бил студент по медицина — често пеел песни на концерти и подобни забавления.

— Старият Глосъп!

— Да, сър. Чух, че го казва на Нейна Светлост.

— Никога не бих си го помислил — завъртях изумено все още черния си израстък.

— Съгласен съм, че човек едва ли би го предположил от досегашното му поведение, сър. *Tempora mutantur, nos et mutantur in illis.*^[2]

— Искаш да кажеш, че той ще успокоява младия Сийбъри с песни?

— Да, сър. А Нейна Светлост ще акомпанира на пиано.

Само че аз веднага забелязах пропуска.

— Не става, Джийвс. И сам можеш да се досетиш.

— Сър!

— Ами ето — имаш едно хлапе, което очаква да види трупа маскирани като негри певци. Дали то ще приеме като добра замяна бледоликия спец по откачалките, акомпаниран от собствената си майка на пианото?

— Не и бледолик, сър.

— Какво!

— Не, сър. Въпросът беше обсъден и според Нейна Светлост непременно трябва да е копие на негърското представление. В подобно състояние младият господин е много придирчив.

От вълнение глътнах облак дим, вместо да го изпафкам навън.

— Да не би старият Глосъп да се маца с вакса?

— Да, сър.

Не на шега се закашлях.

— Джийвс, я се стегни. Това не може да е вярно. Старият Глосъп да си маца лицето?

— Точно така, сър.

— Не е възможно.

— Сър Родерик в момента е склонен, сър, както сигурно си спомняте, да откликва на всяко предложение, произтичащо от Нейна Светлост.

— Искаш да кажеш, че е влюбен?

— Да, сър.

— И любовта прави чудеса?

— Да, сър.

— Но дори и така да е, Джийвс... Ако ти беше влюбен, би ли се омацал в черно, за да забавляваш сина на обожавания обект?

— Не, сър. Но хората не са устроени еднакво.

— Вярно.

— Сър Родерик се опита да протестира, но Нейна Светлост пренебрегна възраженията му. Впрочем, мисля, сър, че като цяло тя стори добре. Благородният акт на сър Родерик ще изглади разрыва между него и мастър Сийбъри. Случайно научих, че младият господин не е успял да прибере пари за защита от сър Родерик и това предизвикало силното му негодувание.

Е, това си беше новина!

— Опитал се да изкръпка от стареца пари?

— Да, сър. Десет шилинга. Имам информация от самия млад господин.

— Те всички ти се доверяват, Джийвс.

— Да, сър.

— И старият Глосъп не му пуснал нищо?

— Не, сър. Вместо това прочел на младия господин една лекция. Младият господин го нарече „конско“. И знам, че в резултат на „конското“ в душата на мастър Сийбъри съществуват не много мили чувства към сър Глосъп. Останах с впечатлението, че прави планове за някакво възмездие.

— Няма да се осмели да прави кал на бъдещия си втори баща, нали? — предположих небрежно.

— Младите господа са твърдоглави, сър.

— Вярно. Може да се даде за пример случая със синчето на леля ми Агата, младия Тос, и оня министър.

— Да, сър.

— Тос му имаше зъб и го изостави сам на острова в езерото в компанията на онзи лебед.

— Да, сър.

— Как са лебедите по тия места, Джийвс? Признавам, че бих искал да видя стария Глосъп, погнат от някой злобен лебед.

— Струва ми се, че мастър Сийбъри замисляше някакъв капан на влизане в стаята.

— Това и се очакваше от него. Няма въображение това хлапе. Липсва размах. И друг път съм го забелязвал, фантазията му е... Как

беше думата?

— Прозаична, сър?

— Именно. С всичките безгранични възможности на една огромна провинциална къща той се задоволява с кофа сажди и вода над вратата — нещо, което можеш да направиш във всяка вила в кварталите. Никога не съм имал високо мнение за Сийбъри и сега го потвърждавам.

— Не сажди и вода, сър. Мисля, че младият господин имаше предвид маслена пързалка. Вчера ме питаше къде държим маслото. Позова се под секрет на един хумористичен филм, който скоро гледал в Бристъл.

Бях отвратен. Господ ми е свидетел, че всяка злина, насочена към тип като сър Родерик Глосъп, намира бърз отклик в душата на Бъртрам Устър, но маслена пързалка... това беше дъното, ако мога така да кажа, АБВ-то в изкуството на капаните. В „Търтеите“ не би се намерил човек, който да падне толкова ниско.

Тъкмо се канех да се изсмея презрително и спрях. Думата ми беше припомнила, че животът е суров и тежък, а времето лети.

— Масло, Джийвс! Какво правим ние, стоим си спокойно тук, говорим си за масло, а вместо това ти трябваше да тичаш към килера, за да ми донесеш от него.

— Веднага отивам, сър.

— Нали знаеш къде можеш да го намериш?

— Да, сър.

— И си сигурен, че ще свърши работа?

— Съвсем сигурен, сър.

— Тогава бягай, Джийвс, и не се туткай.

Седнах на една обърната саксия и поднових бдението си. Сега чувствата ми бяха съвсем различни от онези, с които дойдох в това привлекателно имение. Тогава бях един бедняк, низвергнат от хората и без всякакво бъдеще. Сега виждах светлина в тунела. Скоро Джийвс щеше да се върне. И нямаше да мине много, когато отново щях да бъда стария розовобуз момък. А когато му дойде времето, щях да се настаня във влака в 11:50 и да поема към Лондон и свободата.

Бях доста въодушевен. Поемах с пълни гърди и леко сърце нощния въздух. И както си го поемах, в къщата избухна внезапна врява.

Очевидно най-голяма част бе отредена на Сийбъри. В най-скоро време той направо можеше да се разпори по шевовете от крясъци. От време на време се долавяше по-слабото, но все пак пронизително участие на вдовицата лейди Чъфнъл. Тя изглежда хокаше и строяваше някого. Омешан с останалите се различаваше и един по-дълбок глас, несъмнено баритоновият лай на сър Родерик Глосъп. Всичко това се носеше от гостната и като изключим случая, когато веднъж, разхождайки се в Хайд парк, попаднах сред някакво певческо сбирание, никога друг път не бях чувал подобно нещо.

Не мина много време след това, когато входната врата изведнъж се отвори широко. Някой се появи. Вратата се затръшна. И тогава появилият се тръгна бързешком по алеята по посока на портала. Само за един момент светлинката от коридора освети човека. Но и този момент ми беше достатъчен, за да го идентифицирам. Субектът, внезапно напуснал дома и показващ всички признаци на човек, на когото му е дошло до гуша, беше не друг, а сър Родерик Глосъп. И лицето му, както забелязах, беше черно като въглен.

След няколко минути, докато се чудех какво става и прехвърлях нещата в главата си, забелязах Джийвс да изниква на десния фланг.

Зарадвах се. Много ми се искаше да получа някакво разяснение.

— Какво беше всичко това, Джийвс?

— Неразборията ли, сър?

— Стори ми се, че върху дребния Сийбъри се извършва покушение. Не сме имали тоя късмет, така ли?

— Младият господин наистина беше жертва на нападение, сър. В лицето на сър Родерик Глосъп. Не бях пряк свидетел на епизода, но имам информация от Мери, прислужницата, която е присъствала.

— Присъствала?

— Надничала през ключалката, сър. Външният вид на сър Родерик, когато го срещнала на стълбите, направил силно впечатление на момичето и то го последвало крадешком, за да види какво ще направи. Предполагам, че е била очарована. Тя има склонност към известно лекомислие като много от днешните млади момичета, сър.

— И какво е станало? — полюбопитствах.

— Може да се каже, че нещата започнали от момента, когато сър Родерик, минавайки през коридора, стъпил върху маслената пързалка на младия господин.

— Значи изпълнил плана си, а?

— Да, сър.

— И сър Родерик се натъртил?

— Изглежда паднал твърде тежко, сър. Мери го разказа доста оживено. Сравни приземяването му с това на един тон въглища. Признавам, че сравнението ме изненада, защото тя не е момиче с въображение.

Усмихнах се одобрително. Вечерта може и да беше започнала кофти, но определено завършваше добре.

— Вбесен от падането — продължи Джийвс, — сър Родерик побързал към гостната, където подложил мастър Сийбъри на жестока критика. Нейна Светлост напразно се опитвала да го накара да спре, но той бил твърд в отказа си. В резултат се разразила кавга между Нейна Светлост и сър Родерик, като първата заявила, че никога повече не желае да го види, а вторият я уверил, че ако веднъж успее да се измъкне от тая зловредна къща, никога няма отново да прекрачи прага ѝ.

— Голяма бъркотия.

— Да, сър.

— И с годежа е свършено?

— Да, сър. Привличането, което Нейна Светлост изпитваше към сър Родерик, за секунда е било пометено от приливната вълна на наранената ѝ майчина любов.

— Много добре го каза, Джийвс.

— Благодаря, сър.

— Значи сър Родерик се е чупил завинаги?

— Очевидно, сър.

— Доста беди сполетяха Чъфнъл Хол напоследък — забелязах умислено. — Като че ли над мястото тегне някакво проклятие.

— Ако човек е суеверен, със сигурност би си го помислил, сър.

— Е, ако преди не е тегнело проклятие, то сега положително тегнат петдесет и седем. Чух старият Глосъп да ги отправя, докато се отдалечаваше.

— Значи е бил доста гневен, сър?

— Ужасно гневен, Джийвс.

— Така и предполагах. Иначе не би напуснал къщата в това състояние.

— Какво имаш предвид?

— Ами, виждате ли, сър. Едва ли ще е приемливо да се върне в хотела си при това положение. Външният му вид ще предизвика коментари. След случилото се не ще може да се върне и в Замъка.

Разбрах накъде биеше.

— Господи, Джийвс! Съвсем бях забравил. Нека размислим. Не може да иде в хотела — не, това е ясно, а не може и да се присламчи обратно при вдовицата и да помоли за подслон — не, и това е ясно. Значи, ни напред, ни назад. Не мога да си представя какво, за бога, ще прави сега.

— Доста голям проблем, сър.

Замълчах за момент. Размишлявах. Сигурно си мислите, че от тази история ми е станало драго на душата. Но колкото и да е странно, моето сърце се свиваше.

— Знаеш ли, Джийвс, макар че тоя човек се е държал подло с мен в миналото, не мога да не му съчувствам. Жал ми е за него, сериозно ти говоря. Затънал е с двата крака. За мен е достатъчно лошо да бъда черният скитник, но разбираш ли, аз нямам позиции, които да отстоявам. Искам да кажа, ако светът ме види в това състояние, може спокойно да вдигне рамене и да си измърмори под носа „Тия лудимлади!“ или нещо подобно, нали?

— Да, сър.

— Но не и човек с положението на сър Родерик Глосъп.

— Много вярно, сър.

— Виж ти, виж ти! Боже мой, боже мой! Това си е истинско божие наказание.

— Много вероятно, сър.

Не се случва често да соча поуката, но сега го сторих.

— Това показва, че трябва винаги да сме добри, даже и с най-скромните създания, Джийвс. От години този Глосъп ме тъпче с тежките си обуца и виж го докъде стигна. Какво щеше да се случи, ако ние с него бяхме приятели? Щеше да улучи шестицата. Защото, като го видях да минава покрай мен преди малко, щях да го спра. Щях да му извикам: „Хей, сър Родерик, почакай една секунда. Няма нужда да обикаляш с тоя грим. Ела тук, след малко Джийвс ще дойде с необходимото масло и всичко ще е наред“. Не бих ли казал така, Джийвс?

— Без съмнение, нещо такова, сър.

— И той щеше да е спасен от това ужасно състояние, това бедствено положение, в което се е озовал. Сигурен съм, че тоя нещастник няма да намери масло до късно сутринта. Та даже и до обяд, ако няма пари в себе си. И всичко това, защото не се е държал както подобава с мен в миналото. Има човек за какво да си помисли, нали, Джийвс?

— Да, сър.

— Но да не говорим повече за това. Каквото било, било.

— Много вярно, сър. Ръката върху листа пише и после преминава по-напред, и нито твойто благочестие, ни твойт ум назад ще я подмамат един-едничък ред да заличи, ни всичките ти сълзи ще отмият една-едничка дума от листа.

— Да, да — прекъснах тази римувана умнотия аз, — а сега, Джийвс, маслото. Трябва да се заема с моята работа.

Той въздъхна почтително.

— Ужасно съжалявам, сър, че се налага да ви предам тази информация, но поради факта, че мастър Сийбъри е употребил цялото масло за пързалката си, сега в къщата няма масло.

[1] Sine qua non (лат.) — без което не може, безусловно. — Б.пр.

[2] Tempora mutantur, nos et mutantur in illis (лат.). — Времената се менят и ние се меним с тях. — Б.пр. ↑

НЕПРИЯТНОСТИ ВЪВ ВДОВИШКАТА КЪЩА

Стоях си там с протегнатата ръка — все едно бях превърнат в камък. Всичките ми функции се сведоха до нула. Спомням си, когато бях в Ню Йорк, едно от ония италиански хлапета с тъжни очи, които фучат по Уошингтън скуеър на ролкови кънки, се изстреля със страшна сила в мен, докато се разхождах и взимах въздух. Та това хлапе свърши пътешествието си на третото копче на жилетката ми от горе на долу и тогава имах същото усещане, както и сега. Като че бях покосен. Ошашавен. Бездиханен. Сякаш някой бе треснал препатилата ми глава със здраво натъпкано чувалче пясък.

— Какво! — едва успяха да изрекат вкаменените ми устни. Очаквах да се разпаднат, но не стана.

— Да, сър.

— Няма масло?

— Няма масло, сър.

— Но, Джийвс, това е ужасно! — изпищях неистово.

— Много неприятно, сър.

Ако Джийвс има вина, то е, че поведението му в подобни ситуации прекалено често остава по-спокойно и равнодушно, отколкото човек би желал. Същият тоя човек обикновено не протестира, защото добре контролира нещата и веднага излиза с някое от своите мъдри решения. Но винаги съм си мислил, че няма да ми е излишно, ако личният ми помощник покаже малко чувства — да направи еленов скок или пък да облещи очи, например. Но в момент като този, прилагателното „неприятно“ ми се стори отдалечено от фактите на около петдесет километра.

— Джийвс, какво ще правя сега?

— Боя се, че ще трябва да отложим почистването на лицето ви, сър, за по-късна дата. Ще мога да ви снабдя с масло утре.

— А тази вечер?

— Тази вечер, сър, ще трябва да останете in status quo.

— Ъ? — извих вежди многозначително.

— Латински израз, сър. Означава „В същото състояние“.

— Искаш да кажеш, че нищо не може да се направи до утре?

— Боя се, че да, сър. Крайно обезпокоително.

— Наистина ли си готов да го наречеш така?

— Да, сър. Крайно обезпокоително.

— Е, добре, щом казваш, Джийвс. — Замислих се. — И какво ще правя междувременно?

— Тъй като имахте доста изнурителна вечер, сър, мисля, че ще е най-добре да се наспите.

— На тази поляна? — предположих с нескрит сарказъм.

— Ако мога да направя едно предложение, сър. Мисля, че ще се чувствате по-удобно във Вдовишката къща. Тя е съвсем близо, оттатък парка, и в нея няма никой.

— Не може да бъде. Едва ли са я оставили празна.

— Един от градинарите се грижи за нея, докато Нейна Светлост и мастор Сийбъри са в Замъка, но по това време винаги е в питиепродавницата „Воините на Чъфнъл“ в селцето. За вас ще бъде съвсем просто да проникнете и да се разположите в една от горните спални без той да узнае. А утре сутринта ще мога да се присъединя към вас с така нужния материал.

Признавам, че това не беше идеята ми за страхотно прекарана вечер.

— Нищо по-добро ли не можеш да предложиш?

— Не, сър.

— Няма ли да премислиш и да ми отстъпиш леглото си за нощта? — попитах с нескрита надежда.

— Не, сър.

Господи, с какъв човек съм живял под един покрив!

— Тогава по-добре да тръгвам.

— Да, сър.

— Лека нощ, Джийвс — казах мрачно.

— Лека нощ, сър.

Не ми отне много време да стигна до къщата на вдовицата. Пътешествието всъщност ми се стори по-кратко, отколкото наистина беше, защото пътьом мислите ми бяха заети с нещо като безгласни химни на омразата, насочени към разни типове, които с общи усилия

ме бяха насадили на това, което Джийвс нарече „крайно обезпокоително“.

Колкото повече мислех за оная заплаха за човечеството в къси панталони Сийбъри, толкова по-лют ставах. И едно от последствията на моите размисли в тази насока бе, че в душата ми се породих — мисля, че това е думата — някакво чувство към сър Родерик Глосъп, което много се приближаваше към симпатия.

Знам как стават тия работи. Живееш си дълги години, гледайки на някого като на мерзавец и заплаха за общественото благо. Един ден обаче, внезапно разбираш, че именно този човек е сторил нещо свястно и това те кара да осъзнаеш, че въпросната персона има и добра половина. Така беше и с Глосъп. Откак пътищата ни се пресякоха, много зло съм видял от него. В човеческата джунгла, сред която Съдбата е избрала да постави и Бъртрам Устър, сър Родерик винаги се е нареждал измежду първите в редицата злотворни индивиди — всъщност, голяма част от журито даже е смятало, че се бори за титлата „първенец“ рамо до рамо с най-голямата напаст на нашето време — леля ми Агата. Но сега, преразглеждайки поведението му, усетих, че определено омеквам спрямо него.

Не е възможно, убеждавах се, някой, който може да напердаши малкия Сийбъри, да е съвсем лош. Някъде там, между боклука, трябва да има и благороден метал. Дори стигнах дотам, да се заричам най-пламенно, че ако някога нещата се оправят и отново тръгна по пътя си, да погледна на този човек с друго око и да се опитам да стана приятел с него. Един приятен обяд? Защо не? От едната страна той, а от другата аз — сръбващи добро сухо и бърбещи си като стари дружки. В този момент установих, че съм пристигнал до подстъпите на Вдовишката къща.

Този хамбар или хранилище за вдовиците на починалите лордове Чъфнъл беше барака със среден размер, разположена в средата на това, което рекламите отбелязват като обширна и просторна градина. Значи влизаш през решетест портал, поставен по средата на чимширения плет, и тръгваш по къса чакълена пътека. Ако смяташ да проникнеш през някой от по-ниските прозорци, се прокрадваш на прибежки и припълзвания по тревистата леха покрай плета и от дърво на дърво.

Точно това направих и аз, макар на пръв поглед да бе излишно. Мястото изглеждаше пусто. И все пак дотук бях видял само предната

част. Ами ако въпросният градинар бе сменил политиката си да посещава всяка вечер местната кръчма за едно питие и бе останал на територията на къщата, то той би трябвало да е някъде в задния двор. Ето защо това бе избраната от мен посока, накъдето закрачих възможно най-тихо и острожно.

Не мога да кажа, че перспективите пред мен ми се нравеха. Джийвс ми бе говорил доста лековато... или повърхностно за проникване в къщата и настаняване за през нощта, но моят опит ме е научил, че винаги, когато съм се опитвал да влизам с взлом, конците са се оплитали. Още не съм забравил случая, когато Бинго Литъл ме убеди да проникна в къщата му и да открадна записа от диктофона на съзливата статия, която жена му, с моминското име Роза М. Банкс, известната писателка, беше написала в негова чест за списанието „Будоарът на милейди“, собственост на скъпата ми стара родственица — леля ми Далия. Ако си спомняте, там се намесиха разни пекинези, прислужнички и полицаи, които едва не ме пощуриха и сега никак не ми се искаше да се случи нещо подобно.

Ето защо с доста голяма доза предпазливост се присламчих към задната част на къщата. И когато първото нещо, което съзрях, беше широко отворената кухненска врата, не се втурнах с енергията, която бих демонстрирал преди някоя и друга година, когато Животът още не ме бе направил мрачния подозрителен тип, какъвто съм сега. Напротив, застанах неподвижен, вперил бдително око в нея. Може би всичко беше наред. От друга страна, може и да не беше. Само времето можеше да каже.

В следващия момент гърдите ми се изпълниха с радост — внезапно чух някой да си свири в къщата и разбрах какво означава това. Градинарят му с градинар, вместо да отиде в кръчмата „Войните на Чъфнъл“, за да си кърка до насита, е решил да остане у дома и да прекара една тиха вечер сред книгите си. Толкова за достоверната вътрешна информация на Джийвс.

Отдръпнах се в сянката като мъдър леопард. Душата ми се бунтуваше. Чувствах, че Джийвс няма право да казва, че хората ходят в кръчмата в еди-кое си време, след като те не ходят.

И тогава изведнъж се случи нещо, което хвърли свършено нова светлина върху нещата и разбрах, че съм бил несправедлив към честния човек. Защото свирукането спря, последва едно кратко

„хълцук“ и отвътре се чу познатото скрибуцане: „Води ме, блага светлина“.

Обитателят на Вдовишката къща не беше просто градинар! Там вътре се спотайваше гордостта на Москва — непоносимият Бринкли!

Ситуацията изискваше внимателен и обстоен размисъл.

Цялата работа с хора като Бринкли е, че те не се вменват в познатите образци. Направо са непредсказуеми. Тази вечер, например, в разстояние на малко повече от час бях видял този тип да опустошава де що види с един месарски нож, но също така да оставя покорно задните си части на ритниците на Чъфи от единия, та до другия край на входната алея. Изглежда всичко се свеждаше до моментното му настроение. Значи, ако сега, запитах се, вляза смело във Вдовишката къща, кое лице на този многостранен мъж ще срещна? Дали ще намеря почтителния любител на мира, та без всякакъв проблем да го пипна отзад за дънцето и да го изхвърля навън? Или ще трябва да прекарам остатъка от нощта, препускайки нагоре-надолу по стълбите с преследвач, който ми диша във врата?

И да не забравяме — какво е станало с оня негов месарски нож? Доколкото можах да видя, не го носеше със себе си по време на разговора с Чъфи. Защо пък да не го е оставил някъде и после да си го е прибрал?

Като огледах нещата от всички страни, реших да остана там, където съм. В следващия момент ходът на нещата показва, че за кой ли път съм взел мъдро решение. Бринкли тъкмо беше стигнал до онова място с „Нощта е тъмна“ и набираше сила, макар и малко колебливо в долния регистър, когато изведнъж замлъкна. Следващото нещо, което чух, беше най-невъобразимия взрив от писък, тропот и трясък. Не можех да кажа какво бе обърнало нещата, но нямаше никакво съмнение — по една или друга причина певецът се беше върнал към това, което може да се нарече „фаза на месарския нож“.

Едно от предимствата да си в провинцията, ако принадлежиш, както Бринкли, към агресивния тип откачалки, е, че тук имаш голяма свобода на движенията. Врявата, която вдигаше сега, ако можеше да се пренесе на, да речем, Гроувнър Скуеър или Кадогън Теръс, щеше да извика тълпи от полицаи още през първите две минути. Щяха да се отворят прозорци, да се чуят изсвирвания... Но мирното уединение на Вдовишката къща в Чъфнъл Реджис предоставяше на този тип

Бринкли най-широк терен за себеизява. С изключение на Замъка, разположен на миля от тук, нямаше друга къща, но дори и той бе твърде далече, за да се чуе ужасната гюрултия по-силно от приглушено шумолене.

До този момент нямаше никаква яснота за това какво точно преследва Бринкли. Навярно все пак градинарят не беше отишъл в селото и сега жестоко съжаляваше. Или пък човек в гипсирано състояние като Бринкли не можеше да различи точно обекта на преследването и просто си гонеше сянката. Заради самото преследване, така да се каже.

Бях склонен да приема по-скоро второто и си мислех дали отмъстителят на буржоазията няма шанс да падне по стълбите и да си счупи врата, когато разбрах, че греша. За няколко минути пукотевицата поотслабна, действието изглежда се пренесе към по-отдалечената част на къщата, но изведнъж отново се разгорещи. Чух крака, тропаци по стълбите. Последва страхотен грохот. И непосредствено след това задната врата се разтвори със замах и навън се изстреля човешка форма. Тя почти профучаваше край мен, когато се спъна в нещо и се заби с главата напред почти в краката ми. Тъкмо се канех да се оставя в ръцете на Господ и да ѝ скоча върху търбуха, надявайки се на най-доброто, когато нещо в тона на коментарите, които правеше, ме накара да спра. Бяха нещо като ругатни, излизащи от образувана уста, каквато Бринкли несъмнено не притежаваше.

Наведох се. Диагнозата ми се оказа вярна. В краката ми беше сър Родерик Глосъп.

Тъкмо се канех да се представя и да започна разследване, когато задната врата отново се разтвори с гръм и се появи втора фигура.

— И си остани навън! — нареди тя с доста злобен глас.

Гласът бе на Бринкли. Видях го да си търка левия пищял и това ми беше трохата удоволствие в този не особено весел момент.

Вратата се затръшна и чух как резето падна. В следващия момент тенорът подхвана „Вековна скала“ и това ми подсказа, че що се отнася до Бринкли, епизодът е приключил.

Сър Родерик беше успял да се задържи на краката си и сега стоеше и пуфтеше като локомотив. Нищо чудно, гоненицата беше голяма.

Стори ми се, че моментът е удобен да започна диалога.

— Виж ти, виж ти! — рекох.

Изглежда тая нощ ми е било писано да стряскам ближните люде, да не говорим за ближните прислужници. Но ако съдя по резултата, магнетичната сила на моята персона изглежда се беше поизчерпила. Искам да кажа, докато кухненската прислужница изпадна в истерия, а Чъфи подскочи половин метър, този Глосъп само потрепери като малеби, носено в чиния. Разбира се, това може да е била цялата сила, която му беше останала. Тия преживелици с Бринкли направо можеха да омаломощят човек.

— Всичко е наред — продължих, бързайки да го успокоя и да изгладя впечатлението, че това, което шушумуши в ухото му, не е някое ужасяващо нощно чудовище, а само Б. Устър...

— Мистър Устър! — почти изненадан възкликна сър Родерик.

— Ни повече, ни по-малко — поясних аз.

— Мили боже! — въздъхна той. Стори ми се малко по-спокоен, макар и съвсем не ухилен като тиква. — Уф!

Тук разговорът замря, докато сър Родерик си поемаше с пълни гърди животоспасяващ въздух. Лично аз останах безмълвен. Ние Устъррови не се натрапваме в такива моменти.

Скоро пуфтенето утихна и звукът можеше да се определи като леко свистене. Трябваше му още една минута и половина. И когато проговори, гласът му звучеше толкова трагично, толкова, бих казал покъртително, че ми се прищя да сложа топла ръка на рамото му и да му кажа да не унива.

— Навярно се чудиш, Устър, как може да се обясни всичко това?

Все още не ми беше по силите номера с топлата ръка, но все пак приложих едно окуражително потупване.

— Ни най-малко — рекох. — Ни най-малко. Знам всичко. В течение съм на цялата ситуация. Знам какво се е случило в Замъка. А когато те видях да се изстрелваш от тази врата, разбрах какво е станало и тук. Имал си намерение да прекараш нощта във Вдовишката къща, нали?

— Имах. Ако наистина си запознат какво се случи в Чъфнъл хол, мистър Устър, сигурно се сещаш, че за моя беда съм...

— ... чер като арап. Знам. Аз също.

— Ти!

— Да. Това е дълга история, пък и не бих могъл да ти я разкажа, защото включва нечии лични тайни, но можеш да ми вярваш, че сме нахиснати в един и същи сос.

— Но това е невероятно! — почти радостно възкликна сър Глосъп.

— Ти не можеш да си отидеш черен в хотела, а аз не мога да си тръгна за Лондон, докато не си смъкна грима.

— Мили боже!

— Това май доста ни сближава, нали?

— Мистър Устър, ние сме имали нашите различия в миналото. Грешката може да е била и моя. Не мога да кажа. Но в тази кризисна ситуация трябва да ги забравим и...

— ... да се държим заедно?

— Именно.

— Така да бъде — казах сърдечно. — Колкото до мен, реших да забравя миналото, когато научих, че дребосъка Сийбъри е получил от теб няколко здрави тупаника по едно определено място.

Чух го да пръхти.

— Знаеш ли какво ми причини това противно хлапе, мистър Устър?

— В подробности. И знам какво си му причинил ти. Напълно съм запознат с всичко до момента, когато излезе от Замъка. Какво се случи после?

— Почти веднага след като го сторих, осъзнах в каква ужасна ситуация съм изпаднал — започна изповедта си той.

— Предполагам, голям удар, а?

— Наистина, страшен шок. Не знаех какво да направя. Единствената възможност бе да се отправя към някой дом, където да потърся подслон за нощта. И като знаех, че Вдовишката къща е празна, се насочих насам. — Той потрепери. — Мистър Устър, тази къща е истински ад.

Многоуважаемият сър Глосъп изпуптя няколко пъти.

— Не намеквам за присъствието на някакъв тип, който ми се стори опасно луд. Имам предвид, че цялото място е задръстено до козирката с живи организми. Мишки, мистър Устър! И малки кутрета. Мисля, че видях и маймуна.

— Ъ?

— Сега си спомням — леко наведе арапската си глава сър Глосъп, — че лейди Чъфнъл ми казваше как синът ѝ започнал да отглежда тия същества, но в момента ми беше излязло от главата и ситуацията ме завари без всякаква подготовка и предупреждение.

— Сийбъри държи гадинки. Разказваше ми за това. И ти попадна на менажерията?

Сър Глосъп се раздвижи в тъмнината. Май си бършеше челото.

— Да ти разкажа ли за приключенията ми под тоя покрив, мистър Устър?

— Давай — рекох приветливо. — Нощта е пред нас.

Той отново избърса чело.

— Беше някакъв кошмар... Тъкмо влязох, когато един глас се обърна към мен откъм тъмния ъгъл на кухнята, където се озовах най-напред. „Виждам те, дърти обеснико“, беше фразата, която употреби.

— Твърде познато.

— Едва ли е нужно да ти казвам какво объркване предизвика у мен. Едва не си отхапах езика. Сетне, като се сетих, че това е просто папагал, побързах да изляза от стаята. Тъкмо стигнах стълбите, когато забелязах отвратителни очертания. Някакъв нисък, дребен, дебел, кривокрак индивид с дълги ръце и тъмно сбръчкано лице. Носеше провиснали дрехи, движеше се бързо, залитайки ту насам, ту натам и бръцолевеше нещо. Сега разбирам, че трябва да е било маймуна, но в онзи момент...

— Каква къща! — казах съчувствено. — Прибави малкия Сийбъри и става направо цвете! Ами мишките?

— Те дойдоха по-късно. Позволи ми, моля те, да се придържам към хронологичния ред на нещастията ми, иначе няма да мога да разкажа историята смислено. Стаята, в която се озовах после, изглежда беше натъпкана с кутрета. Те заскачаха по мене, взеха да ме душат и да ми се зъбят. Избягах и влязох в друга стая. Най-после, рекох си, даже в тая зловеща и гибелна къща трябва да има малко мир... Мистър Устър, тъкмо бях оформил мисълта си, когато изведнъж нещо пробяга нагоре по десния ми крак. Отскочих встрани и катурнах някаква кутия или сандък. И се озовах сред море от мишки. Ненавиждам тия същества. Опитах се да ги отърся от себе си. А те ме накачулиха още повече. Избягах от стаята и бях стигнал стълбите, когато оня лунатик се появи

и ме подгони. Той ме преследваше надолу и нагоре, и пак надолу, и обратно, мистър Устър!

Кимнах разбиращо.

— Всички сме минали по тоя път — рекох. — И аз имах същото преживяване.

— Ти?

— Ами да. Той едва не ме посече с месарски нож.

— Доколкото можах да забележа, оръжието, което носеше сега, беше нещо като сатър.

— Сменя си инструмента — поясних аз. — Сега е с месарски нож, после със сатър. Многостранен тип. Предполагам, има артистична нагласа.

— Говориш, като че ли го познаваш.

— Познавам го. И нещо повече. Аз го наех. Това е моят камериер.

— Твоят камериер.

— Казва се Бринкли, но дълго няма да остане мой прислужник. Ще го натирия при първа възможност. Като си помислиш, каква ирония на съдбата — казах аз. Бях повече от философски настроен. — Така де, нали разбираш, през цялото това време му давам заплата. С други думи, на практика на него му се плаща, за да ме преследва с месарски ножове. Ех, животът ни върти на малкия си пръст — допълних дълбокомислено.

На моя събеседник му трябваха една-две минути, за да проумее всичко.

— Твоят камериер? Какво прави той във Вдовишката къща?

— О, той е от подвижните, нали разбираш. Сега е тук, после е там. Прехвърча. Преди малко беше и в Замъка.

— Не съм чувал подобно нещо.

— И за мене е новост. Е, сър Родерик, имал си вълнуваща нощ. Това ще ти остане, нали? Искам да кажа, месеци наред няма да ти е нужно повече развлечение.

— Мистър Устър, най-голямата ми надежда е, че до края на моето съществуване ще си живея тихо и монотонно. Днес се докоснах до подмолните ужасии на живота... Дали няма някоя мишка по мен?

— Мисля, че си ги изтърсил всичките. Нали разбираш, беше в голямо движение. Само те чувах, разбира се, но изглеждаше, като че

скачаш от връх на връх, така да се каже.

— Естествено, не жалех сили да се измъкна от тоя Бринкли. Само ми се стори, че нещо ме хапе по лявата плешка.

— Ама каква нощ си изкарал, а!

— Направо чудовищна. Няма да мога лесно да си възстановя спокойствието на духа. Пулсът ми е все още ускорен, а и не ми харесва как пулсира сърцето ми. Както и да е, за щастие всичко свърши добре. Ти ще можеш да ми дадеш подслон в твоята вила, от което така се нуждая. И там, с помощта на малко сапун и вода, ще мога да измия тая отвратителна вакса.

Усетих, че това е моментът да започна полека да го осветлявам по въпроса.

— Не можеш да я измиеш с вода и сапун. Опитах вече. Трябва да имаш масло.

— Това не ми се вижда толкова съществено. Не се съмнявам, че имаш масло.

— Съжалявам, нямам нито грам.

— Не може да няма малко в къщата ти.

— Няма. Защо ли? Защото къщата я няма.

— Не те разбирам.

— Изгоря.

— Какво!

— Да, Бринкли я подпали.

— Мили боже!

— Неприятност, и то каква, а!

Той замълча за малко. Преобръщаше нещата в главата си. Разглеждаше ги от всеки ъгъл и т.н.

— Твоята къща наистина ли изгоря?

— Стана на пепел.

— Тогава какво ще правим?

Тук му беше времето да изкарам добрата новина.

— Не се предавай — рекох. — С къщата нещата може и да са окончателни, но положението с маслото, за радост, е доста по-добро. Тази нощ не можем да го имаме, но утрото ще ни го донесе, така да се каже. Джийвс ще ми го достави веднага щом мине млекарят.

— Но аз не мога да остана в това положение до сутринта.

— Страхувам се, че това е единственият начин.

Той замълча. Не се виждаше в тъмното, но ми се стори оклюмал, като че ли гордият му дух бе в окови. Но междувременно трябва да му е дръпнал един хубав размисъл, защото внезапно излезе с една идея.

— Тази твоя къща имаше ли гараж?

— О, да.

— И той ли изгоря?

— Надявам се поне той да е избегнал унищожението. Доста отдалечен е от мястото на пожара.

— Там има ли бензин?

— О, да, много бензин.

— Но тогава всичко е наред, мистър Устър. Сигурен съм, че бензинът ще се окаже измиващо средство точно колкото и маслото.

— Но, по дяволите, не можеш да отидеш в моя гараж.

— И защо да не мога?

— Е, всъщност, ти би могъл, ако искаш. Но не и аз. По причини, които не бих разкрил, предпочитам да прекарам нощта в беседката на поляната пред Замъка.

— Няма ли да ме придружиш?

— Съжалявам, не.

— Тогава, лека нощ, мистър Устър. Няма да отнемам повече от почивката ти. Много съм ти задължен за помощта, която ми оказа в момент на изпитание. Ние с теб трябва да се виждаме по-често. Нека да обядваме заедно в близките дни. Как мога да проникна в тоя твой гараж?

— Ще трябва да счупиш някой прозорец.

— Така ще направя.

И той, изпълнен с решителност и кураж, пое напред, а аз, със съмнителен тремор на бедната ми кратуна, закретах към въпросната беседка.

ВРЕМЕ ЗА ЗАКУСКА В ЗАМЪКА

Не знам дали някога сте прекарвали нощта в беседка. Ако не сте, не го и правете. Не бих посъветвал противното нито един от приятелите си. По въпроса за спането в беседки мога да говоря, без да ми трепне окото. Доколкото успях да се уверя, подобно удоволствие няма нито една положителна страна. Освен неизбежното неудобство за меките части, налице е студът, а не на последно място остава душевната агония. Всичките истории за призраци, които някога си чел, се появяват в главата ти. Особено ония, в които намират човека на следващата сутрин умрял без нито една драскотина по него, но с такъв ужасен поглед, че издирвачите си поемат въздух, споглеждат се и си казват „Виж ти!“. Нещо ще изпука. Ти си мислиш, че чуваш прокрадващи се стъпки. Струва ти се, че няколко чифта мършави ръце се протягат към теб в тъмнината. И както вече споменах, това се допълва от хапещия студ и огромното неудобство за месестите части. С две думи, гадно преживяване, което трябва да се избягва от посветените.

А това, което го правеше особено болезнено в моя случай, бе мисълта, че само ако бях имал куража да придружа храбрия стар Глосъп до гаража, нямаше да е нужно да стоя затворен в това смрадливо място и да слушам как вятърът вие през цепнатините на гредите. Искам да кажа, веднъж да бях стигнал гаража, не само щях да очистя лицето си, но още щях да скоча в стария двуместен автомобил, който едва се сдържа на място, и щях да отпраша към Лондон с песен на уста и цвете зад ухо, така да се каже.

А аз просто не успях да събера смелост. Гаражът, мислех си, е право в зоната на опасността, доста навътре в пояса на Ваулс и Добсън, а аз потрепервах като лист при мисълта, че мога да налетя на полицейския сержант, да бъда задържан и разпитан. Срещите ми с него миналата нощ бяха смачкали духа ми и ме бяха накарали да гледам на тоя Цербер на закона като на вечно буден хищник, който броди

неуморно и със сигурност ще изскочи от някой храст в момента, когато най-малко искаш да го видиш.

Затова останах, където си бях. Наместих се в позиция, удобна за изстрелване, и потънах в дълбок сън.

Винаги ме е учудвало как човек изобщо успява да заспи в подобни ситуации. Аз лично бях отписал тая възможност още в поранен етап, ето защо никой не би могъл да е по-изненадан от мен самия, когато, опитвайки се да избягам от един леопард, който ме гризеше доста злобно по задните части, внезапно се събудих и установих, че е било сън, че в действителност наоколо не се мяркаха леопарди, че слънцето светеше и беше започнал новият ден, и че на моравата птичето войнство вече закусваше и освен това вдигаше страхотна врява.

Отидох до вратата и погледнах навън. Не можех да повярвам, че наистина е сутрин. Но беше, при това доста хубава сутрин. Въздухът бе хладен и свеж, дългите сенки на дърветата се протягаха през цялата ливада и всичко това накуп ти даваше такава сила, че много хора в моето положение биха си свалили чорапите и биха му тропнали едно хорце в росата. Аз не сторих точно това, но със сигурност се почувствах доста освежен. Човек би казал, че от мен беше останал само един дух, без всякаква материална обвивка, когато изведнъж, с едно рязко присвиване, старият ми тумбак като че излезе от някакъв транс и в следващия момент почувствах, че на тоя свят значение има само едно голямо кафе и всичките яйца с бекон, които можеш да натъпчеш в голяма чиния.

Странно нещо е това закуската. Когато трябва само да натиснеш един звънец, за да хукне целият домашен персонал с меню от овесената каша до мармаладите, конфитюрите и месните консерви, установяваш, че не можеш да погледнеш нищо друго, освен чаша сода и един сухар. Но когато не можеш да получиш всичко това, се чувстваш като питон, който току-що е чул гонга за обяд в зоопарка.

Ако говоря за себе си, не съм чак толкова пристрастен към това угощение. Искам да кажа, по правило свързвам закуската с чаша чай и една порция размисъл върху нещата. Сега не мога да дам по-добър пример за невероятната промяна във възгледите ми, освен като спомена, че една млада кокошка недалеч от мен бе заета с изваждането на голям розов червей и аз бях близо до мисълта да рипна и да ѝ

помогна. Всъщност, в този случай бих си го поделил братски с един мишелов.

Часовникът ми беше спрял и не знаех колко е часът. Другото нещо, което не знаех, беше кога Джийвс възнамерява да пристигне във Вдовишката къща за срещата ни. Мисълта, че може вече да е тръгнал и че ако не ме намери, ще се откаже и ще се затвори в непревзематата си крепост в задната част на Замъка, помрачи свежото ми настроение. Напуснах беседката и притичах до храстите. Оставайки под прикритие, започнах да си проправям път през тях като червенокож индианец, тръгнал по дирите на бледоликия враг.

И тъкмо се промъквах покрай Замъка и се готвех за излизане на открито, когато през френския прозорец на дневната съзрях гледка, която ми въздейства дълбоко. Всъщност, ще бъдете съвсем точни, ако кажете, че стигна до най-съкровения ми дълбини.

В стаята една прислужница оставяше голям поднос върху масата. Слънчевите лъчи, които нахлуваха вътре през прозореца, осветиха косите ѝ и по кестенявия оттенък заключих, че това трябва да е Мери, годеницата на полицаи Добсън. Във всеки друг момент този факт би ме заинтригувал. Но сега не бях предразположен да подлагам момичето на по-подробно изследване, за да се уверя дали полицаят е направил добър избор. Цялото ми внимание се съсредоточи върху подноса.

А той беше порядъчно отрупан. На него имаше кафе, значително количество препечени филийки и едно покрито блюдо. Точно това му придаваше най-голямо очарование. Под похлупака можеше да има яйца, или бекон, или наденички, или бърбечета, или херинга... Не можех да кажа. Но каквото и да беше, на Бъртрам щеше да му дойде добре.

Защото бях оформил намеренията си и начертал плана. Момичето вече излизаше от стаята и изчислих, че имам около петдесет секунди за задачата. Двадесет за влизането, три, за да взема нещата, още двадесет и пет, за да се върна в храстите и ето ти го цялото приготвяне за едно успешно начинание.

В момента, в който вратата се затвори, аз вече бях в движение. Малко ме беше грижа дали някой ще ме види и си мислех, че ако се появят свидетели, всичко, което щяха да забележат, щеше да бъде размазано като профучаваща пред очите им стрела. Започнах

пътешествието според определеното време и тъкмо бях прибрал вкусотиите от подноса и се канех да се оттегля, когато откъм вътрешността на къщата се дочуха стъпки.

Това беше секунда за бърз размисъл, а такива секунди извикват у Бъртрам Устър най-доброто.

Трябва да спомена, че тази дневна не беше същата, в която Дуайт и малкият Сийбъри бяха провели своята епохална свата. Всъщност, аз май заблудих читателите, наричайки я дневна. Беше по-скоро някакъв кабинет, където Чъфи уреждаше въпросите, свързани с имението, изчисляваше сметките си, размишляваше върху нарастващите разходи за земеделски пособия и изхвърляше наемателите си, когато идваха да искат намаление на наема. И тъй като не можеш да стигнеш много далече с подобен род дейности, без да имаш порядъчно голямо бюро, скъпата ми дружка Чъфи се бе уредил. Въпросното бюро заемаше един цял ъгъл от стаята и сега като че ли ме зовеше.

След две и половина секунди бях зад него, чучнал на килима и дишащ единствено през порите си.

В следващия момент вратата се отвори и някой влезе. Нечии стъпки прекосиха стаята и стигнаха до бюрото. Чух щракане, от което се разбра, че невидимата ръка е вдигнала слушалката.

— Чъфнъл Реджис, две-девет-четири — каза един глас и представете си голямото ми облекчение, когато разпознах, че е онзи, който толкова съм слушал в миналото — накратко, гласът на приятел.

— О, Джийвс — рекох и подадох глава като пружинено човече.

Пустият му Джийвс, непоклатим е. Там където прислужници изпадат в истерия и перове подскочат и треперят, той просто отправя спокоен и почтителен поглед и след едно любезно „добро утро“ продължава започнатата работа. На това му се вика човек, който обича да върши нещата подред.

— Чъфнъл Реджис две-девет-четири? Хотел „Морска гледка“? Можете ли да ме информирате дали сър Родерик Глосъп е в стаята си?... Не се е върнал?... Благодаря ви.

Той остави слушалката и вече можеше спокойно да обърне малко внимание на бившия си млад господар.

— Добро утро, сър — повтори той. — Не очаквах да ви видя тук.

— Знам, но...

— Предполагах, че имаме уговорка да се срещнем във Вдовишката къща.

Потреперих.

— Джийвс — рекох, — само една дума за Вдовишката къща и после бих искал да погребем този въпрос завинаги. Знам, че си ми мислил доброто. Знам, че като ме изпрати там, си имал кристалночисти мотиви. Но фактът си остава факт, че, изпращайки ме там, ти ме насочи право към ада. Знаеш ли кой се спотайваше в тази къща на страха? Бринкли. Въръжен със сатър.

— Много съжалявам да чуя това, сър. Да разбирам ли, че не сте спал там тази нощ?

— Да, Джийвс, не съм. Спах — ако можеш да наречеш това спане — в беседката. И тъкмо се промъквах през храстите, за да тръгна да те диря, когато видях прислужницата да оставя храната.

— Закуската на Негова Светлост, сър.

— Къде е той?

— Ще слезе съвсем скоро, сър. Добре че Нейна Светлост пожела да позвъня в хотел „Морска гледка“. В противен случай щяхме да се затрудним в установяването на връзка.

— Да. Какво е това с хотел „Морска гледка“?

— Нейна Светлост е малко разтревожена за сър Родерик, сър. Предполагам, че като е поразмислила, е стигнала до заключението, че не се е държала много добре с него снощи.

— Маминка не е толкова гневна тази сутрин, а?

— Не, сър.

— Значи ще има „Върни се ти и всичко аз ще ти простя“?

— Именно, сър. Но за беда сър Родерик го няма и ние нямаме информация какво се е случило с него.

Аз, разбира се, бях в състояние да изясня и осветля събитията и го направих, без да се мая.

— Той е добре. След една ободряваща сесия с Бринкли, отиде в гаража ми да вземе бензин. Прав ли беше, като смяташе, че ще свърши същата работа като маслото?

— Да, сър.

— Тогава според мен вече е преполовил пътя до Лондон, ако не и целия.

— Веднага ще уведомя Нейна Светлост, сър. Струва ми се, че тази информация ще облекчи тревогата ѝ.

— Наистина ли мислиш, че тя още го обича и желае да му предложи *amende honorable*?

— Или маслинената клонка? Да, сър. Или поне така разбрах от поведението ѝ. Останах с впечатление, че отново са валидни старата любов и почит.

— Много съм доволен да го чуя — рекох сърдечно. — Защото трябва да ти кажа, Джийвс, че откакто се виждахме за последен път с него, промених напълно мнението си за гореспоменатия Глосъп. В тихото нощно бдение ние с него заформихме нещо, което няма да е пресилено, ако се нарече красиво приятелство. Открихме скритите си достойнства и той си тръгна, ръсейки в изобилие покани за обяд.

— Наистина ли, сър?

— Абсолютно. От тук насетне за Бъртрам винаги ще има нож и вилица в бърлогата на Глосъп, а същото се отнася и за Роди у Бъртрам.

— Много задоволително, сър.

— Крайно задоволително, Джийвс. Така че, ако си бърбриш с лейди Чъфнъл в близкото бъдеще, предай ѝ, че кандидатът ѝ има вече пълното ми одобрение и съгласие. Но всичко това, Джийвс — продължих, връщайки се на практическата страна на въпроса, — е встрани от основното. А то е, че изпитвам жестока нужда от храна и искам това поднос. Тъй че, подай ми го и то бързо.

— Предлагате да изядете закуската на Негова Светлост, сър?

— Джийвс — казах развълнувано и тъкмо се канех да добавя, че ако е имал някакви съмнения относно намеренията ми спрямо тази закуска, то може да ги отхвърли напълно, като се дръпне встрани и ме наблюдава как действам. И тогава отново чух стъпки в коридора.

Ето защо, вместо да му казвам всичко това, аз пребледнях, доколкото може да пребледнее човек, омазан с вакса, и прекъснах речта си с лек писък. Отново осъзнах, че е наложително да изчезна от сцената.

Трябва да спомена, че това бяха твърдите здрави стъпки от обувки номер четиридесет и трети. Това ме накара да подразбера, че навън приближава Чъфи. Излишно е да казвам, че подобна среща изобщо не влизаше в моята стратегия. Вече посочих, струва ми се, и то достатъчно ясно, че в момента той не симпатизираше на моите цели и

планове. Разговорът, който водихме миналата нощ, ми беше показал, че трябва да го причисля категорично към опозицията — един враждебно настроен елемент и угроза за успеха ми. Първото нещо, което ще стори, ако ме открие тук, ще бъде да ме заключи някъде с рицарско настървение и да прати вест на стария Стоукър да дойде да си ме прибере.

Ето защо, много преди дръжката на вратата да се е помръднала, вече бях ниско долу в дълбините като гмуркащ се паток.

Вратата се отвори. Проговори женски глас. Без съмнение този на бъдещата мисис Добсън.

— Мистър Стоукър — обяви тя.

И тогава едни големи като лопати ходила зашляпаха по пода.

ЧЕРНА РАБОТА В ЕДИН КАБИНЕТ

Натиках се още по-надолу зад доброто старо укрепление. „Не върви на добре, братко“ — шепнеше ми един глас. От най-неприятните случайности, които можеха да се случат, тази държеше първенството по гадост. Каквото и да можеше да се каже срещу Чъфнъл Хол — а в моите очи последните събития определено бяха потъмнили очарованието му — предполагах, че има поне едно нещо в негова полза, а именно, че няма никакъв шанс да срещнеш на територията му Дж. Уошбърн Стоукър. И въпреки че бях зает почти изцяло да се треса като малеби, все пак бях в състояние да изпитам и силно възмущение спрямо това, което ми се виждаше непроситимо натрапничество от негова страна.

Искам да кажа, когато един човек си е вирил носа в някой достопочтен английски дом, ругал е обитателите му и е обявявал тържествено, че никога вече няма да прекрачи прага му, да вземе точно след два дни да цъфне отново, като че ли това му е някакъв хотел, дето пише „Добре дошли“ на изтривалката. Цялата тая работа извикваше силното ми негодувание.

Чудех се още как Джийвс ще се справи със ситуацията. Проницателен тип като тоя Стоукър сигурно вече се е досетил, че зад бягството ми стои някой голям мозък, и не ми се виждаше невероятно ако направи опит да размаже тоя мозък по килима. Когато проговори, гласът му несъмнено показваше, че крои някаква подобна идея. Беше дрезгав и суров и макар че всичко, което всъщност изрече, бе едно „А!“, в него можеше да се прочете много.

— Добро утро, сър — поздрави Джийвс.

Тая работа с лежането зад бюра си има двете страни на медала. Има си своите плюсове и минуси. От гледна точка на беглеца, разбира се, прекрасно. Но срещу това може да се изтъкне факта, че несъмнено е затормозена възможността на човек да наблюдава. Ефектът беше като че ли слушам драматичен скеч по радиото. Чувах гласовете, но ми липсваха мимиките. А бих дал много, за да мога да ги зърна. Не на

Джийвс, разбира се, защото Джийвс никога няма мимики. Но тия на Стоукър, струва ми се, не бяха за изпускане.

— Значи си тука, а?

— Да, сър.

Последва изключително злобно изсмиване от страна на посетителя. Едно от ония резки, къси, заядливи изсмивания.

— Дойдох тука, защото исках да получа информация къде е мистър Устър. Помислих си, че лорд Чъфнъл може да го е виждал. Не мислех, че ще попадна на теб. Я слушай — тая напаст Стоукър започна да се разгорещява, — знаеш ли какво съм си наумил да направя с теб?

— Не, сър.

— Да ти строша проклетия врат.

— Наистина ли, сър?

— Да.

Чух Джийвс да се покашля.

— Не е ли малко крайно, сър? Оценявам факта, че когато реших — доста внезапно, наистина — да ви напусна и да се върна на служба при Негова Светлост, може да съм предизвикал неодобрението ви, но...

— Знаеш много добре за какво говоря. Или ще отречеш, че точно ти измъкна Устър от яхтата ми?

— Не, сър. Признавам, че подпомогнах мистър Устър да възвърне свободата си. В разговора си с него, мистър Устър ме информира, че е бил задържан на плавателния съд пряко волята си и действайки във ваш интерес, аз го освободих. По това време, както си спомняте, сър, бях на служба при вас и се чувствах длъжен да ви спася от голяма неприятност.

Разбира се, нищо не виждах, но от значителното количество пръхтене и гъргорене, с които Стоукър съпътстваше тези обяснения, останах с впечатлението, че иска думата. Бих му казал, че няма защо да се хаби. Не можеш да запушиш устата на Джийвс, когато има да казва нещо, което мисли за важно. Можеш само да стоиш кротко и да чакаш, докато свърши.

И макар че вече го бе сторил, от другата страна не се чуваше нищо от рода на ответна реплика. Предполагам, че малката реч на Джийвс го беше навела на размисъл.

Тук изглежда съм бил прав. Старият Стоукър задиша доста учестено, после заговори едва ли не със страхопочитание. Често става така, когато се изправиш срещу Джийвс. Той умее да предлага нов ъгъл на виждане.

— Ти ли си смахнат или аз?

— Сър?

— Да ме спасиш, така ли каза, от...

— Голяма неприятност? Да, сър. Не мога да твърдя стопроцентово, защото не съм сигурен колко ще тежи пред съдебните заседатели фактът, че мистър Устър е дошъл на борда на яхтата по своя воля...

— Съдебните заседатели?

— ... но неговото задържане на плавателния съд пряко желанието му да напусне, би представлявало, струва ми се, акт на отвличане, наказанието, за което, както несъмнено разбирате, е доста тежко.

— Но, я слушай, виж тука...!

— Англия е страна, придържаща се строго към закона, сър, и нарушения, които биха минали незабелязани във вашата страна, тук се преследват най-ревностно. За съжаление познанията ми в областта на наказателното право не са големи, затова не мога да твърдя с пълна сигурност, че това задържане на мистър Устър би било класифицирано като акт на криминално нарушение и като такова, подлежащо на каторга, но ако не се бях намесил, младият господин би могъл да заведе дело и да поиска значителна глоба. Така че, действайки, както вече казах, във ваш интерес, сър, аз освободих мистър Устър.

Последва мълчание.

— Благодаря — обади се старият Стоукър кротко.

— Няма защо, сър.

— Много ти благодаря.

— Направих това, което прецених, че ще ви спести неприятни последиствия, сър.

— Дяволски мило от твоя страна.

Не виждам защо Джийвс да не стане герой на някоя песен или легенда. Даниил^[1] станал, защото прекарал нощта в клетката на лъвовете и оставил безсловесните си съкилийници дружески настроени и по-благосклонни от мед. И ако Джийвс току-що не извърши

подвиг, равен на този, то аз нищо не разбирам от подвизи. За по-малко от пет минути укроти свирепия Стоукър от нещо като дива котка в най-кротък домашен любимец. Ако не бях там да го чуя, никога нямаше да го повярвам.

— Ще трябва да обмисля това — каза старият Стоукър. Бе мек като памук.

— Да, сър.

— Не го бях погледнал от този ъгъл. Да, ще трябва да обмисля това. Ще ида да се поразходя и да прехвърля всичко в главата си. Лорд Чъфнъл не е виждал мистър Устър, нали?

— Не и след миналата вечер, сър.

— А, значи го е видял снощи, така ли? И накъде тръгна?

— Струва ми се, че мистър Устър имаше намерение да прекара нощта във Вдовишката къща и да се върне в Лондон днес.

— Вдовишката къща? Онази в парка?

— Да, сър.

Чух го да излиза през френския прозорец, но трябваше да минат една-две секунди, докато реша, че е безопасно да изляза на повърхността. След като ми се стори, че хоризонтът е чист, подадох нос над бюрото.

— Джийвс — рекох и ако в очите ми имаше сълзи, какво от това? Ние Устъррови не се свеним да изразим откровено чувствата си. — Няма втори като тебе, няма втори.

— Ужасно мило от ваша страна да кажете това, сър.

— Едва се сдържах да не скоча и да не разтърся ръката ти.

— При дадените обстоятелства, нямаше да бъде особено правилно, сър.

— Така си и помислих. Баща ти да не е бил укротител на змии, а, Джийвс?

— Не, сър.

— Просто ми мина през ум. Какво мислиш ще се случи, когато старият Стоукър стигне Вдовишката къща?

— Можем само да предполагаме, сър.

— Страхувам се да не би Бринкли да е изтрезнял вече.

— Има такава възможност, сър.

— Както и да е, беше страхотна идея да го изпратиш там. Да се надяваме на най-доброто. Все пак сатъра все още е у Бринкли. Я

слушай, наистина ли мислиш, че Чъфи ще дойде тук?

— Струва ми се всеки момент, сър.

— И смяташ, че не е разумно да употребя закуската му?

— Да, сър.

— Но аз умирам от глад, Джийвс.

— Много съжалявам, сър. Положението в момента е малко сложно. По-късно несъмнено ще съм в състояние да утоля глада ви.

— Ти закуси ли, Джийвс? — попитах аз и усетих злостна нотка в гласа си.

— Да, сър.

— Какво закуси?

— Портокалов сок, сър, последван от „Хрус-хрус“ — американска овесена каша, бъркани яйца с парче бекон и препечена филийка с мармалад.

Как да не го намрази човек!

— О, боже! Всичко това, не се и съмнявам, полято с чаша ободрително кафе?

— Да, сър.

— Господи, имай милост! Наистина ли мислиш, че не мога да си боцна само една наденичка?

— Не бих ви посъветвал, сър. В интерес на истината, Негова Светлост ще закусва пушена херинга.

— Пушена херинга! — извиках аз и веднага се задавих от обилното си слюноотделяне.

— А това, струва ми се, са стъпките на Негова Светлост, сър.

И отново дълбините позоваха Бъртрам. Едва се наместих в дупката, когато вратата се отвори.

Чу се глас.

— О, здравей, Джийвс.

— Добро утро, мис.

Беше Полин Стоукър.

Веднага ще ви призная, че се нервних. Каквито и други дефекти да си имаше, както вече изтъкнах, Чъфнъл Хол поне беше освободен от присъствието на Стоукърови. А ето ти ги тях — плъзнали из цялата къща като мишки. Нямаше да се учудя, ако някой ми зашепне в ухото и когато се обърна, видя малкия Дуайт. Искам да кажа, имах горчивото

усещане, че ако това трябва се превърне в завръщането на Стоукърови в добрия стар дом, то картината поне можеше да е пълна.

Полин беше започнала да души енергично.

— На какво ми мирише, Джийвс?

— На пушена херинга, мис.

— Чия?

— На Негова Светлост, мис.

— О, още не съм закусил, Джийвс.

— Така ли, мис?

— Да. Татко ме измъкна от леглото и ме повлече насам, преди още да съм се събудила. Той направо не е на себе си, Джийвс.

— Да, мис. Току-що разговарях с мистър Стоукър. Видя ми се доста напрегнат.

— През цялото време, докато идвахме насам, говореше какво щял да направи, ако те намери. А ти сега ми казваш, че вече сте се срещнали. Какво се случи? Не те ли изведе заедно с парцалките?

— Не, мис.

— Сигурно е на диета — долетя до мен гласът на Полин. — Е, къде е отишъл сега? Казаха ми, че е тук.

— Мистър Стоукър излезе преди минута с намерението да посети Вдовишката къща, мис. Струва ми се, той се надява да намери там мистър Устър.

— Някой трябва да го предупреди горкичкия.

— Не трябва да имате тревоги относно мистър Устър, мис. Той не е във Вдовишката къща.

— Ами къде е?

— На друго място, мис.

— Не че ме интересува къде е. Спомняш ли си, Джийвс, казвах ти, че мисля да ставам мисис Бъртрам У.?

— Да, мис.

— Е, вече не мисля. Така че не трябва да се кахъриш за пиленцето в края на краищата. Промених намеренията си.

— Радвам се да го чуя, мис.

Аз също. Думите й прозвучаха в ушите ми като „Ода на радостта“.

— А, радваш се, значи?

— Да, мис. Съмнявам се, че бракът ви щеше да бъде успешен. Мистър Устър е симпатичен младеж, но бих го охарактеризирал като заклет ерген.

— Освен че е умствено недоразвит?

— Мистър Устър е способен на голяма находчивост в някои ситуации, мис.

— Аз също. И затова заявявам, че баща ми може да събори и покрива, но няма да се омъжа за това бедно преследвано създание. Защо да го правя? Той не ми е сторил нищо лошо.

Последва пауза.

— Тъкмо говорих с лейди Чъфнъл, Джийвс.

— Да, мис.

— Изглежда и тук е имало малко семейно произшествие.

— Да, мис. Снощи, за беда, избухна скандал между Нейна Светлост и сър Родерик Глосъп. Слава богу, Нейна Светлост е премислила всичко и е решила, че е сторила грешка, като е разтрогнала връзката си с господина.

— Човек винаги премисля нещата, нали?

— Почти неизменно, мис.

— И толкова по-добре за разтрогнатите връзки. Виждал ли си лорд Чъфнъл тази сутрин, Джийвс?

— Да, мис.

— Как изглеждаше? — любопитства младата дама.

— Стори ми се малко угрижен, мис.

— Наистина ли?

— Да, мис.

— Хм. Е, няма да те откъсвам от професионалните ти задължения, Джийвс. Що се отнася до мен, можеш да ги подхващаш веднага.

— Благодаря, мис. Довиждане.

Няколко секунди след като вратата се затвори, останах неподвижен. Трябваше да направя обстоен анализ на състоянието на нещата. До известна степен можеше да се каже, че облекчението пълзеше по вените ми като някое отлежало вино, което носи удоволствие и въодушевление. Претеглих думите на Полин — това момиче заяви без всякакво колебание или съмнение, че и най-крутите

мерки на баща й няма да я накарат да надене булчинския воал и да застане редом с мен пред олтара. Дотук добре.

Но дали тя е преценила правилно възможностите на баща си да убеждава? Ето това се питах. Виждала ли го е изобщо някога в момент, когато наистина се е развихрил? Наясно ли е каква сила представлява той във върховата си форма? С две думи — осъзнава ли срещу какво се изправя и знае ли, че един опит да спреш вихъра Дж. Уошбърн Стоукър, е равносилен на това да влезеш сам в джунглата и да се изпречиш на пътя на кръвожадните тигри?

Тези мисли ми пречеха да бъда истински въодушевен. Струваше ми се, че като се изправи срещу волята на тоя пират в оставка, крехката девойка не би издържала и съпротивата й срещу брачните му планове ще бъде безполезна.

Ето така размишлявах, когато внезапно дочух как в чашата се сипва кафе и след секунда последва това, което Дрексдейл Йитс би нарекъл металически звук. Дълбоко разчувстван, разбрах, че Полин, след като не е могла да издържи на гледката, е напълнила чашата си с димящо кафе и сега се захваща с херингата. Нямаше никакво съмнение — информацията на Джийвс е била точна. Уханието на пушена херинга се носеше към мен като божия благодат. Стиснах с все сила юмруци, докато кокалчетата ми побеляха. Можех да различа всяка хапка и тя минаваше през мен като остър нож.

Странно е какъв ефект има гладът върху хората — не можеш да си сигурен какво ще направиш под негово влияние. Остави и най-разумното същество на пост и молитви и то ще захвърли всяко благоразумие на вятъра. Точно това сторих и аз в този момент. Явно най-изгодната за мен стратегия би била да остана под прикритие докато всички Стоукъррови и каквито и да е други се изпарят. В спокойно състояние на духа бих избрал точно този метод на действие. Но уханието на херингата и мисълта, че с всяка секунда тя се топи като снега по планинските върхари и много скоро ще изчезне заедно с препечените филийки — всичко това беше прекалено непосилно за мен. Подадох се иззад бюрото като рибка, закачена на въдица.

— Здрасти! — рекох и гласът ми прозвуча умолително.

Странно как опитът никога не ни учи. Бях видял как реагира кухненската прислужница на външния ми вид. Забелязах ефекта му

върху Чъфи. Наблюдавах и сър Родерик Глосъп. И ето ме сега отново — изскачам по същия неочакван начин както преди.

Случи се абсолютно същото. Ако не и по-лошо. В този момент Полин беше с пълна уста с херинга и това ограничи възможностите ѝ откъм външен израз, така че единственото, което произтече в първата секунда, бяха чифт ошашавени очи, вперени в мен. После бариерата от херинга бе преодоляна и най-потресаващият рев на ужас, който съм чувал някога, разсече въздуха.

Той съвпадна с отварянето на вратата и появата на прага на петия барон Чъфнъл. В следващия момент той се бе втурнал към нея с протегнати ръце, тя към него и бе попаднала в обятията му.

Тези двамата дори и да бяха репетирали усърдно цяла седмица, едва ли биха могли да го направят по-достоверно.

[1] Даниил (библ.) — еврейски пророк, чиято вяра го спасила в клетката на лъвовете. — Б.пр. ↑

КАК ДА СЕ СПРАВИМ С ТАТКО

Винаги съм повтарял, че точно в такива ситуации можеш да прецениш човек по постъпките му и да заключиш има ли той в себе си или не истинското рицарско чувство. Това е най-прецизната проверка. Ако някой дойде при мен и ме попита: „Устър, ти ме знаеш отдавна, мислиш ли, че съм истински кавалер, така да се каже?“, аз ще му отвърна: „Драги ми Бейтс, или Кътбъртсън, или какъвто и да било там, ще мога да ти отговоря по-точно на въпроса, ако ме осведомиш какво би направил, ако се случиш в една стая, където две влюбени сърца, след мъчително недоразумение, отново се сближават на основата на взаимна обич и уважение? Би ли се шмугнал отново под бюрото? Или ще останеш както си и ще попиваш гледката с ококорени очи?“.

Що се отнася до мен, възгледите ми са безкомпромисни. Когато се извършва сдобряване на двама влюбени, никога не оставам да се кокоря. Оттеглям се, докато привърши процедурата.

За съжаление, тъй като в дадения конкретен случай не можех изцяло да се оттегля, каквото беше искреното ми желание, въпреки че не ги виждах, препятстван от Чъфовото писалище, чувах добре всичко, а то не беше никак приятно. Познавам Чъфи на практика от детството и през годините съм го виждал в най-различни обстоятелства и настроения. Но никога не съм вярвал, че е способен на отвратителната сладникавост, която се лееше от устата му със скорост около двеста и петдесет думи в секунда. Като ви кажа, че изразът „Хайде, стига, малката ми!“ е единственото, което мога да цитирам, сигурно бихте могли донякъде да си представите на какво изпитание бях подложен. И още по-лошо, забележете, на празен стомах.

Междувременно Полин не допринасяше много към диалога. До този момент смятах, че по отношение на емоционалната реакция спрямо моя външен вид, кухненската прислужница е вдигнала летвата толкова високо, че други в същата ситуация напразно ще се мъчат да я достигнат. Но Полин я засенчи тотално. Тя остана в ръцете на Чъфи, гъргореца като пробит радиатор, и трябваше да мине известно време

преди да започне да възстановява някои от предишните си способности. Момичето направо изглеждаше обезумяло.

Предполагам, тук нещата опираха до факта, че в момента, когато ѝ се представих, тя преживяваше значително душевно напрежение и моята поява послужи, така да се каже, като капак. Във всеки случай тя продължи да се превъплъщава в радиатор толкова дълго, че накрая Чъфи реши, че е време да превключи от тихите гальовни имена към изискване на по-сериозна информация.

— Но, скъпа — чух го да казва, — какво ти е, ангел мой? Какво те уплаши, любима? Кажи ми, злато мое. Видя ли нещо, агънце?

Стори ми се, че е дошъл моментът да се присъединя. Издигнах се над писалището и Полин потрепна като уплашена кобила. Признавам си, това ме подразни. Бъртрам Устър не е свикнал да причинява конвулсии у нежния пол. Всъщност, когато момичетата ме видят, са по-склонни да се изхият развеселени, или понякога да въздъхнат отчаяно с думите: „О, пак ли си тука, Бърти?“. Но по-добре това, отколкото тоя пъклен ужас.

— Здравсти, Чъфи — рекох. — Хубав ден, а.

Човек би си представил, че тук Полин би трябвало да изпита в гърдите си облекчение, откривайки, че причината за нейната паника е бил само един стар приятел. Но не. Очите ѝ направо щяха да изхвъркнат.

— Ти, откачен тъпако — викна тя, — какво те е прихванало? Да си играеш на криеница и да изкарваш акъла на хората ли искаш? И не знам дали ти е известно, но имаш чернилка по лицето.

Чъфи не оставаше по-назад в обвиненията.

— Бърти! — простена той. — Господи! Трябваше да се досетя кой би могъл да бъде. Ти със сигурност си най-смахнатият откачалник, който някога е бил на свобода.

Реших, че е крайно време да пресека с твърда ръка подобен род приказки.

— Съжалявам — рекох високомерно, — че уплаших малката глупачка, но мотивите ми да се крия зад това бюро се основаваха на предпазливост и здрав разум. И като говорим за откачалници, Чъфнъл, не забравяй, че бях принуден да чуя всичко, което каза през последните пет минути.

Стана ми драго да видя Полин. Да не говорим за Чъфи — бузите му почервенияха от срам. Той се размърда притеснено.

— Не трябваше да слушаш.

— Да не си мислиш, че много ми се е искало да слушам?

Той се напери предизвикателно.

— И защо, по дяволите, да не говоря така? Обичам я, да те вземат мътните, и не ми пука кой ще разбере.

— О, да — казах, без да крия презрението си.

— Тя е най-скъпоценното същество на тоя свят — продължи да се лигави Чъфи.

— Не, ти си най-скъпоценното същество на тоя свят, скъпи — включи се Полин.

— Не, ти си, ангелче.

— Не, ти си, слънчице.

— Не, ти си, съкровище.

Господи, какви лиготии!

— Моля — викнах. — Моля!

Чъфи ме погледна накриво.

— Какво казваше, Устър?

— А, нищо.

— Помислих си, че искаш да кажеш нещо.

— А, не.

— Чудесно. По-добре си мълчи.

Първата вълна на погнуса вече се беше отдръпнала и Бъртрам Устър се показва в една по-мека светлина. Аз съм човек с широки схващания и реших великодушно, че е било погрешно да съдя толкова строго мъж в положението на Чъфи. В края на краищата, при тия обстоятелства едва ли можеше да се очаква от него да запази благоприличие. Превключих на помирненческа вълна.

— Чъфи, старче — рекох, — не трябва да се впускаме в кавги. Това е славен момент. Никой не може да бъде по-доволен от мен, че ти и тази моя стара приятелка сте оставили миналото зад себе си и започвате всичко начисто. Мога да нарека себе си стар приятел, нали?

Полин се усмихна сърдечно.

— Надявам се, глупчо. Та нали те познавам още преди да срещна Мармадюк.

Обърнах се към Чъфи.

— И тая работа с Мармадюк. Трябва някога да си я изясним. Интересно как си крил тайната всичките тия години.

— Няма нищо лошо да си кръстен Мармадюк, струва ми се — каза разгорещено Чъфи.

— Не, нищо лошо. Всички в „Търтеите“ добре ще се посмеят.

— Бърти — процеди Чъфи, — ако изпуснеш и една дума пред ония скапанияци в „Търтеите“, ще те преследвам до края на света и ще те удуша със собствените си ръце.

— Гледай го ти, ще видим, ще видим. Но, както казах, удовлетворен съм, че се сдобрихте. Понеже съм един от най-близките приятели на Полин. Славно сме си прекарвали в добрите стари времена, нали?

— И още как.

— Онзи път на „Пайпинг рок“.

— А-ха.

— Ами помниш ли вечерта, когато колата ни се развали и висяхме с часове в ония пущинаци, а дъждът валеше като из ведро?

— Да.

— Краката ти се намокриха и аз най-предвидливо ти свалих чорапите.

— Хей! — викна Чъфи.

— Спокойно, друже. Държах се напълно прилично. Всичко, което се опитвам да докажа, е, че съм стар приятел на Полин и следователно имам право да се радвам. Малко са симпатичните момичета като нея и ти си късметлия, че я спечели, старче, макар и да има баща, който като че е излязъл от Апокалипсиса.

— Ако знаеш как да го подхванеш, татко е добър.

— Чуваш ли това, Чъфи? Като подхващаш тоя главорез, внимавай как да го сториш.

— Той не е главорез — намеси се Полин.

— Извини ме, моля. Говоря на Чъфи.

Чъфи се почеса по брадата. Чувстваше се неудобно.

— Трябва да призная, ангелче, че понякога е невъзможен.

— Именно — казах. — И не забравяйте, че е решил да ме ожени за Полин.

— Какво!

— Ти не знаеше ли? О, да.

Очите на Полин пламнаха като на Жана д'Арк.

— Да пукна, ако се омъжа за теб, Бърти!

— Точно така — казах одобрително. — Но можеш ли да удържиш на куража си, когато видиш татенцето да бълва огън от носа си и да дъвче строшени бутилки? Няма ли, ако мога да се изразя така, да се уплашиш от големия страшен вълк?

Тя потрепери леко.

— Разбира се, няма да ни е лесно с него. Разбирам го. Той ти е доста ядосан, ангелче, знаеш ли.

Чъфи изду гърди.

— Аз ще се погрижа за него!

— Не — отсякох твърдо. — Аз ще се погрижа за него. Остави цялата работа на мен.

Полин се засмя. Това последното нещо не ми хареса. Стори ми се, че прозвуча пренебрежително.

— Ти! Бедното ми кутренце, та ти ще хукнеш през девет земи в десета, само татко да ти каже „Бау!“.

Повдигнах вежди.

— Не очаквам подобно стечение на обстоятелствата. Защо ще ми казва „Бау!“? Страшно тъпо от негова страна. И дори и да направи тази ненормална забележка, последствията няма да са такива, каквито ги начерта ти. Признавам, че по едно време бях малко нервен в присъствието на баща ти. Но вече не! Вече не! Пердето падна от очите ми. Видях как в продължение на три минути Джийвс го превърна от виеща вихрушка в лек бриз. Магията е разтурена. Когато дойде, можете да го оставите на мен с пълно доверие. Няма да проявя грубост към него, но ще бъда твърд.

Чъфи се послуша.

— Той ли идва?

Отвън в градината се чува стъпки и тежко дишане. Посочих с палец прозореца.

— Това, ако не се лъжа, драги ми Уотсън — рекох, — е нашият клиент.

ДЖИЙВС ИМА НОВИНИ

Така и беше. На фона на лятното небе се очерта обемиста фигура, която влезе и седна. И след като седна, измъкна кърпичка и започна да попива морното си чело. Стори ми се угрижен и с набитото си око различих симптомите. Те бяха на човек, който току-що си е общувал с Бринкли.

Секунда по-късно се представи и доказателство за диагнозата ми. Когато отдръпна кърпичката, откри нещо, което по всичко приличаше на сериозно насинено око.

Полин нададе тревожен писък.

— За бога, татко, какво се е случило?

Старият Стоукър дишаше тежко.

— Не можа да ми падне в ръцете този мерзък тип — каза той с някакво диво съжаление в гласа.

— Кой тип? — трепереца попита Полин.

— Не знам кой беше. Някакъв луд се подвизаваше във Вдовишката къща. Стоеше на прозореца и ме замеряше с картофи. Едва почуках на вратата, когато започна да ги мята по мен. Не дойде като мъж, за да го пипна, а остана на прозореца да ме мери с картофи.

Признавам, че като чух тия думи, в гърдите ми се породих някакво неохотно възхищение към тоя тип Бринкли. Разбира се, никога не бихме могли да сме приятели, но човек трябва да си признае, че когато трябва и той може да се държи като храбрец и патриот. Доколкото разбих нещата, с думкането си по вратата старият Стоукър беше събудил смахнатия Бринкли от махмурлийски сън, за да може личният ми камериер да установи, че има страхотно главоболие, а това мигновено да накара социалиста Бринкли да вземе необходимите мерки. Крайно задоволително!

— Можеш да се смяташ за абсолютен късметлия — изтъкнах светлата страна на медала, — за това, че човекът е избрал да се разправя с теб от разстояние. От непосредствена близост той

обикновено използва месарски нож или сатър, което изисква добра и находчива работа на краката.

До този момент Стоукър беше така вгльбен в собствените си тревоги, че не осъзнаваше кой стои пред него. Във всеки случай доста се ококори.

— А, Стоукър — казах весело, за да му помогна в затрудненото положение.

Той продължи да се блещи.

— Ти Устър ли си? — попита с нещо, което ми прозвуча като страхопочитание.

— Същият Устър, Стоукър, приятелю — отвърнах засмяно. — Първият, последният и вечният Бъртрам Устър.

Той местеше умотелен поглед от Чъфи на Полин и обратно, като че ли търсеше утеха и подкрепа.

— Какво, по дяволите, е това на лицето му? — попита шашнатият Стоукър.

— Слънчев загар — отвърнах ведро. — Е, Стоукър — продължих, нетърпелив да уредим основния въпрос, — много добре, че реши да наминеш. Търсех те... е, сигурно е малко пресилено да се каже, но, както и да е, радвам се да те видя, защото имах намерение да ти кажа, че с оная ти идея за брак между мен и дъщеря ти, е свършено. Забрави я, Стоукър. Зарежи я. Избий си я от главата. Нищо няма да стане, ама нищо.

Би било трудно да отдам дължимото на внушителната храброст и кураж, с които говорех. За момент даже се поколебах дали пък не съм попрекалил, защото улових погледа на Полин и в него видях такова благоговейно обожание, че ми се стори твърде вероятно тя да попадне под въздействието на моето обаяние и да реши, че в крайна сметка аз съм нейният герой и че трябва отново да се прехвърли от Чъфи на мен. Тази мисъл ме накара да мина доста прибързано на втората точка от дневния ред.

— Дъщеря ти ще се омъжи за Чъфи — лорд Чъфнъл — онзи там — рекох и с артистичен замах посочих въпросната персона.

— Какво! — измуча Стоукър и прочете му мигновено кървяха.

— Да. Всичко е уредено — спокойно обявих аз.

Старият Стоукър изпръхтя силно. Явно беше доста развълнуван.

— Вярно ли е това? — обърна се той към Полин.

— Да, татко.

— О! Значи възнамеряваш да се омъжиш за човек, който нарича баща ти кривоглед стар разбойник, така ли?

Бях заинтригуван.

— Наистина ли си го нарекъл „кривоглед стар разбойник“, Чъфи? — попитах аз, очарован от изящната словесност на своя приятел.

Чъфи размърда ченето си, което беше провиснало.

— Разбира се, че не — изхъхри той с немощен глас.

— Каза го — потвърди Стоукър. — Когато те уведомих, че няма да купя къщата ти.

— Е, добре де — призна Чъфи. — Знаеш как стават тия неща.

Полин се намеси. Изглежда беше решила, че разговорът се отклонява от темата. Знаете ги жените — обичат да се придържат към практическата страна на въпроса.

— Както и да е, ще се омъжа за него, татко — обяви тя.

— Няма — неистово извика Стоукър.

Тези американци! Никога не съм могъл да ги разбера. Дори и пребити от бой те продължават да държат на своето.

— Ще го направя. Обичам го — извиси глас Полин.

— Но нали само до вчера обичаше тоя черньо тук — посочи ме с пръст Стоукър.

По подобен начин са ме сочили само в училище. Отвисоко, да, но не и с обидни нотки в гласа. Затова се изпъчих. Ние Устърови можем да толерираме бащиното огорчение, но всичко си има граници.

— Стоукър — рекох с възможно най-строгия си глас, — ти се самозабравяш. Трябва да те помоля да запазиш благоприличието на дебата. И не съм черньо — това е вакса.

— Но аз не го обичах — проплака Полин.

— Каза, че го обичаш.

— Е, но не го обичах.

Старият Стоукър изпръхтя както той си знае.

— Работата е, че ти не знаеш какво искаш и затова аз ще реша вместо теб.

— Няма да се омъжа за Бърти, каквото и да казваш.

— Но няма да се омъжиш и за английски лорд, тръгнал на лов за зестра — намеси Стоукър и Чъфи.

Скъпият ми приятел! Много му дойде!

— Какво искаш да кажеш с това „на лов за зестра“? — запелтечи шестият лорд Чъфнъл.

— Искам да кажа точно това, което казах. Нямах пукнат грош, господинчо, а се опитвах да се ожениш за момиче с положението на Полин. По дяволите, ти си точно като оня от пиесата, която гледах веднъж... как му беше името... лорд Уотутлей.

Животински рев се откърти от побелелите устни на Чъфи.

— Уотутлей!

— Направо си му одрал кожата — продължаваше Стоукър. — Същото лице, същото изражение, същият говор. През цялото време се чудех на кого ми напомняш, и сега се сетих. На лорд Уотутлей.

Полин се намеси отново.

— Ти говориш пълни глупости, татко. Цялата беда стана, защото Мармадюк беше толкова добросъвестен и почтен, че не се реши да ми поиска ръката, докато не е сигурен, че има достатъчно пари. Не разбирах какво му става. После ти обеща да купиш Чъфнъл Хол и пет минути по-късно той дотича при мен и ми направи предложение. Ако не си имал намерение да купуваш Замъка, не е трябвало да го казваш. А и не виждам защо да не го купиш.

— Имах намерение да го купя, защото Глосъп ме помоли — рече старият Стоукър. — А както съм подивял сега, не бих купил и будка за фъстъци, за да му угодя.

Почувствах подтик да вмъкна две-три думи.

— Не е лош старият Глосъп. Аз го харесвам.

— Можеш да си го прибереш тогава — предложи бившият ми кандидат тъст.

Аз, разбира се, не обърнах внимание на язвителната му забележка и продължих:

— Това, което го издигна в очите ми, беше начинът, по който се справи с малкия Сийбъри снощи.

Изглежда това е бил правилният подход.

Стоукър ме зяпаше с лявото си око. Другото се беше затворило като уморено цвете по заник слънце. Не можех да не си помисля какъв добър стрелец е Бринкли, за да го улучи толкова точно. Никак не е просто да уцелиш някого право в окото с картоф, при това от разстояние. Знам, защото съм пробвал. Самите характеристики на

картофа — неправилна форма и хълмиста повърхност — правят точния прицел доста сложна работа.

— Какво каза? Глосъп е натупал онова хлапе? — не вярваше на ушите си Стоукър, а аз безстрашно продължих да наливам масло в огъня.

— Доста сърцато, както разбрах — рекох.

— Е, по дяволите!

Не знам дали сте гледали от ония филми, в които щом някой изпечен бандюга чуе старата песен, която майка му е пяла, докато е седял в скута ѝ, лицето му започва да се променя и докато се усетиш, той вече се е разтопил от умиление и тръгва да прави добрини на мало и голямо. Тоя преход винаги ми се е струвал малко рязък, но да го знаете от мен — подобни просветления наистина стават. Защото сега, пред самите ни очи, подобна метаморфоза се извършваше и със стария Стоукър.

В един момент той беше човекът стомана. В следващия — ето ти го човек от плът и кръв. Пулеше се в мен и не можеше да продума. После облиза устни.

— Наистина ли ми казваш, че старият Глосъп го е направил?

— Не съм присъствал лично, но ми го каза Джийвс, който го научил от Мери, прислужницата, която пък е била свидетел през цялото време. Глосъп ошляпал малкия Сийбъри както си му е редът — ако не греша, с четката за коса.

— Е, по дяволите! — захили се отвъдокеанският.

Очите на Полин мяхаха искри. Можеше да се види, че надеждата се завръща. Не съм сигурен дали не запляска с ръце като малко момиченце.

— Виждаш ли, татко. Не си го преценил правилно. Той наистина е чудесен човек. Ще трябва да отидеш и да му кажеш, че съжаляваш за високомерието си и че в крайна сметка ще купиш къщата.

Е, можех да кажа на бедното глупаче, че я кара погрешно и че не се действа така с рогата напред. Момичетата нямат никаква представа как да се справят с положение, което изисква такт и финес. Джийвс ще ви каже, че в подобни ситуации цялата работа опира до това, да изучиш психологията на индивида, а дори и бухал би разбрал каква е тази на стария Стоукър. Той беше от ония, които изпадат в гняв, когато решат, че някой от близките им се опитва да ги тласне към нещо. На

такъв човек, както се казва в Библията, ако му кажеш „Тръгвай“, идва, а ако му кажеш „Ела“, отива. С две думи — Стоукър бе от ония типове, дето винаги бутат вратата, на която пише „Дръпни“.

И бях прав. Ако беше оставен на мира, същият този Стоукър само след половин минута щеше да танцува из стаята и да ръси рози от шапката си. Само една крачка му оставаше, за да се превърне в същество, изтъкано напълно от благост и светлина. Сега обаче той внезапно настръхна и в погледа му се долови магарешки инат. Ясно беше, че гордият му дух не желае да бъде насилван.

— Няма да направя нищо подобно! — повдигна насиненото си око той и в този момент съжалявах, че Бринкли не го е нацелил и по другото.

— О, татко! — закърши ръце Полин.

— Няма да ми казваш какво да правя и какво не — изпъчи се Стоукър.

— Нямах предвид това.

— Не ме е грижа какво си имала предвид.

Нещата взеха неприятна насока.

Старият Стоукър ръмжеше под носа си като булдог в не съвсем ведро настроение.

Полин изглеждаше, като че ли току-що са я ръгнали в слънчевия сплит.

Чъфи имаше вид на човек, който още не се е възстановил от сравнението с лорд Уотутлей.

Колкото до мен, стана ясно, че моментът изисква намесата на оратор с меден език, но не виждах полза да се изявявам като сладкодумник, който няма какво да каже, а аз наистина нямах.

Възцари се доста дълго мълчание и то продължаваше да си царува и да става все по-мъчително, когато на вратата се почука и Джийвс изплува на прага й.

— Извинете, сър — каза той, носейки се към стария Стоукър с поднос и плик върху него, — един моряк от яхтата току-що донесе тази телеграма, която е пристигнала малко след напускането ви тази сутрин. Капитанът на плавателния съд, предполагайки, че може да е от спешен характер, го инструктирал да я донесе дотук. Приех я от него на задния вход и побързах с цел да ви я предам собственоръчно.

Начинът, по който Джийвс говореше, правеше цялата сцена като част от някаква епопея. Следваш събитията стъпка по стъпка — драматизмът и напрежението растат, докато дойде големият момент. Старият Стоукър обаче, вместо да се почувства наелектризиран, проявяваше явно нетърпение.

— Искаш да кажеш, че за мен има телеграма.

— Да, сър.

— По дяволите, защо не го изречеш ясно, а го влачиш като оперна ария? Да не си на сцената? Дай тука!

Джийвс подаде посланието с резервирано достойнство и се отдръпна с подноса.

Стоукър се зае да къса плика.

— И дума да не става, няма да кажа нищо подобно на Глосъп — каза той, връщайки се отново на темата. — Ако си направи труда и дойде при мен да се извини, може би...

Гласът му замря със звук, подобен на ония надуваеми патета, когато им изпускаш въздуха. Ченето му провисна и той зяпна в телеграмата, сякаш внезапно е открил, че е гушнал тарантула. В следващия момент от устните му се появи на бял свят един израз, който дори в днешните модерни времена със сигурност не бих сметнал като подходящ за смесена компания.

Полин беше загрижена, а челото ѝ — набраздено от болка и тревога.

— Какво се е случило, татко?

Старият Стоукър издаваше гъргорещи звуци.

— Случи се!

— Какво? Какво? — При тези думи видях Чъфи да подскача. — Какво? Какво? Ще ви кажа какво. Оспорили са завещанието на стария Джордж.

— Не може да бъде!

— Може. Прочети сама.

Полин проучи документа. После вдигна поглед стресната.

— Но ако това мине, петдесет милиона долара отиват на вятъра.

— Точно така.

— Няма да ни остане и един грош.

Чъфи се съживи от раз.

— Повтори го отново! Да не искаш да кажеш, че си загубила всичките си пари? — обърна се той към Полин.

— Така изглежда.

— Прекрасно! — изкрещя Чъфи. — Идеално! Екстра! Великолепно! Разкошно! Възхитително!

Полин подскочи като ужилена.

— А, така ли?

— Разбира се, че е така. Аз съм разорен. Ти си разорена. Хайде да побързаме и да се оженим.

— Точно така — светна като росна репичка Полин.

— Това оправя всичко. Сега никой не може да каже, че съм като Уотутлей.

— Със сигурност не може — съгласи се тя.

— При такава новина Уотутлей би се отдръпнал — не спираше Чъфи.

— Именно.

— Чудесно е!

— Страхотно!

— През целия си живот не ми се е случвал по-голям късмет.

— Нито пък на мен.

— И дойде точно навреме.

— Точно когато трябваше.

— Прекрасно!

— Направо е върховно!

Свежият им младежки ентузиазъм изглежда се отразяваше на стария Стоукър като цирей на юношеска буза.

— Спрете да бръщолевите тия щуротии и ме чуйте — намеси се той. — Да не сте се смахнали? Как така си изгубила парите си? Да не мислиш, че ще легна по гръб и ще оставя това да стане, без да отвърна със същото? Те нямат никакъв шанс. Старият Джордж беше нормален колкото и мен, а имам на своя страна за доказателство и сър Родерик Глосъп, най-големият психиатър в Англия.

— Да, ама го нямаш — прекъсна го Полин.

— Трябва само да поставя Глосъп на свидетелската скамейка и твърденията им ще се спукат като сапунен мехур — завърши Стоукър и се огледа победоносно.

— Но сега, след като се скара със сър Родерик, той няма да свидетелства в твоя полза — не спря Полин.

Старият Стоукър най-накрая я чу и се дръпна като опарен. Или избълва дим, ако така ви се струва по-точно.

— Кой казва, че съм се скарал с него? Покажете ми тоя малоумник, който се осмелява да твърди, че не съм в най-дружески отношения със сър Родерик Глосъп. Само защото сме имали дребни... незначителни... неразбирателства, каквито се случват между най-близки приятели, това не означава, че не сме като братя.

— Но представи си, че той не ти се извини.

— Никога не е ставало въпрос да ми се извинява — отново вирна насиненото си око Стоукър. — Разбира се, аз ще му се извиня. Предполагам, мога да се държа като мъж и да си призная, че съм сгрешил и съм наранил чувствата на най-добрия си приятел, не е ли така? Разбира се, че ще му се извиня и той ще приеме извинението ми със същото добро чувство, с което му е предложено. Сър Родерик Глосъп не е дребнав. След по-малко от две седмици ще го заведе в Ню Йорк и там той ще каже своята дума. Как се казваше онова място, където е отседнал? Хотел „Морска гледка“? Ще му се обадя веднага и ще поискам среща.

Тук трябваше да вметна една дума.

— Знам, че не е в хотела, защото Джийвс току-що се опита да се свърже с него и удари на камък.

— Тогава къде е? — подскочи Стоукър.

— Не бих могъл да кажа.

— Но все някъде трябва да е.

— А! — възкликнах, следвайки доводите му, които ми се сториха разумни. — Точно така. Но къде? Твърде вероятно вече да е стигнал Лондон.

— Защо Лондон?

Този човек подскачаше, като че ли имаше пружини на стъпалата.

— А защо не? — рекох и присвих арапските си лицеви мускули.

— Имаше ли намерение да пътува за Лондон?

— Твърде възможно.

— Какъв му е адресът там?

— Не знам.

— Някой от вас знае ли?

— Аз не — рече Полин.

— И аз — добави Чъфи.

— Човек няма много полза от вас — разяри се Стоукър. — Махай се. Заети сме.

Последната забележка беше адресирана към Джийвс, който отново се носеше през стаята. Това е едно от най-невероятните свойства на тоя човек: в един момент го виждаш, в следващия вече го няма. Или по-точно в настоящия случай: в един момент не го виждаш, а в следващия вече е тук. Приказваш си за туй-онуй, изведнъж усещаш някакво присъствие и хоп — ето ти го.

— Моля за извинение, сър — каза Джийвс. — Бих желал да говоря с Негова Светлост за момент.

Чъфи махна с ръка разсеяно.

— По-късно, Джийвс.

— Много добре, милорд.

— Тъкмо сега сме малко заети.

— Именно, милорд.

— Е, няма да е много трудно да се намери човек от величината на сър Родерик — поде отново старият Стоукър. — Адресът му трябва да е в „Кой, кой е“. Имате ли „Кой, кой е“?

— Не — поклати глава Чъфи.

Старият Стоукър издигна ръце към небето.

— Мили боже!

Джийвс се покашля.

— Ако ме извините, сър, че се намесвам. Мисля, че мога да ви кажа къде е сър Родерик. В случай, че съм разбрал правилно силното ви желание да откриете точно него.

— Разбира се, че си разбрал правилно. Колко сър Родериковци мислиш, че познавам? Стига си го увъртал, кажи къде е!

— В градината, сър.

— Искаш да кажеш тази градина?

— Да, сър.

— Тогава върви и му кажи да дойде тук веднага. Кажи му, че мистър Стоукър желае да го види по неотложен въпрос. Не, спри. Не отивай! Аз сам ще отида. Къде точно в градината го видя?

— Не съм го видял, сър. Бях само информиран, че е там.

Старият Стоукър цъкна с език.

— Е, по дяволите, къде точно в градината си бил само информиран, че се намира сър Родерик?

— В бараката на градинаря.

— Бараката на градинаря?

— Да, сър.

— И какво прави в бараката на градинаря?

— Струва ми се седи, сър. Както казах, нямам информация от първа ръка. Осведомлението ми идва от полицай Добсън.

— Ъ? Какво? Полицай Добсън? Кой е той?

— Полицаят, който снощи арестувал сър Родерик, сър.

След този отговор Джийвс се наведе леко от кръста надолу и напусна стаята.

ДЖИЙВС НАМИРА ИЗХОД

- Джийвс! — измуча Чъфи.
- Джийвс! — изпищя Полин.
- Джийвс! — викнах аз.
- Хей! — изрева старият Стоукър.

Мога да се закълна, че след като вратата се беше затворила, не се бе отваряла отново. И все пак, ето ти го нашият човек, появяващ се изневиделица, с въпросително изражение на лицето.

- Джийвс! — провикна се Чъфи.
- Милорд?
- Джийвс! — писна Полин.
- Мис?
- Джийвс! — дерях си гърлото аз.
- Сър?
- Хей, ти! — протръби старият Стоукър.

Не можех да кажа дали на Джийвс му се нравеше да бъде наричан „Хей, ти!“. Ясно очертаното му лице не издаде негодувание.

- Сър? — обърна се той към Стоукър.
- Как така си тръгваш по тоя начин?

— Останах с впечатлението, че Негова Светлост, зает с по-важни дела, няма време да изслуша съобщението, което исках да му направя, сър. Имах намерение да се върна по-късно, сър.

- Е, добре, сега остани на място за секунда, да му се не види.

— Разбира се, сър. Ако имах представа, че желаете да разговаряте с мен, сър, нямаше да се оттегля от стаята. Просто имах опасението да не би да се натрапвам в момент, когато присъствието ми е нежелателно...

— Добре, добре! — Не за пръв път забелязвах, че има нещо в говорните методи на Джийвс, което играеше по нервите на стария Стоукър. — Остави всичко това — нареди той.

— Твоето присъствие е от първостепенна важност, Джийвс — намесих се аз.

— Благодаря, сър.

Чъфи взе думата, тъй като Стоукър временно бе зает с издаването на звуци, наподобяващи тези на ранен бизон.

— Джийвс.

— Милорд?

— Да не би да казваш, че сър Родерик Глосъп е бил арестуван?

— Да, милорд. Точно по този въпрос исках да говоря с Ваша Светлост. Дойдох да ви уведомя, че сър Родерик е бил заловен от полицаи Добсън снощи и затворен в градинарската барака на територията на Замъка, а полицаят е останал да пази пред вратата ѝ. По-голямата барака, милорд, не малката. Онази, която е отдясно, като се влиза в зеленчуковата градина. Има покрив от червени керемиди, за разлика от малката барака, която е изградена от...

Може да се каже, че никога не съм бил особено привързан към Дж. Уошбърн Стоукър, но ми се стори любезно в този момент да се опитам да го спася от апоплектичен удар.

— Джийвс — казах.

— Сър?

— Няма значение коя градинарска барака.

— Да, сър.

— Не ни засяга.

— Разбирам, сър.

— Тогава продължавай, Джийвс.

Той хвърли поглед на почтително съчувствие към стария Стоукър, който като че ли имаше проблеми с бронхиалната си тръба.

— Изглежда, милорд, полицаи Добсън е арестувал сър Родерик в доста напреднал час снощи. И е изпаднал в недоумение по какъв начин да стане неговото прехвърляне. Трябва да знаете, милорд, че в огъня, който разруши къщата на мистър Устър, изгоря също и тази на сержант Ваулс, която е съседна на първата. И тъй като тази къща, на сержант Ваулс, е едновременно и местното полицейско управление, полицаи Добсън разбираемо недоумявал къде да сложи затворника си — още повече, че сержант Ваулс не бил там да го посъветва, тъй като в борбата с пламъците за беда претърпял наранявания по главата и бил преместен в къщата на леля си. Имам предвид леля му Мод, която живее в Чъфнъл Реджис, не...

Отново сторих онова, което ми се струваше почтено.

— Няма значение коя леля, Джийвс.

— Да, сър.

— Едва ли би имало някаква връзка.

— Вярно, сър.

— Тогава продължавай, Джийвс.

— Много добре, сър. Така че накрая, действайки по своя инициатива, полицаят стигнал до заключението, че достатъчно сигурно място би била градинарската барака, голямата с...

— Разбираме, Джийвс. Оная с покрив от червени керемиди.

— Именно, сър. Затова той оставил сър Родерик в голямата градинарска барака и останал на пост пред нея до края на нощта. Преди малко градинарите дошли на работа и полицаят, привиквайки един от тях, някакъв младеж на име...

— Прескочи това, Джийвс.

— Много добре, сър. Привиквайки този младеж, го изпратил до временното жилище на сержант Ваулс с надеждата, че последният ще бъде вече достатъчно възстановен, за да може да обърне внимание на проблема. Изглежда така и станало. Един хубав сън, в съчетание с природно здрава физика, дали възможност на сержант Ваулс да се изправи в обичайния си час и да поеме обилна закуска.

— Закуска! — не се съдързах да промърморя, въпреки желязното си самообладание. Тази дума бе докоснала оголен нерв у Бъртрам.

— Като получил известието, сержант Ваулс побързал към Замъка, за да разговаря с Негова Светлост.

— Защо с Негова Светлост?

— Негова Светлост е мирови съдия, сър.

— Разбира се, да.

— И като такъв, има право да осъди задържания на затвор. Сега той чака в библиотеката, сър, докато Негова Светлост намери време да го види.

Ако думата „закуска“ беше, така да се каже, ключовата дума, която можеше да разтрепери Бъртрам, изглежда „затвор“ бе тази, която направо взимаше здравето на стария Стоукър. Той нададе страховит рев.

— Но как така ще бъде затворен? Какво общо има със затвора? Защо тоя тиквеник мисли, че Глосъп трябва да отиде в дранголника?

— Обвинението, както разбирам, е за кражба с взлом.

— Кражба с взлом?

— Да, сър.

Старият Стоукър погледна така жалостно към мен — защо точно към мен не зная — че почти го потупах по кубето. Всъщност, щях да го направя, ако ръката ми не бе възпряна от някакъв неочакван шум зад гърба ми, подобен на този, който прави изплашена кокошка или излитащ фазан. Вдовицата лейди Чъфнъл се втурна устремно в стаята.

— Мармадюк! — проплака тя и не мога да дам по-ясно указание за чувствата й от това, че очите й се спряха на моето лице и то не й направи никакво впечатление. Даже и да бях Големия бял вожд, все тая. — Мармадюк, получих най-ужасната новина. Родерик...

— Добре, добре — отвърна Чъфи, както ми се стори малко кисело. — И ние я получихме. Джийвс тъкмо ни казваше.

— Но какво ще правим сега?

— Не знам.

— И всичко е по моя вина, по моя вина.

— О, недей, лельо Мъртъл — каза Чъфи смутено, но все още дръзко. — Нищо не можеше да направиш.

— Можех, можех. Никога няма да си простя. Ако не бях аз, никога нямаше да излезе от къщата с тая чернилка по лицето.

Наистина, съжалявах от сърце бедния стар Стоукър. Искам да кажа, нещата се трупаха едно след друго. Очите му изскочиха като на охлюв.

— Чернилка? — изгъркори глухо той.

— Беше си намазал лицето с изгорял корк, за да развлича Сийбъри.

Старият Стоукър се дотътри до един стол и се тръшна в него. Изглежда си мислеше, че това е история, която е по-добре да слуша седнал.

— Можеш да изтриеш тая проклетия само с масло...

— Или с бензин, така казват специалистите — не можах да се съдържа да добавя. Обичам да изяснявам нещата докрай. — Нали, Джийвс? Бензинът също върши работа?

— Да, сър.

— Е, добре, бензин. Бензин или масло. Във всеки случай, сигурно е искал да вземе нещо, с което да си свали оная гадост от лицето и затова е проникнал в къщата. А сега...

Тя засече наред изречението. Беше дълбоко развълнувана. Не обаче по-развълнувана от стария Стоукър, който като че минаваше през ада.

— Това е краят — изрече глухо той. — Ето сега вече отидоха петдесет милиона долара. Няма що, голяма полза ще има за дело по невменяемост от човек, когото окошарват за това, че скита из цялата страна с начернено лице. Няма да се намери нито един съдия в Америка, който да уважи и една негова дума под предлог, че самият той е смахнат.

Лейди Чъфнъл потрепери.

— Но той го направи, за да достави удоволствие на сина ми.

— Всеки, който си мръдне пръста даже, за да угоди на зверче като него — отвърна Стоукър, — би трябвало да е наистина смахнат.

Тук Стоукър се изсмя тъжно.

— Е, лошата шега е за моя сметка. Да, определено за моя сметка. Залагам главата си на показанията на тоя тип Глосъп. Разчитам на него да спаси моите петдесет милиона долара, като свидетелства, че старият Джордж не е бил куку. И пет секунди след като го сложа на свидетелската скамейка, другата страна ще ме ухапе, като ми докаже, че моят експерт е чалнат, по-чалнат, отколкото старият Джордж би могъл да стане, дори и да се мъчи сто години. Смешно е като си помислиш. Каква ирония! Напомня ми за онова как Ло не знам-си-кой повел останалите.

Джийвс се изкашля. В очите му се появи оня пламък, когато иска да достави информация.

— Абу Бен Адем, сър.

— Обут с какво? — Старият Стоукър бе озадачен.

— Поемата, за която намекувате, сър, се свързва с Абу Бен Адем, който, според разказите, се събудил една нощ от дълбок сън, за да открие, че един ангел...

— Вън! — произнесе старият Стоукър много тихо.

— Сър?

— Махай се от тая стая, преди да съм те усмъртил.

— Да, сър.

— Вземи си и ангелите.

— Много добре, сър.

Вратата се затвори. Старият Стоукър пуфтеше накъсано.

— Ангели! — изхъхри той. — В момент като тоя!

Почувствах, че ще бъде честно, ако подкрепя Джийвс.

— Той беше напълно прав. Знаех стихотворението наизуст в училище. Тоя тип намерил един ангел, който седял до леглото му и пишел, не знаете ли? И резултатът от цялата работа бил... О, ясно, ако не искате да знаете.

Оттеглих се в тъгла и взех някакъв албум с фотографии. Един Устър не се натрапва на хора, които не желаят да слушат.

Известно време след това се води нещо, което може да се нарече смесен разговор, в който аз, бидейки възмутен, не взех участие. Всички приказваха на един глас и никой не каза нещо, което може да се нарече конструктивно. Освен стария Стоукър. Вече бях повече от сигурен, че този тип наистина е бил пират в Карибско или някое друго море. Та той излезе с едно предложение за спасителна акция.

— А защо да не отидем — искаше да знае той, — да разбием вратата, да го измъкнем навън, да го преведем тайно, да го скрием някъде и да оставим проклетите ченгета да обикалят около носа си?

Чъфи възрази.

— Не можем.

— Защо не?

— Нали чу Джийвс да казва, че Добсън стои на стража.

— Ще го халосаме по тиквата с някоя лопата — продължи с пиратските си предложения Стоукър.

Тази идея не се хареса много на Чъфи. Щом си мирови съдия, трябва да внимаваш какво правиш. Вземи да халосаш полицаи по тиквата с лопата и цялото графство ще започне да те гледа накриво.

— Тогава, по дяволите, да го подкупим.

— Не можеш да подкупиш английски полицаи!

— Наистина?

— Нямах никакъв шанс.

— Божичко, каква страна! — Старият Стоукър издаде нещо между свистене и стон. Ясно беше, че никога вече няма да гледа с добро око на Англия.

Възмущението ми се стопи. Ние, Устърви, сме хуманни и гледката на толкова скръб в една средно голяма стая ми дойде много. Приблжих се до камината и натиснах звънеца. Точно когато Стоукър

започваше да казва какво мисли за английските полицаи, вратата се отвори и на прага се появи Джийвс.

Старият Стоукър му хвърли зъл поглед.

— Връщаш ли се?

— Да, сър.

— Какво има?

— Сър?

— Какво искаш?

— Звънецът позвъня, сър.

Чъфи изпълни едно от неговите ръкомахания.

— Не, не, Джийвс. Никой не е звънил.

Аз се изстъпих напред.

— Аз позвъних, Чъфи.

— За какво?

— За Джийвс.

— Джийвс не ни трябва.

— Чъфи, старче — обърнах се аз към него и всички присъстващи несъмнено са потреперили от тихата неумолимост на гласа ми, — ако някога е имало момент, в който Джийвс да ти е трябвал повече, отколкото ти трябва сега, то аз... — Тук загубих нишката на мисълта си и трябваше да започна отначало. — Чъфи — рекох, — опитвам се да ти намекна, че има само един човек, който може да те измъкне от тая каша. И той стои пред теб. Искам да кажа, това е Джийвс! — И за да изясня нещата докрай, продължих: — Знаеш толкова добре, колкото и аз, че в такива ситуации Джийвс винаги намира изход.

Чъфи явно беше впечатлен. Виждах как паметта му започва да се размърдва и как извиква наяве някои от победите на доблестния му мозък.

— За бога, да. Точно така. Намира изход, нали?

— Наистина намира.

Отправих успокоителен поглед към стария Стоукър, който беше започнал да казва нещо за ангели, и се обърнах към Джийвс.

— Джийвс — рекох му, — имаме нужда от твоята подкрепа и съвет.

— Много добре, сър.

— За да започнем, нека първо ти дам кратко резюме... Правилно ли употребих думата?

— Да, сър. Съвършено правилно.

— ... тогава, кратко резюме за състоянието на нещата. Не се съмнявам, че си спомняш покойния мистър Джордж Стоукър. В тази телеграма, която ни донесе преди малко, пишеше, че завещанието му, според което мистър Стоукър е облагодетелстван така щедро, е било оспорено на основание на това, че на завещателя му е хлопала дъската.

— Да, сър.

— В отговор на това мистър Стоукър възнамеряваше да призове сър Родерик Глосъп да свидетелства като експерт, че старият Джордж е бил върхът на здравия разум. Че у него не е имало нищо смахнато, нали разбираш. И при обичайните обстоятелства този ход не би могъл да се провали. Щеше несъмнено да оплете кошницата.

— Да, сър.

— А сега същността на въпроса, Джийвс — сър Родерик сега е в градинарската барака, с лице, покрито с изгорял корк, и с надвиснала присъда за обир с взлом. Нали разбираш как този факт накърнява силата му?

— Да, сър.

— На този свят, Джийвс, можеш да направиш едно от двете: или можеш да се представиш като решаващ съдник по въпроса дали определен индивид е нормален, или можеш да идеш да си мажеш лицето в черно и да те въдворяват в градинарски бараки. Не можеш да правиш и двете. Така че, какво трябва да се направи, Джийвс?

— Бих предложил сър Родерик да се измъкне от бараката, сър.

— Ето! Не ви ли казвах, че Джийвс ще намери начин?

Един неодобрителен глас. На стария Стоукър. На тоя тип апострофирането направо му е в кръвта.

— Да го измъкнем от бараката, да? — изсъска той с крайно злобен глас. — Как? С бригада ангели?

Той направи отново бизонската си физиономия и трябваше да го скастрия доста остро.

— Ти можеш ли да измъкнеш сър Родерик от бараката, Джийвс?

— Да, сър.

— Убеден ли си в това?

— Да, сър.

— Имаш ли вече оформен план?

— Да, сър.

— Взимам си всички думи назад — каза старият Стоукър почтително. — Забрави всичко, което казах. Измъкни ме от тая каша и после можеш да идваш нощем, ако искаш, да ме будиш и да ми приказваш за ангели.

— Благодаря, сър. Като измъкнем сър Родерик, преди да е бил представен на Негова Светлост, сър — продължи Джийвс, — мисля, че ще отстраним всички усложнения. Неговата самоличност все още не се знае нито от полицаи Добсън, нито от сержант Ваулс. Полицаят не го е виждал преди срещата им снощи и предполага, че е някой от трупата музиканти, които са имали представление на яхтата. Сержант Ваулс е останал със същото впечатление. Следователно, трябва да освободим сър Родерик преди нещата да са се задълбочили, и всичко ще е наред.

Разбирах го.

— Разбирам те, Джийвс — рекох.

— Ако ми позволите, сър, сега ще нахвърлям действията, които препоръчвам да предприемете за постигането на тази цел.

— Да — обади се старият Стоукър. — Какви са действията? Казвай ги.

Вдигнах ръка. Една мисъл просветна в главата ми.

— Чакай, Джийвс. Един момент. — Фиксирах Стоукър с властно око. — Преди да продължим, има две неща, които трябва да се уредят. Даваш ли честната си дума да купиш Чъфнъл Реджис от тук присъстващия Чъфи на цена, съгласувана от двете договарящи се страни?

— Да, да, да. Хайде сега да продължаваме.

— И даваш съгласието си за брак между дъщеря ти и стария Чъфи, като забравиш ония тъпотии за годеж с мене?

— Разбира се, разбира се!

— Джийвс — рекох, — можеш да продължиш.

Отстъпих назад и му дадох думата. В този момент забелязах, че в очите му гореше искрата на висшия разсъдък. На главата му отзад, както обикновено, се очерта една изпъкналост. Много му се възхищавам на тази изпъкналост. Аз си нямам такава.

— След като обмислих добре нещата, сър, дойдох до заключението, че основното затруднение, което ни спъва в постигането

на целта, представлява присъствието на полицаи Добсън пред бараката.

— Много вярно, Джийвс.

— Той представлява решаващата пречка, ако мога да се изразя така.

— Разбира се, можеш, Джийвс. Друг подходящ израз би бил „основната преграда“.

— Именно, сър. Нашият пръв ход, следователно, трябва да бъде елиминирането на полицаи Добсън.

— Това казах и аз — обади се сприхаво старият Стоукър. — А вие не искахте да ме чуете.

— Ти искаше да го халосаме с лопата — срязях го аз. — Погрешно. Тук ни трябва... Как беше думата, Джийвс?

— Финес, сър.

— Именно. Продължавай, Джийвс.

— Това, според мен, може лесно да се постигне, като му съобщим, че прислужницата Мери иска да го види в малиновите храсти.

Направо бях зашеметен от неговата проникателност, но не и чак толкова, че да не мога да се обърна към останалите и да вметна една обяснителна бележка.

— Тази Мери, прислужницата, е сгодена за оня наглец Добсън, и макар че съм я виждал само отдалече, мога да свидетелствам, че тя е точно от ония момичета, за които всеки пламенен полицаи ще припне към малиновите храсти. Сексапилът направо ѝ тече от ушите, а, Джийвс?

— Безкрайно привлекателна млада жена, сър. И мисля, че можем да направим нещата още по-сигурни, като добавим към съобщението нещо от рода на това, че тя му носи чаша кафе и сандвич с шунка. Полицаят, както подразбрах, не е закусвал.

Трепнах.

— Прехвърли по-бързо тоя въпрос, Джийвс. Не съм направен от стомана.

— Моля за извинение, сър. Бях забравил.

— Няма значение, Джийвс. Мери ще трябва да се подкупи, разбира се.

— Не, сър. Обсъждахме намеренията ѝ и научих, че тя няма търпение да занесе нещо освежаващо на полиция. Бих предложил да ѝ изпратим съобщение — привидно от последния — в смисъл, че той я чака на упоменатото място.

Трябваше да се намеся.

— Има едно затруднение, Джийвс. Всъщност, пречка. Ако иска да яде, защо не дойде направо в къщата?

— Ще се опасява да не бъде забелязан от сержант Ваулс, сър. Той следва стриктните заповеди на началника си да не се отклонява от поста си.

— Тогава дали ще го напусне? — нададе отчаян вопъл Чъфи.

— Скъпи ми друже — рекох, — той още не е закусвал. А това момиче ще го чака с ръце, пълни с кафе и сандвичи с шунка. Не прекъсвай разговора с таки въпроси. Да, Джийвс?

— В негово отсъствие, сър, ще бъде проста работа да освободим сър Родерик и да го заведем на някое тайно място. Стаята на Негова Светлост е подходяща.

— И Добсън няма да се осмели да признае, че е напуснал поста си. Това ли искаш да кажеш?

— Именно, сър, устата му ще бъде запечатана.

Старият Стоукър отново се намеси.

— Няма смисъл. Няма да стане. Не казвам, че не можем да измъкнем Глосъп, но ченгетата ще разберат, че става нещо странно. Щом техният човек се е отклонил, ще се сетят, че някой го е подмамил. Ще съберат две и две и ще стигнат право при нас. Снощи, например, на яхтата...

Той спря. Предполагам, не искаше да разравя мъртвото минало, но разбрах какво иска да каже. След като се измъкнах от яхтата, не му е трябвало много време да разбере, че Джийвс е бил в дъното на нещата.

— Има нещо в това, Джийвс — бях длъжен да кажа. — Полицията може и да не успее да направи нещо определено, но ще приказват за това, и преди да се усетим, ще плъзне историята, че сър Родерик се е скитал нагоре-надолу с почернено лице. Местният вестник ще се добере до слуха. Някой от ония драскачи на клюки, които винаги чакат при „Търтеите“ с уши, наострени за нещо сочно, ще

дочуе и тогава нещата ще станат толкова лоши, колкото и ако бедният Глосъп отиде да чепка въжета в панделата с години.

— Не, сър. Полицаят ще намери затворник в бараката. Бих предложил да заменим сър Родерик с вас.

Зяпнах.

— С мен?

— Особено важно е, ако ми позволите да изтъкна, сър, в момента, в който обвиненият трябва да се представи пред Негова Светлост, в бараката да се намери един затворник с почернено лице.

— Но аз не приличам на стария Глосъп. Ние имаме съвсем различна физика. Аз съм тънък и строен, той — ... Е, не искам да казвам нищо обидно за човек, който е обвързан с лелята на стар приятел с нещо повече от... — Добре де, това, което намерквам, е, че не можете дори и с повече въображение да го наречете тънък и строен.

— Забравяте, сър, че само полицай Добсън фактически е виждал затворника, а неговата уста, както казах, ще бъде запечатана.

Вярно. Бях забравил това.

— Да, но, Джийвс, по дяволите, колкото и да съм загрижен за успокоението и утехата на тоя измъчен дом, не съм приритал да прекарам пет години в дранголника за кражба с взлом.

— Няма такава опасност, сър. Сградата, в която сър Родерик е прониквал в момента на ареста, е собственият ви гараж.

— Но, Джийвс. Помисли. Размърдай си мозъка. Огледай въпроса. Възможно ли е да се оставя да бъде пипнат за взлом в собствения си гараж и затворен цяла нощ в една барака, без да кажа и дума? Това не е... Как беше... достоверно.

— Необходимо е само да накараме сержант Ваулс да го повярва, сър. Какво мисли полицай Добсън е несъществено поради факта, че е принуден да мълчи.

— Но Ваулс няма да повярва на нито една дума.

— О, ще повярва, сър. Ако не се лъжа, той е останал с впечатлението, че имате навик да спите в бараки.

Чъфи нададе радостен вик.

— Разбира се, той просто ще реши, че пак си се налял до козирката.

Погледнах го хладно.

— О? — рекох с глас, който може да бъде наречен единствено язвителен. — Значи ще вляза в историята на Чъфнъл Реджис като един от водещите английски алкохолици?

— Може само да те помислят за пернат — предположи Полин.

— Точно така — потвърди Чъфи. Той се обърна към мен умолително: — Бърти, нали няма да ми кажеш, че имаш нещо против да те помислят за...

— Умствено недоразвит — обади се Полин.

— Именно — продължи Чъфи. — Разбира се, че ще го направиш. Кой, Бърти Устър ли? Да се подложи на някакво малко временно неудобство в името на приятелите? Ами че той с радост ще го направи.

— Направо ще подскочи от удоволствие — подкрепи го Полин.

— Ще си умре от кеф — не мирясваше Чъфи.

— Винаги съм знаел, че е прекрасен младеж — намеси се старият Стоукър. — Спомням си, помислих си го още първия път, когато го видях.

— Аз също — обади се лейди Чъфнъл. — Толкова различен от повечето днешни младежи.

— Веднага харесах лицето му.

— Винаги съм харесвал лицето му.

Главата ми започна да се върти. Не се случва толкова често да приемам такива добри отзиви и хвалбите започваха да отслабват мъжеството ми. Опитах се немощно да задържа прилива.

— Да, но чуйте...

— Ходех на училище с Бърти Устър — рече Чъфи. — Обичам да си спомням за това. В началното училище, също в Итън и след това в Оксфорд. Всички го обичаха.

— Заради прекрасната му благородна натура? — попита Полин.

— Ти направо го закова. Точно така, заради прекрасната му благородна натура. Защото, когато ставаше дума да се помогне на приятел, той би минал през огън и вода, за да го стори. Де да имах по една лира всеки път, когато поемаше вината за нечия беля на своите големи рамене.

— Колко вълнуващо! — въздъхна Полин.

— Точно това съм очаквал винаги от него — каза Стоукър.

— И аз — подкрепи го лейди Чъфнъл.

— Да го бяхте видели как се изправя срещу някой вбесен учител с тоя храбър поглед в големите си сини очи...

Вдигнах ръка.

— Достатъчно, Чъфи. Стига. Ще понеса това гнусно изпитание. Но на осъдените се изпълнява последното им желание. Когато свърши тази гадост, ще получа ли най-накрая закуска?

— Ще получиш най-прекрасната закуска, която Чъфнъл Хол може да осигури.

Втренчих се в него изпитателно.

— Херинга?

— Цял кош херинга.

— Препечени филийки?

— Планини от препечени филийки.

— И кафе?

— Цял океан кафе.

Наклоних глава.

— Добре, погрижи се да стане. Хайде, Джийвс, готов съм да те последвам.

— Много добре, сър. Ако ми позволите една забележка...

— Да, Джийвс?

— Това, което правите, е далеч, далеч по-добро от всичко, което сте правили досега, сър.

— Благодаря, Джийвс.

Неведнъж съм споменава — няма човек, който да казва толкова ясно истината, колкото него.

ДЖИЙВС КАНДИДАТСТВА ЗА СЛУЖБА

Слънчевите лъчи струяха в малката стая на Чъфнъл Хол. Те играеха по лицето ми както си седях на удобната маса, и по лицето на Джийвс, който кръжеше наоколо, и по останките на четирите херинги, и по кафеника, и по празната скара за препечени филийки. Налях си последните капки кафе и сръбнах замислено. Последните събития бяха оставили отпечатъка си върху ми и сега тук седеше един по-сериозен и по-зрял Бъртрам Устър, който, поглеждайки празната скара за филийки и не намирайки нищо в нея, премести погледа си към близкостоящия прислужник.

— Кой е готвач в Замъка, Джийвс?

— Една жена на име Пъркинс, сър.

— Добре докарва закуската. Предай й моите комплименти.

— Много добре, сър.

Приблжих чашата до устните си.

— Всичко това е нещо като нежна милувка на слънцето след силна буря, Джийвс.

— Съвсем точно, сър.

— И то каква буря, а?

— Много опасна на моменти, сър.

— Опасна е точната дума, Джийвс. Тъкмо размишлявах за изпитанието, на което бях подложен. Лаская се да мисля, че съм силен мъж, Джийвс. Суровите страни на живота не ме пречупват. Но трябва да си призная, че не беше приятно преживяване да се изправя пред Чъфи. Бях нервен и объркан. На приятелчето не му липсва старата величава осанка на закона. Не знаех, че носи очила с рогови рамки.

— Доколкото знам, слага ги неизменно в ролята на мирови съдия, сър. Предполагам, Негова Светлост намира, че му придават по-голяма тежест при изпълнение на съдийските обязанности.

— Добре, но някой трябваше да ме предупреди. Беше гаден удар. Цялата му физиономия се променя. С тия очила прилича точно на леля ми Агата. Трябваше да си напомня, че преди време, оная вечер след

състезанието с лодки, той и аз сме седели заедно на подсъдимата скамейка на „Боу стрийт“ за нарушаване на обществения ред. Едва тогава успях да запазя хладнокръвие. Както и да е, неприятното преживяване беше кратко. Трябва да призная, че той уреди нещата точно. Добре му затвори устата на Добсън, а?

— Да, сър.

— Доста строга забележка, както ми се стори.

— Много добре изразена, сър.

— И ето ти го Бъртрам, освободен без никакво петно върху репутацията.

— Да, сър.

— Но сержант Ваулс си остана убеден, че съм или заклет пияч, или пълен идиот. А може би и двете. Както и да е, да не обръщаме поглед към тъмните страни, няма смисъл да се безпокоя за това.

— Много вярно, сър.

— Главното е, че за пореден път ти доказва, че няма криза, с която да не можеш да се справиш. Много успешен опит, Джийвс. Направо брилянтен.

— Нямаше да постигна нищо без вашето сътрудничество, сър.

— Замълчи, Джийвс! Аз бях само пионка в играта.

— О, не, сър.

— Да, Джийвс. Знам си мястото. Но има само едно нещо. Не си мисли, че искам да омаловажа заслугите ти, но ти май извади и доста късмет, а?

— Сър?

— Ами тая телеграма, която дойде в точната минута. Щастливо съвпадение.

— Не, сър. Бях предвидил пристигането й.

— Какво?

— В телеграмата, която пратих онзи ден до моя приятел Бенстед в Ню Йорк, настоях да върне обратно по най-бързия начин посланието, което цитирах.

— Да не би да искаш да кажеш...?

— Непосредствено след разрива между мистър Стоукър и сър Родерик Глосъп, който предизвика решението на първия да не купува Чъфнъл Хол и последвалите неприятности за Негова Светлост и мис Стоукър, тази телеграма ми се видя като възможен изход. Прецених, че

новината за оспореното наследство би довела до помиряване между мистър Стоукър и сър Родерик.

— Значи никой не оспорва наистина завещанието?

— Не, сър.

— Но какво ще стане, когато старият Стоукър разбере?

— Убеден съм, че облекчението му ще надвие възможния гняв срещу хитростта. А и вече е подписал необходимите документи, отнасящи се до покупката на Чъфнъл Хол.

— Значи даже и да му причернее пред очите, няма да може да направи нищо?

— Именно, сър.

Изпаднах в умислено мълчание. Освен че ме изуми, разкритието породило у мен остра болка. Искам да кажа, мисълта, че бях оставил този човек да ме напусне, че сега той е на служба при Чъфи, и че едва ли някога Чъфи ще има достатъчно ум да го пусне в обръщение... Е, по дяволите, не може да се каже, че това не е достатъчно да нарани душата.

Насила сложих маската на лицето си — съвсем в духа на старата аристокрация.

— Цигара, Джийвс?

Той извади кутията и аз запафках безмълвно.

— Мога ли да попитам, сър, какво възнамерявате да правите сега?

Този въпрос ме изтръгна от размишленията.

— Ъ-ъ?

— Сега, след като къщата ви изгоря, сър. Имате ли планове да наемете друга в околността?

Поклатих глава.

— Не, Джийвс. Връщам се в столицата.

— В предишния ви апартамент, сър?

— Да.

— Но...

Очаквах въпроса.

— Знам какво ще кажеш, Джийвс. Мислиш си за мистър Мандълхофър, за уважаемите мисис Тинклър-Мулк и подполковник Дж. Дж. Бустард. Но обстоятелствата се промениха, откакто бях принуден да взема твърдото решение, свързано с отношението им към

моето банджо. От сега нататък няма да има проблеми. Моето банджо загина в пламъците миналата нощ, Джийвс. Няма да си купя друго.

— Няма ли, сър?

— Не, Джийвс. Желанието ми се стопи. Няма да мога да докосна струните му, без да си спомня за Бринкли. А това, което наистина не искам да правя още дълго време, е да мисля за тоя див петел.

— Значи не мислите да го задържите на служба, сър?

— Да го задържа на служба? След всичко, което се случи? След оная гонитба с месарския нож? Не, не мисля, Джийвс. Сталин — да. Ал Капоне — може. Но не и Бринкли.

Той се покашля.

— Тогава, тъй като при вас има свободно място, сър, чудя се дали ще го приемете като твърде своеволно, ако предложи услугите си?

Катурнах кафеника.

— Ти каза... Какво каза, Джийвс?

— Осмелих се да изразя надежда, сър, че можете да погледнете с благосклонно око на кандидатурата ми за вакантното място. Ще положа всички усилия да останете доволен, както надявам се е било и преди.

— Но...

— Във всеки случай, не бих желал да продължа службата си при Негова Светлост, сър, сега, след като ще се жени. Възхищението ми към качествата на мис Стоукър не е намаляло, но моята политика винаги е била да не служа у семейни господа.

— Защо не?

— Просто едно професионално чувство, сър.

— Разбирам какво имаш предвид. Психологията на индивида?

— Именно, сър.

— И наистина искаш да се върнеш при мен?

— Ще го приема като голяма привилегия, сър, ако ми позволите да го сторя, освен ако нямате други планове.

Не е лесно да намериш думи в подобни върхови моменти, ако разбирате какво искам да кажа. Имам предвид, да вземем един такъв момент — връхов, както бих го нарекъл — когато всички облаци са се разчистили и слънцето грее ли грее с пълна пара — и човек чувства... е, искам да кажа, по дяволите!

— Благодаря ти, Джийвс — рекох.

Няма защо, сър.